

PS 11
98.

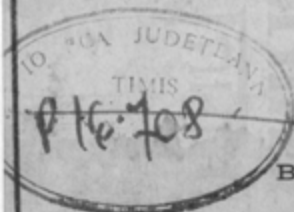
PS 11 98

ALMANAHUL
ZIARULUI

UNIVERSUL

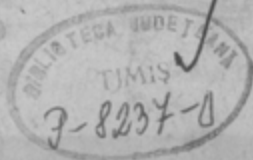
PE

ANUL 1915
1915

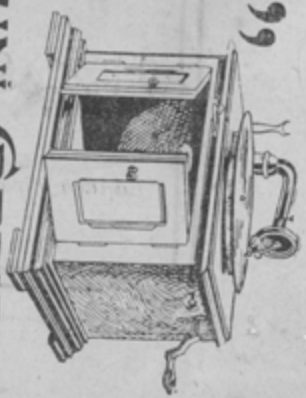

BUCUREȘTI

Editura Tipografiei Ziarului „Universul”, str. Brezoianu 11
1915

PATHEFONUL „SUPERB”

8 Zile
de probă

15 Lei pe lună

50 bani pe zi

20 LUNI CREDIT

FĂRĂ NICI UNA CANTO

UN PATHEFON

CU 24 CÂNTECE
DUPĂ ALEGERE

Superioritatea
PLĂCILOR PATHE

cari cântă fără ace este
recunoscută în toată lumea.
Săfirul nu se uzază și nu strică
Plăcile de acela Plăcile Pathe sunt
cele mai durabile. Pe plăcile Pathe sunt în-
registrați cei mai celebri artiști, ca: GEORGINI
- CARUSO - SLEZAK - TITTA RUFFO - GALVANY etc

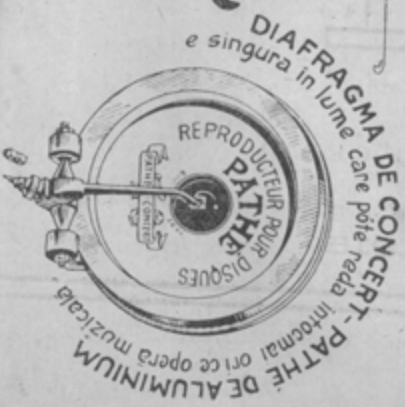
VECHILE
GRAMOFONE

(de ori ce
marcă și sistem)

sunt în comparație cu
NOUL PATHEFON întotdeauna
că diligențele de ordinează
fața cu automobilul

0 FIRMA MONDIALA ADUCE NUMAI
NOUĂȚI SENSATIONALE

- PATHEFONUL - BUCUREȘTI - 107 CALEA VICTORIEI 107

ANUL 1915

DURATA ANULUI

Anul are drept bază durata revoluțiunii Pământului în jurul Soarelui; anul sideral este de 365 zile, 6 ore, 9 minute, 9 secunde (timp mediu), pe când anul tropic e de 365 zile, 5 ore, 48 minute și 46 secunde.

Anul comercial e socotit de 360 zile (12 luni de câte 30 zile).

Anul 1915 nu este bisect; el începe Joui 1 Ianuarie și se sfârșește Joui 31 Decembrie. Durează 365 de zile, adică 52 săptămâni și o zi.

Cronologia pentru anul 1915

Anul 1915 al erei vulgare, care începe dela nașterea lui Christos corespunde următorilor ani:

DATE		DATE	
6628	dela perioada Iuliană, care cuprinde toate timpurile istorice;	443	dela tipărirea primului almanach;
5915	dela crearea lumii, după calc. bazate pe Biblie;	423	dela descoperirea Americii de către Columb;
5675	dela calendarul evreesc modern;	411	dela moartea lui Ștefan-cel-Mare;
2793	dela fundarea Cartaginei;	398	dela reforma lui Luther dela întem. tipografiei
2691	dela Olimpiade;	126	dela prima rev. franceză;
2668	dela fundarea Romei;	123	dela calend. rep. franceze;
1915	dela calendarul ortodox;	51	dela al 76-lea ciclu al calendarului chinez;
1882	dela moartea lui Christos		
1845	dela dărim. Ierusalim.;	38	dela procl. Independenței,
1814	dela colonizarea Daciei;	38	dela descop. telefonului;
1334	dela Hegire (era musulmană);	34	dela proclam. Regatului;
		15	dela descoperirea telegrafului fără fir.
819	de la prima cruciadă;		

Cronologia ziarului „UNIVERSUL“

Ziarul „*Universul*“ intră în al 33-lea an de existență.

Ziarul „*Universul Literar*“ intră în al 32-lea an de existență.

Ziarul „*Veselia*“ intră în al 24-lea an de existență.

Ziarul „*Științelor Populare și al Călătoriilor*“ intră în al 15-lea an de existență.

Se împlinesc 12 ani dela moartea lui *Luigi Cazzavillan*, întemeietorului „*Universul*“.

Se împlinesc 6 ani dela aducerea primelor mașini de cules.

Pn 164R

CALENDARUL ASTRONOMIC

FAZELE LUNEI IN 1915

2 Ian.	Lună nouă	9 Maiu	Prim pătrar	10 Sept.	Lună plină
10 „	Prim pătrar	15 „	Lună plină	18 „	Ultim pătrar
18 „	Lună plină	22 „	Ultim pătrar	25 „	Lună nouă
25 „	Ultim pătrar	30 „	Lună nouă	2 Oct.	Prim pătrar
1 Febr.	Lună nouă	7 Iunie	Prim pătrar	10 „	Lună plină
8 „	Prim pătrar	14 „	Lună plină	18 „	Ultim pătrar
16 „	Lună plină	21 „	Ultim pătrar	25 „	Lună nouă
23 „	Ultim pătrar	29 „	Lună nouă	1 Nov.	Prim pătrar
2 Martie	Lună nouă	6 Iulie	Prim pătrar	8 „	Lună plină
11 „	Prim pătrar	13 „	Lună plină	17 „	Ultim pătrar
18 „	Lună plină	20 „	Ultim pătrar	23 „	Lună nouă
24 „	Ultim pătrar	29 „	Lună nouă	30 „	Prim pătrar
1 Apr.	Lună nouă	5 Aug.	Prim pătrar	1 Dec.	Lună plină
9 „	Prim pătrar	11 „	Lună plină	16 „	Ultim pătrar
16 „	Lună plină	19 „	Ultim pătrar	23 „	Lună nouă
23 „	Ultim pătrar	27 „	Lună nouă	31 „	Prim pătrar
1 Maiu	Lună nouă	3 Sept.	Prim pătrar		

ECLIPSELE IN ANUL 1915

in 1915 vor avea loc două eclipse, amândouă de soare, una la 1 Februarie și alta la 28 Iulie, dar nici una, nici alta, nu se va vedea din Europa și prin urmare din țara noastră.

COMPUT ECLESIASTIC IN 1915

Cielul solar	2
Indicațiunea	1
Număr de aur	16
Epacta	14
Litera dominecală	2

PLANETELE IN ANUL 1915

Mercur, luceafăr de seară și dimineață; e prea aproape de soare și deci greu de văzut când nu-i sili pozițiunea.

Venus, luceafărul, cel mai strălucitor astru după Lună. La sfârșitul lui Ianuarie e luceafăr de dimineață, aflându-se la cea mai mare depărtare de soare, în constelația Săgetătorului. Poziția e defavorabilă, de oarece se află prea mult la orizontul sudului. La anul, în Aprilie, va putea fi observată ca luceafăr de seară.

Marte, nu are o pozițiune favorabilă în acest an.

Jupiter, frumos luceafăr alb-gălbui, va fi în opozițiune cu soarele la 4 Septembrie, adică în acea zi va răsări tocmai în momentul când va apune Soarele. Se va afla tot anul în constelația Peștilor.

Saturn în Taurul, va putea fi văzut ca o stea de mărimea 1 din toamnă până în primăvară.

Pentru **Uranus** și **Neptun** e nevoz de calendare astronomice, care să indice locurile acestor planete pe bolta cerească. Uranus e la limita vederii cu ochii liberi, iar Neptun se vede numai cu lunetele, ca o stea-luță de mărimea 9.

COMETE

În 1915 sunt așteptate câteva comete mici, dar nu e exclusă apariția vreunei comete remarcabile.

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREGORIAN

J. 1	† Sf. Vasile și T. Imp.	J. 14	S. Felix
V. 2	Păr. Silvestru	V. 15	S. Maur
S. 3	Sf. Malachie și Mart. Gordie	S. 16	S. Marcel
D. 4	Ad. a 70 Ap. Cuv. Teoctist	D. 17	S. Antoine
L. 5	Mart. Teopin și Teona	L. 18	S. Prisque
M. 6	† Botezul Domnului	M. 19	S. Pontien
M. 7	† Păr. Ioan Botezăt.	M. 20	S. Sebastian
J. 8	Mart. Domnica și C. George	J. 21	S. Agnès
V. 9	Sf. Mart. Polieet	V. 22	S. Vincent
S. 10	Cuv. Păr. Grigorie Ep.	S. 23	S. Raymond
D. 11	† Cuv. Păr. Teodosie	D. 24	S. Babilas
L. 12	S-ta Tatiana (C.-de-Arges)	L. 25	Conv. de S. Paul
M. 13	Muc. Ermil și Stratornic	M. 26	S-e Paule
M. 14	Cuv. Păr. ucisi în Sinai	M. 27	S. Jean Chrysost.
J. 15	Cuv. Pavel Tibeu și Ion Col.	J. 28	S. Charlemagne
V. 16	Inch. lanț. Sf. Petru Ap.	V. 29	S. François de S.
S. 17	† Cuv. P. Antonie cel mare	S. 30	S-e Bathylde
D. 18	† Păr. Atanasie și Ciril	D. 31	Septuagésime
L. 19	Cuv. Păr. Macarie Egipt.	L. 1	Févr. — S. Ignace
M. 20	† Cuv. Efimie cel mare	M. 2	<i>Purification</i>
M. 21	Cuv. Maxim Mărturisorul	M. 3	S. Blaise
J. 22	Sf. Apostol Timoteiu	J. 4	S. Gilbert
V. 23	Sf-tii Clement și Agata	V. 5	S-e Agathe
S. 24	Cuv. Mart. Xenia Romana	S. 6	S-e Dorothee
D. 25	† Sf. Grigorie Teologul	D. 7	Sexagésime
L. 26	Cuv. Xenofon cu ceata sa	L. 8	S. Jean de Matha
M. 27	† Ad. moașt. Sf. Ion Christ.	M. 9	S-e Apolline
M. 28	Cuv. Păr. Efrem Sirul	M. 10	S-e Scolastique
J. 29	Ad. moașt. Sf. Ignățiu	J. 11	S. Adolphe
V. 30	† S-tii Vasile, Grig. și Ioan	V. 12	S. Eulalie
S. 31	S-tii D-ri Chiril și Ion	S. 13	S. Catherine

— Nu te 'ncrede decât în puterile tale —

Toți știutorii de carte trebue să citească „Universul“

IANUARIE

„Universul“ este cel mai vechiu ziar popular din țară

Date istorice însemnate. — La 3 Ianuarie 1898, în amintirea înscătușării A. S. R. Principelui Ferdinand, M. S. Regele înființează pe moșia Sa Slobozia-Zorleni, «Orfelinatul Ferdinand» pentru fii de țărani săraci.

La 5 Ianuarie 1859, Adunarea Deputaților din Iași alege pe Alexandru Ioan I. Cuza Domn al Moldovei.

La 19 Ianuarie 1747, Ștefan cel Mare încearcă să unească Moldova cu Țara Românească, prin arme, dar nu reușește.

La 22 Ianuarie 1859, se deschide în București Camera electivă pentru alegerea Domnului Țării Românești, conform Convenției din Paris.

La 24 Ianuarie 1859, Adunarea Deputaților din București alege Domn al Țării Românești pe Alexandru Ioan Cuza, Domnul Moldovei și se înființează Unirea Principatelor.

Datine populare. — La Sf. Vasile Toarnă fetele plumb ca să-și afle norocul și femeile fac piști, ca să fie grase și fragede peste an. Baeții umblă cu plugușorul și Vasilca. În ajunul Bobotezei fetele fură busuioac din căldărușe și-l pun noaptea sub căpătâi ca să-și vadă logodnicul.

NOTE

Curățenie, simplitate, libertate : iată higiena copiilor

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREHORIAN

D. 1	Mart. Trifon	D. 14	Quinquagésime
L. 2	† Intâmpin. Domnului	L. 15	Brigitte
M. 3	Sf. și dreptul Simion	M. 16	Mardi Gras
M. 4	Cuv. Isidor Pelusiotul	M. 17	Cendres
J. 5	S-ta Mart. Agatia	J. 18	S. Simeon
V. 6	Cuv. Păr. Vasile Episcopul	V. 19	S. Gabin
S. 7	S-ții Partenie și Luca	S. 20	S. Sylvain
D. 8	Mart. Teodor Stratilat	D. 21	Quadragesime
L. 9	Mart. Nicefor	L. 22	S-e Isabela
M. 10	† Sf. Mart. Haralambie	M. 23	S-e Milburge
M. 11	Sf. Mart. Blasiu	M. 24	S. Mathias
J. 12	Păr. Meletie arhiepiscopul	J. 25	S. Just
V. 13	Cuv. Păr. Martinian	V. 26	S. Nestor
S. 14	Cuv. Axente † Sf. Teodor	S. 27	S. Léandre
D. 15	Ap. Onisim	D. 28	Reminiscere
L. 16	Sf. Mart. Pamfilie	L. 1	Mars. — S-e Eudoxie
M. 17	M. Teodor Thiron	M. 2	S. Simplicie
M. 18	Păr. Leon. Papă al Romei	M. 3	S. Blaise
J. 19	Sf. Ap. Archip	J. 4	S. Casimir
V. 20	Păr. Leon. Ep. Catanei	V. 5	S. Adrien
S. 21	Cuv. Timoteiu din Simvoli	S. 6	S-e Colette
D. 22	Ad. moast. mart. din Eugen	D. 7	S. Thomas d'Aquin
L. 23	S-ții Ieronim și Policarp	L. 8	S. Jean de Dieu
M. 24	† Afl. cap. Sf. Ion Botezăt.	M. 9	S-e Francoise
M. 25	Sf. Păr. Tarasiu	M. 10	Les 40 Martyrs
J. 26	Sf. Porfirie, Ep. Gazei	J. 11	Mi-Careme
V. 27	Cuv. Procopie Decapolitul	V. 12	S. Grégoire le Gr.
S. 28	Cuv. Păr. Vasile Mărturist.	S. 13	S. Nicephore.

— Cui îi e frică de frunze să nu se ducă în pădure —

Află tot ce se petrece în toată lumea citind „Universul“

FEBRUARIE

„Universul“ are cel mai întins reportaj intern și extern

Date istorice însemnate. — La 7 Februarie 1788, austriacii ocupă Moldova, în urma declarării războiului contra turcilor.

La 12 Februarie 1884 moare generalul Crist. Tell, unul din șefii revoluției de la 1848.

La 16 Februarie 1655 Constantin Vodă Basarab Cărnu goneste cu armata lui pe hoerii pribegi din Țara Românească.

La 19 Februarie 1838, elevii scoalei filarmonice din București cântă opera „Norma“ în românește, cu succes.

La 25 Februarie 1777 se hotărăște răpirea Bucovinei de către austriaci.

La 27 Februarie 1741, Ștefan Vodă cel Mare, Domnul Moldovei, intră în Țara Românească, după ce bate pe Radu cel Frumos, Domnul țării.

Datine populare. — La St. Trifon fac podgorenii sfeștani la vii și afumă cu tămâie vitele și pomii, ca să fie anul roditor. La St. Toader se încură caii și fetele se spală de dimineață la cap cu iarbă mare ca să le crească părul, zicând: „Sfinte Toadere, dă coadele cailor în capul fetelor“. La St. Haralambie se face colivă și se păstrează, fiind bună pentru a se feri păsările de molime.

NOTE

— Fă gimnastică, spre a-ți prelungi tinerețea —

CALENDAR JULIAN	CALEND. GREGORIAN
D. 1 Cuv. M. Evdochia [*]	D. 14 Laetare
L. 2 Sf. Mart. Teodor	L. 15 Oculi
M. 3 Sf. Mart. Eutropiu	M. 16 S. Cyriaque
M. 4 Sf. Cuv. Gherasim	M. 17 S. Patrice
J. 5 Sf. Mart. Conon	J. 18 S. Alexandre
V. 6 S-ții 42 Mart. din Amoreea	V. 19 S. Joseph
S. 7 Mart. Vasile și Efrem	S. 20 S. Ioachim
D. 8 Cuv. Teofilact Mărturisitorul	D. 21 Passion.—Printemps
L. 9 † S-ții 40 de M. din Sevast.	L. 22 S. Léo
M. 10 Mart. Condrat	M. 23 St. Victorien
M. 11 Păr. Sofronie Patriarchul	M. 24 St. Simon
J. 12 Cuv. Teofan	J. 25 Annonciation
V. 13 Ad. moast. Sf. Nichifor	V. 26 S. Emmanuel
S. 14 Sf. Benedict	S. 27 Jean d'Egypte
D. 15 Dumineca Florilor	D. 28 Rameaux
L. 16 Sf. Savin	L. 29 S. Eustase
M. 17 Păr. Alexe, omul lui D-zeu	M. 30 S. Amédée
M. 18 Păr. Chirilă	M. 31 S. Corneliu
J. 19 Mart. Hrisant și Darie	J. 1 Avril. —S. Hugues
V. 20 S-ții uciși în M. Sf. Sava	V. 2 Vendredi Saint
S. 21 Cuv. Iacov	S. 3 S. Hermant
D. 22 Sf. Paști	D. 4 Pâques
L. 23 Sf. Paști	L. 5 Pâques
M. 24 Sf. Paști	M. 6 Pâques
M. 25 † Buna Vestire	M. 7 S. Ilégésipe
J. 26 Sob. Arh. Gavril	J. 8 S. Albert
V. 27 Cuv. Mărcana	V. 9 S-e Marie d'Egypte
S. 28 Cuv. Stetan și Iarion	S. 10 S. Macaire
D. 29 Cuv. Marcu	D. 11 Quasimodo
L. 30 Sf. Ion Scărarul	L. 12 S. Jules
M. 31 Cuv. Ipatie	M. 13 S-e Herménégilde

— Omului îndrăzneț norocul îi înlinde mâna —

Cele mai interesante chestiuni le discută „Universul”

M A R T I E

„Universul” are colaboratori dintre cei mai buni scriitori

Date istorice insemnate. — La 3 Martie 107, Traian, împăratul Romanilor, trece Dunărea pe vase la T.-Severin.

La 6 Martie 1486, ungurii sunt goniti din țară de Ștefan Vodă, Domnul Moldovei, în urma bătăliei de la Baza.

La 14 Martie 1881, Camerele Române proclamă în unanimitate ridicarea României la rangul de regat.

La 15 Martie 1863 Domnitorul Cuza promulgă decretul prin care este oprit a se mai cânta pe viitor grecește în bisericile românești.

La 23 Martie 1847, arde aproape tot mijlocul și partea de răsărit a Bucureștilor, în ziua de Paște.

La 30 Martie 1856 se subscrie la Paris tratatul care recunoaște autonomia României.

Datine populare. — La 1 Martie pun fetele ban de aur la gât, legat cu fir alb și roșu, ca să fie rumene și albe. În acea zi se ursesc babele de tin nouă zile; cum va fi vremea în fiecare zi, așa e și firea femeii ursită să fie babă. La Sf. Lazăr merg copiii cu steagul bisericei și cu salcia, de cântă pe la casele oamenilor. În Joi mare se roșesc ouăle de Paști.

N O T E

— Bea când ți-e sete, dar câte puțin —

CALENDAR JULIAN

M. 1 Cuv. Maria Egipteanca
 J. 2 Cuv. Titu Romanu
 V. 3 Păr. Nichita
 S. 4 Cuv. Simon
 D. 5 Mart. Teodul și Agatop
 L. 5 Sf. Efinie
 M. 7 Sf. Cheorghie Ir.
 M. 8 Sf. Irodion
 J. 9 Mart. Pompie s. a.
 V. 10 Mart. Antipa. Ep. Pars.
 S. 11 Cuv. Vasile Episcop.

D. 12 Mart. Terentie
 L. 13 Cuv. Artemon
 M. 14 Sf. Martin
 M. 15 Sf. Aristarh
 J. 16 Sf. Irina
 V. 17 Sf. Simion
 S. 18 Cuv. Ioan

D. 19 Cuv. Ioan din peșteră
 L. 20 Cuv. Teodor
 M. 21 Cuv. Ianuar
 M. 22 Sf. Teodor
 J. 23 † **Sf. Martir Gheorghe**
 V. 24 S-tii Sava și Elisaveta
 S. 25 † Sf. Ap. și Ev. Marcu

D. 26 Mart. Vasilie Ep. Gazei
 L. 27 Ap. Simion
 M. 28 Ap. Iason și Sosipatru
 M. 29 Mart. din Chizia
 J. 30 **Înălțarea**

CALEND. GREGORIAN

M. 14 S. Tiburce
 J. 15 S-e Anastasie
 V. 16 S. Fructueux
 S. 17 S. Anicet

D. 18 S-e Apolline
 L. 19 S. Elphège
 M. 20 S. Marcelin
 M. 21 S. Anselme
 J. 22 S. Soter
 V. 23 S. Georges
 S. 24 S. Gaston

D. 25 S. Marc
 L. 26 S. Olet
 M. 27 S. Anastase
 M. 28 S-e Theodore
 J. 29 S. Robert
 V. 30 S-e Sophie
 S. 1 **Mai.**—S. Jacques

D. 2 S. Walther
 L. 3 Inv. de la S-e Croix
 M. 4 S-e Monique
 M. 5 S. Pie Pape
 J. 6 S. Jean P. L.
 V. 7 S. Stanislas
 S. 8 S-e Désirée

D. 9 S. Grégoire
 L. 10 S. Antonin
 M. 11 S. Mamert
 M. 12 S-e Flavie
 J. 13 Ascension

—Cine nu poate să ție un măgar, să nu-și cumpete cal—

Pe învățați ca și pe ne învățați, îi interesează „Universul”

APRILIE

„Universul” este ziarul citit în toate straturile sociale

Date istorice însemnate. — La 6 Aprilie 1749 Adunarea Țării Moldovei hotărăște desființarea robiei țăranilor.

La 8 Aprilie 1866 se proclamă în București plebiscitul alegerii de Domnitor al României a Prințului Carol de Hohenzollern — Sigmaringen.

La 23 Aprilie 1877 se sfințește cu mare solemnitate Mitropolia din Iași.

La 25 Aprilie 1877, Turcii bombardează orașul Reni din Basarabia, unde cade mori un dogar, primul român victimă a războiului rușo-româno-turc.

La 27 Aprilie 1877, după a 6 lovitură de tun trasă de turci, armata română răspunde la provocarea acestora prin focul tunurilor din bateriile de la Calafat.

Datine populare. — Cele trei Marți după Paști se numesc „Răpotinii”; în a treia, femeia are deslegare să-și bată bărbatul. La Sf. Gheorghe se împodobesc casele cu sa cie și se ducoamenii la biserică, unde este slujbă mare. Apoi copiii, ca și oamenii mari, se cântăresc pe la răspântii, unde sunt asezate cântărele.

Tot în această zi se înțarcă mielii la stână și se bagă oile în lapte.

NOTE

— Mănâncă și bea puțin și vei fi sănătos —

CALENDAR JULIAN	CALEND. GREGORIAN
V. 1 Sf. Prof. Ieremia	V. 14 S. Boniface
S. 2 Ad. moast. Sf. Atanasie	S. 15 S. Isidore
D. 3 Sf. Tinotei	D. 16 S. Honoré
L. 4 S-ta Mart. Pelaghia	L. 17 S. Pascal
M. 5 S-ta Mart. Irina	M. 18 S-e Juliette
M. 6 Sf. Iov cel drept	M. 19 S. Ives
J. 7 Mart. Agapia	J. 20 S. Bernardin
V. 8 † Ev. Ion Teologul	V. 21 S. Hospice
S. 9 Sf. Prooroc Isaia	S. 22 S-e Julie
D. 10 † Rusaliile	D. 23 Pentecôte
L. 11 † Sf. Treime	L. 24 S-e Angèle
M. 12 Păr. Epifanie	M. 25 S. Urbain
M. 13 Mart. Glicherie	M. 26 S. Florent
J. 14 Mart. Isidor	J. 27 S-e Caroline
V. 15 Sf. Pahomie	V. 28 S. Germain
S. 16 Ap. Andronic	S. 29 S. Maximiu
D. 17 Mart. TeoDot	D. 30 Trinite
L. 18 Sf. Mart. Patriciu	L. 31 S-e Pétronille
M. 19 Cuv. Mihail Episcopul	M. 1 Juin — S. Pamphile
M. 20 Mart. Talaleu	M. 2 S. Pothin
J. 21 † S-ii Const. și Elena	J. 3 Fête-Dieu
V. 22 Mart. Vasilie	V. 4 S. Franc. Caraccid.
S. 23 Sf. Mihail Mărturisorul	S. 5 S-e Valérie
D. 24 Păr. Simion	D. 6 S. Claude
L. 25 Cap. Sf. Ion Botezătorul	L. 7 S. Lié
M. 26 Sf. Ap. Carp	M. 8 S. Medard
M. 27 Mart. Terapont	M. 9 S-e Pélagie
J. 28 Păr. Nichita	J. 10 S. Landry
V. 29 S-ta Mart. Theodósia	V. 11 S. Barnabé
S. 30 Cuv. Păr. Isaac	S. 12 S-e Olympe
D. 31 Ap. Ermil și Startornic	D. 13 S. Antoine de P.

— Cine se 'neacă, nu se uită ce fel de apă înghite —

Tot comerțul și industria face anunțuri la „Universul”

MAIU

„Universul” e cel mai mare organ de publicitate din țară

Date istorice însemnate.—La 1 Maiu 1885 se proclamă în Sinodul român recunoașterea autocefaliei Bisericii române de către Patriarhie.

La 4 Maiu 1891 moare Ioan C. Brătianu, unul din cei mai mari patrioți români.

La 10 Maiu 1866 se urcă pe tron Domnul Carol I; la 1877 România se proclamă independentă; la 1881 Domnul Carol I se încoronează ca prim rege al României.

La 24 Maiu 1828 turcii ocupă Bucureștii și declară al patrulea războiul rușilor.

La 27 Maiu 1877 țarul Alexandru II vizitează în București pe Vodă Carol.

La 28 Maiu 1812 Rușii răpesc pentru prima oară Basarabia.

Datine populare.—În ziua de 1 Maiu toată lumea petrece la verdeață, cu mâncări și bând tradiționalul pelin de Mai. În Miercurea înjumătățirii praznicului (Strat de Rusalii se așterne pe pături pelin verde. În noaptea de ispas (înălțare) flăcăii și fetele se duc în pădure și culeg flori de alun, carl, după credința populară. Înfloresc și se scutură în aceeași noapte.

NOTE

— Aerul ce se respiră e mai bun ca orice hrană —

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREGORIAN

L. 1 Mart. Justin Filosoful
M. 2 Sf. Nichifor
M. 3 Sf. Luchian
J. 4 Păr. Mitrofan
V. 5 Mart. Dorotei
S. 6 Păr. Visarion

D. 7 Mart. Teodot
L. 8 Mart. Teodor Stratinat
M. 9 Sf. Păr. Chiril Archiep.
M. 10 Mart. Timoteiu
J. 11 Ap. Bartelomeu și Varnava
V. 12 Cuv. Onufrie
S. 13 S-ta Mart. Achilina

D. 14 Par. Eliseu și Metodiu
L. 15 Sf. Prof. Amos
M. 16 Sf. Tihon
M. 17 M. Emanuel, Savel și Ismail
J. 18 Mart. Leontie
V. 19 Ap. Iuda, fr. Domnului
S. 20 Sf. Metodie Episcopul

D. 21 Mart. Iulian din Tars
L. 22 Sf. Evsevia de la Samos
M. 23 S-ta Mart. Aripina
M. 24 † **Nașt. Sf. Ion Botez.**
J. 25 S-ta Mart. Fevronia
V. 26 Cuv. David din Tesalonie
S. 27 Sf. Cuv. Samson

D. 28 Ad. moașt. Sf. Chiril și Ion
L. 29 † **Sf. Ap. Petru și Pavel**
M. 30 † Sinodul S-ților Apostoli

L. 14 S. Basile
M. 15 S. Modeste
M. 16 S. François Regis
J. 17 S. Avit
V. 18 S. S-e Olga
S. 19 S. Gervais

D. 20 S. Sylvaire
L. 21 S-e Alice
M. 22 *Été*
M. 23 S. Felix
J. 24 S. Jean d'Été
V. 25 S. Prosper
S. 26 S. Maxence

D. 27 S-e Adèle
L. 28 S-e Irénée
M. 29 SS. Pierre et Paul
M. 30 S. S. Martial
J. 1 **Juillet.**—S. Thierry
V. 2 V. de la S-e Vierge
S. 3 S. Anatole

D. 4 S-e Berthe
L. 5 S-e Zoe
M. 6 S-e Lucie
M. 7 S. Elie
J. 8 S-e Virginie
V. 9 S. Cyrille
S. 10 S-e Felicité

D. 11 S. Cyprien
L. 12 S. Gualbert
M. 13 S. Eugène

— In casa în care nu intră soarele, intră doctorul —

Mulți au devenit proprietari abonându-se la „Universul“

I U N I E

„Universul“ acordă premii extraordinare abonaților săi

Date istorice însemnate.—In Iunie 1683 Românii, sub comanda lui Șerban Cantacuzino, impresară cetatea Vienei.

La 9 Iunie 1848 proclamarea primei mari revoluții române și sfîntirea steagului tricolor la Islaz.

La 13 Iunie 1377 moare Ludovic, regele Ungariei, lăsând cu jurământ, pe patul de moarte, fiicei sale Maria, să subjuge țările românești.

La 23 Iunie 1711 prima năvălire rusească în principatele române, făcută de către Petru cel Mare.

La 24 Iunie 1448 Ion Huniade, regele Ungariei, se proclamă prin act public ca român.

La 27 Iunie 1878 Congresul de la Berlin ia Basarabia de la România și o dă definitiv Rusiei.

Datine populare. — Când e secetă în Iunie se zice că ploii e sunt legate de țiganii cari fac cărămidă. Ca să plouă fetele fură de la o femeie însărcinată un țăst. Altele fură de la trei femei însărcinate câte trei linguri noi. Toate astea le bagă pe furis în puț. Într-o noapte sau în revărsatul zorilor, având convingerea că în curând va începe a ploua.

NOTE

— *Higiiena e cel mai mare dușman al terapeuticeî* —

CALENDAR JULIAN	CALEND. GREGORIAN
M. 1 S-ții d-ri Cosma și Damian	M. 14 <i>Fête-Nationale</i>
J. 2 Punerea vest. M. Domnului	J. 15 S. Henri
V. 3 Sf. Mart. Iancint	V. 16 N. D. du M-t Carm.
S. 4 Sf. Păr. Andrei Crit.	S. 17 S. Alexis
D. 5 Cuv. Atanasie de la Aton	D. 18 S. Camille
L. 6 Cuv. Păr. Sisoe cel mare	L. 19 S. Vincent de Paul
M. 7 Mart. Chiriachi și cuv. Toma	M. 20 S-e Marguerite
M. 8 Sf. M. Mart. din Procopie	M. 21 S. Victor
J. 9 Sf. Ierom Pangratiu	J. 22 S-e Marie Madeleine
V. 10 S-ții 45 Mart. Eufimia	V. 23 S. Apolinaire
S. 11 S-ta Marea Mart. Eufimia	S. 24 S. Christine
D. 12 Mart. Proclu și Eracliu	D. 25 S. Christophe
L. 13 Adorm. Arch. Gavril	L. 26 S-e Anné
M. 14 Ap. Achile	M. 27 S-e Nathalie
M. 15 Mart. Kiril și Iulita	M. 28 S. Samson
J. 16 Cuv. Antinogen	J. 29 S-e Marthe
V. 17 Marea Mart. Marina	V. 30 S-e Juliette
S. 18 Mart. Iacint. Emilian ș. a.	S. 31 S. Ign. de Loyola
D. 19 Cuv. Mart. Macrina și Dia	D. 1 Aout. — S. Espér.
L. 20 † Procl. Ilie Tesvit.	L. 2 S. Alphonse
M. 21 Cuv. Păr. Simion și Ion	M. 3 S. Etienne
M. 22 S-ții Miron și Maria Magd.	M. 4 S. Dominique
J. 23 Mart. Trofim, Teofil ș. a.	J. 5 S. Abel
V. 24 Mart. Cristina	V. 6 <i>Transfiguration</i>
S. 25 † Adorm. S-tei Ana	S. 7 S. Gaëtan
D. 26 Ierom. Ermolau	D. 8 S-e Leonide
L. 27 † Mart. Pantelimon	L. 9 S. Romain
M. 28 Ap. Prohor și Mihan	M. 10 S. Laurent
M. 29 Cuv. Calinic	M. 11 S-e Suzanne
J. 30 Ap. Sila și Sivan (<i>Lăs. sec.</i>)	J. 12 S-e Claire d'A.
V. 31 Sf. Evdochim (<i>Inc. post.</i>)	V. 14 S. Hyppolite

Tot ce se petrece în toată lumea aște citind „Universul“.

IULIE

„Universul“ are cel mai desăvârșit serviciu telegrafic

Date istorice însemnate.—La 1 Iulie 1872 se iscălește tratatul de la Berlin care recunoaște independența României și-i reanexează Dobrogea.

La 2 Iulie 1504 moare Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei, după o domnie fericită de 47 ani.

La 13 Iulie 1877 primele detașamente române din divizia a 4-a de sub comanda colonelului Gh. Manu, trec Dunărea și ocupă orașul Nicopole.

La 22 Iulie 1877, marele duce Nicolae, în urma înfrângerilor de la Plevna, roagă pe Domnitorul nostru să-i vină în ajutor.

La 26 Iulie 1477 se dă teribila luptă a lui Ștefan cel Mare, dela Războeni, în care Domnul Moldovei este biruit de Turci.

Datine populare. — După Sf. Petru nu mai cântă cucul și se întoarce soarele către iarnă. La 17 e Marina, când se fac baere de dragoste și pelin, din care se face apă pentru subțierea pielei. De la Sf. Ilie încep părțile, cari în o săptămână; femeile de la țară nu lucrează, fiind rău de foc, arșite și boale arzătoare. Cine aude tunetul în ziua de Sf. Ilie e ferit de ispitele diavolești.

NOTE

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREGORIAN

S. 1 † Inchinarea S-tei Cruci
D. 2 Ad. moast. Sf. Arch. Ștefan
L. 3 Cav. Isachie, Dalm. și Faust
M. 4 S-ții 6 coconi din Efes
M. 5 Sf. Mart. Eusingen
J. 6 † **Schimbararea la față**
V. 7 Mart. Dometie
S. 8 Sf. Emilian Romanul

D. 9 Sf. Apostol Mathia
L. 10 Mart. Archid. Laurentie
M. 11 Sf. M. Evplu și Cuv. Nifon
M. 12 Mart. Fotin și Anichint
J. 13 Cuv. Păr. Maxim
V. 14 Prof. Michea
S. 15 † **Adorm. M. Domnului**

D. 16 S-ta Mahramă și Diom.
L. 17 Sf. Mart. Miron
M. 18 Mart. Flor și Laur
M. 19 Mart. Andrei Stratulat
J. 20 Prof. Samoil
V. 21 Apostul Tadeu
S. 22 Sf. Mart. Agatonie

D. 23 Sf. Ierom Eftichie
L. 24 Reint. moast. Sf. Vartolomeu
M. 25 Mart. Adrian și Natalia
M. 26 Cuv. Păr. Pimen
J. 27 Cuv. Moise Arapu
V. 28 † **T. Cap. Sf. Ion** (post)
S. 29 Sf. Mart. Lupu

D. 30 S-ții Alexandru, Ion ș. a.
L. 31 † Sf. Brău al M. Domnului

S. 14 S. Eusébe
D. 15 *Assomption*
L. 16 S. Roch
M. 17 S. Mammés
M. 18 S-e Hélène
J. 19 S. Donat
V. 20 S. Bernard
S. 21 Jeanne François

D. 22 S. Simphorien
L. 23 S-e Sidonia
M. 24 S. Barthelemy
M. 25 S. Louis roi
J. 26 S. Zéphirin
V. 27 S. Césaire
S. 28 S. Augustin

D. 29 Decol. de S. J. — B.
L. 30 S. Fiacre
M. 31 S. Raymond
M. 1 **Sept.** — S. Gilles
J. 2 S. Just
V. 3 S-e Euphémie
S. 4 S-e Rosaire

D. 5 S. Bertin
L. 6 S-e Begue
M. 7 S. Cloud
M. 8 *Nativité de la S. V.*
J. 9 S. Omer ev.
V. 10 S. Pulchérie
S. 11 S. Raphaël

D. 12 S. Aimé
L. 13 S. Hyacinthe

— Pe lume sunt mai mulți gologani decât napoleoni —

Literatură aleasă și morală publică „Universul Literar”

AUGUST

„Universul Literar” e cea mai frumoasă și iestină revistă

Date istorice însemnate. — La 9 August 1858 se proclamă aplicarea Convenției de la Paris și țările românești iau titlul de Principatele-Unite.

La 13 August 1505 Mihaiu-Viteazul învinge pe Sinan-Pașa la Călugăreni.

La 18 August 1601 Mihaiu-Viteazul e ucis prin trădare de către George Basta, pe câmpia Turdeș, în Ardeal.

La 25 August 1804 se începe pavarea ulițelor Bucureștilor pentru întâia oară, cu grinzi de stejar.

La 30 August 1877 armata română, după cea mai sângeroasă luptă, cucerește reșta Grivița, luând de la turci un steag și trei tunuri.

Datine populare. — La Schimbarea la față se scaldă cerbul în gârlă și răcește apa. La S-ta Maria se duc struguri la biserică, se culeg buruienile de leac și se pune brânză de iarnă.

La tăierea capului Sf. Ioan nu se taie pepeni verzi, nu se mănâncă struguri negri și nu se taie nimic cu cuțitul, fiind rău pentru friguri. Într-această zi strătorii de carte scriu în biserică, în vremea citirii evangheliei, troparul Sfântului, fiind bun de friguri.

În August pleacă cocoșarele și rândunicile.

NOTE

— Numai apa pototeste orice sete —

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREGORIAN

M. 1 † Iudit și Simion Stălpnic.
 M. 2 S-tii Mamant și Ion Pristnic.
 J. 3 S-tii Antim și Teoctist
 V. 4 Sf. Mart. Vavila
 S. 5 Sf. Prof. Zaharia
 D. 6 S-ta Mart. Eudovia
 L. 7 Sf. Mart. Sozont

M. 8 † **Nașt. M. Domnului**
 M. 9 S-tii Ioachim și Ana
 J. 10 S-tele Minod., Mitri. și Nimf.
 V. 11 Cuv. Teodora
 S. 12 Sf. Mart. Autonom
 D. 13 Mart. Cornilie Sutașul
 L. 14 † **Înălțarea Sf. Cruci**

M. 15 Mart. Nichita și Sf. Vișarion
 M. 16 S-ta Mart. Eftimie
 J. 17 S-ta Sofia, Agapi și Pistris
 V. 18 Cuv. Păr. Ermenie
 S. 19 Sf. Mart. Troilmat
 D. 20 Mart. Eustație Placida
 L. 21 Ap. Codrat

M. 22 Mart. Foca și Iona
 M. 23 † Zămisli Sf. Ion Botezăt.
 J. 24 Întâia Mart. Tecla
 V. 25 Cuv. Maică Eufrosina
 S. 26 † Aducerea Sf. Ion Evang.
 D. 27 Sf. Mart. Calistrat
 L. 28 Cuv. Hariton

M. 29 Cuv. Chiriac
 M. 30 Sf. Grigorie, Ep. Armeniei

M. 14 Exaltation
 M. 15 S. Nicomède
 J. 16 S-e Edithe
 V. 17 S. Lambert
 S. 18 S-e Stephanie
 D. 19 S. Janvier
 L. 20 S. Eustache

M. 21 S. Mathieu
 M. 22 S. Maurice
 J. 23 S. Thécle
 V. 24 *Automne*
 S. 25 S. Firmin
 D. 26 S-e Justine
 L. 27 S. Côme

M. 28 S. Venceslas
 M. 29 S. Michel
 J. 30 S. Jérôme
 V. 1 **Oct.** — S. Rémy
 S. 2 SS. Anges gardiens
 D. 3 S. Faust
 L. 4 S. François d'Ass.

M. 5 S. Constant
 M. 6 S-e Foy
 J. 7 S. Serge
 V. 8 S-e Brigitte
 S. 9 S. Denis
 D. 10 S. François Borgia
 L. 11 S-e Placide

M. 12 S. Wilfrid
 M. 13 S. Edouard roi

— Bani împrumutați, de două ori pierduți —

Ziarul cel mai instructiv și amuzant este „Ziarul Științelor Populare și al Călătorilor”

SEPTEMBRIE

„Ziarul Științelor Populare și al Călătorilor” publică știință pentru toți

Date istorice însemnate. — La 7 Septembrie 1897 se inaugurează prima linie maritimă română cu vapoare românești, Brăila—Rotterdam.

La 10 Septembrie 1683 Șerban Cantacuzino, Domnul Țării Românești, pune la poarta Vienei o cruce în amintirea victoriei raportată acolo.

La 13 Septembrie 1848 eroica luptă a pompierilor în Dealul Spirei, contra armatei năvălitoare turcești.

La 14 Septembrie 1895 se inaugurează, în prezența M. S. Regelui, podul construit de ingineri români peste Dunăre, la Cernavoda.

La 16 Septembrie 1893 împăratul Frantz-Josef face o vizită M. S. Regelui Carol I în București.

La 28 Septembrie 1396: glorioasă luptă a lui Mircea cel Mare la cetatea Nicopoli, în Bulgaria.

Datine populare.—La S-ta Maria pleacă rândunțile din locurile friguroase. La ziua Crucii e brisovul viitor, când începe culesul lor. Se taie vitele la zăbănale și toată lumea bea și mănâncă. În Septembrie, în casele gospodărești, încep a se face proviziunile pentru iarnă: murături, varză, etc.

NOTE

— Prea mult regim face viața plicticoasă —

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREGORIAN

J. 1	Ap. Anania și Roman	J. 14	S. Calixte
V. 2	Mart. Ciprian și Cristina	V. 15	S-e Thérèse
S. 3	Mart. Dionisie Areopagitul	S. 16	S. Gall
D. 4	Cuv. Păr. Ierotei	D. 17	S-e Edvige
L. 5	S-ta Mart. Haritina	L. 18	S. L. c. Evangél.
M. 6	† Sf. Ap. Toma	M. 19	S. Aquilin
M. 7	Mart. Serghie și Vach.	M. 20	S-e Cléopatre
J. 8	Cuv. Maică Pelaghia	J. 21	S. Ursule
V. 9	Sf. Ap. Iacob al lui Alfeu	V. 22	S. Salomé
S. 10	Mart. Evlampie și Evlampia	S. 23	S. Hilarion
D. 11	Sf. Ap. Filip	D. 24	S. Magloir
L. 12	Ap. Proor. Tarach și Andrei	L. 25	S. Crepin
M. 13	Mart. Carp și Papil	M. 26	S. Evariste
M. 14	† Cuv. Paraschiva	M. 27	S-e Frumence
J. 15	Mart. Lukian Preotul	J. 28	S. Simon
V. 16	Mart. Longhin Sutașul	V. 29	S. Narcise
S. 17	Prof. Osie	S. 30	S. Luca in
D. 18	† Ap. Luca Evanghelistul	D. 31	S. Quantin
L. 19	Prof. Isil și Mart. Uar	L. 1	Nov. — Toussaint
M. 20	Sf. Mart. Artemie	M. 2	<i>Les Trépasses</i>
M. 21	Cuv. Ilarion cel Mare	M. 3	S. Hubert
J. 22	Păr. Averchie	J. 4	S. Charles A.
V. 23	Ap. Iuda, fratele Domnului	V. 5	S. Zacharie
S. 24	Marele Mart. Aretha	S. 6	S. Léonard
D. 25	S-tii Martian și Martina	D. 7	S. Ernest
L. 26	† Sf. Mart. Dimitrie	L. 8	S. Godefroy
M. 27	† Sf. Dimitrie Basarabov	M. 9	S. Theodore
M. 28	S-tii Terenție și Neonila	M. 10	S-e Florence
J. 29	Mart. Anastasia Romana	J. 11	S. Martin
V. 30	S-tii Zenovie și Zenovia	V. 12	S. René
S. 31	Ap. Stachie și Anst	S. 13	S. Brice

— Nu se face buchet cu flori vestejite —

Cine vrea să rădă și să petreacă cîtește numai „Veselia”

OCTOMBRIE

„Veselia” este cel mai ieftin și mai hazliu ziar umoristic

Date istorice însemnate. — La 3 Octombrie 1893 se naște la castelul Peleş prințul Carol, primul prinț ortodox al dinastiei Hohenzollern, pe care îl botează Mitropolitul Primat.

La 7 Octombrie 1857 Divanul Ad-hoc al Moldovei votează pentru întâia oară dorințele țarel, printre cari Unirea Principatelor și Domn străin.

La 8 Octombrie 1878 intrarea triumfală în București a armatei române, după războiul din Bulgaria.

La 12 Octombrie 1886 se sfințește din nou, după restaurare, biserica mănăstirească dela Carlea de Argeș.

La 21 Octombrie 1897 se inaugurează, de față fiind MM. LL. Regele și Regina, noul local al Universității din Iași.

Datinę populare. — La 14 ale lunii, Vinerea mare, îngroparea verei și sfârșitul culesului viilor. Femeile nu lucrează nicio Vinere peste an, căci S-ta Vinere e rea de trăznete și de vifore. La 17, tăraniil prăznuiesc pe Lucinu, ca să fie feriți de lupi. La 26 este Sf. Dumitru, care împreună cu Sf. Gheorghe, sunt ciuca chiriașilor. Atunci intră caldul în pământ și ieșe gerul.

NOTE

— Cine are multe plăceri, le prețuește mai puțin —

CALENDAR JULIAN

CALEND. GREGORIAN

D. 1	S-ții Cosma și Damian	D. 14	S-e Vénérande
L. 2	Sf. Mart. Akitin	L. 15	S-e Eugénie
M. 3	Sf. Mart. Agepsima	M. 16	S-e Eugénie
M. 4	Cuv. Păr. Ioanichie	M. 17	S. Aignau
J. 5	Mart. Galaction și Epistimi	J. 18	S. Odon
V. 6	Cuv. Păr. Pavel Mărturisit.	V. 19	S-e Elisabeth
S. 7	S-ții 33 Mart. din Meletin	S. 20	S. Edmond
D. 8	† Arch. Mih. și Gavril	D. 21	Présent. de la S. V.
L. 9	Mart. Onisifor și Porfirie	E. 22	S-e Cécile
M. 10	S-ții Ap. Olimp. Radion s.a.	M. 23	S. Clément
M. 11	Mart. Mina, Victor ș. a.	M. 24	S-e Flore
J. 12	Păr. Ion Archiep. Alexandr.	J. 25	S-e Cathérine
V. 13	† Sf. Ion Chrisostom	V. 26	S. Conrad
S. 14	† Sf. Ap. Filip	S. 27	S. Maxime
D. 15	Mart. Gurie	D. 28	S. Sosthène
L. 16	† Sf. Evanghelist Matheiu	L. 29	S. Saturnin, ev.
M. 17	Sf. Păr. Grigorie, Ep. Neoc.	M. 30	S. André
M. 18	S-ții Mart. Platon și Roman	M. 1	Décemb. —S. Eloi
J. 19	Prof. Avdin, Sf. Varlaam	J. 2	S-e Pauline
V. 20	Sf. Păr. Grigorie Decapolit.	V. 3	S. François Xavier
S. 21	† Intrarea în biserică	S. 4	S-e Barbe
D. 22	Sf. Apostol Filimon	D. 5	S. Sabas
L. 23	Cuv. Amfilochie	L. 6	S. Nicolas
M. 24	Păr. Clement, Papa al R.	M. 7	S. Ambroise
M. 25	† Mart. Ecaterina și Mere.	M. 8	S. Immac. Conception
J. 26	Cuv. Alipin Stălpnicul	J. 9	S-e Léocadie
V. 27	Mart. Iacob Persul	V. 10	S-e Valérie
S. 28	Cuv. Ștefan cel nou	S. 11	S. Daniel
D. 29	Mart. Paramon și Filimon	D. 12	S. Corentin
L. 30	† Apostolul Andrei	L. 13	Quatre Temps

— Nu prinzi vulpea de două ori cu lațul —

Peste 100.000 lei anual valorează premiile „Universului”

NOEMBRIE

„Universul” acordă abonaților săr premî absolut gratuite

Date istorice insemnate.—La 1 Noembrie 1784 Horia, în capul a 500 răsulați, merge contra magnaților din Transilvania.

La 15 Noembrie 1830 se înființează școala filarmonică din Iași, care a dat naștere teatrului românesc.

La 17 Noembrie 1878 armata și autoritățile române ocupă Dobrogea, retrocedată României după războiul independentei prin tratatul de Berlin.

La 20 Noembrie 1595 adunarea generală din Alba-Iulia proclamă Domn al Transilvaniei pe Mihai-Viteazul, Domnitorul Munteniei.

La 28 Noembrie 1877 armata română ocupă Plevna; Osman Pașa se predă Domnitorului nostru cu toată armata lui.

Datine populare.—La 12 încep Martinii de toamnă, prăznuiți de țărani cu nelucrarea, ca să le fie vitele ferite de mușcături de lupi și șerpi. La 14 ies Martinii și începe postul Crăciunului. La Sf. Andrei pun fetele orz și linte în străchini ca să înverzească până la Anul Nou. Țăranii ung țărănele și pragurile ușilor cu usturoi, ca să gonească duhurile necurate și să fie feriți de boale în tot timpul anului.

NOTE

—Nu bea fără sete, nu mîncă fără foame—

CALENDAR JULIAN	CALEND. GREGORIAN
M. 1 Păr. Naum (558 în. Christ.)	M. 14 S. Nicaise
M. 2 Păr. Avacum (466 în. Chr.)	M. 15 S. Mesmin
J. 3 Păr Sofronie	J. 16 S-e Adélaide
V. 4 Mart. Vârvara	V. 17 S. Lazare
S. 5 † Cuv. Sava cel Sfințit	S. 18 S. Gatueu
D. 6 † Sf. Ierarch Nicolae	D. 19 S. Timoléon
L. 7 S-ții Ambrosie și Filoteu	L. 20 S. Philogène
M. 8 Cuv. Patapie	M. 21 S. Thomas
M. 9 † Zămislirea S-tei Ana	M. 22 <i>Hiver</i>
J. 10 S-ții Mina, Erm. și Ermolau	J. 23 S-e Victoire
V. 11 Cuv. Daniil Stălpnicul	V. 24 S. Delphin
S. 12 † Sf. Spiridon	S. 25 Noel
D. 13 S-ții Axentie, Eustatie ș. a.	D. 26 S. Etienne
L. 14 S-ții Thirs, Likie și Filimon	L. 27 S. Jean
M. 15 † Mart. Elefterie	M. 28 SS. Innocents
M. 16 Prof. Ageu	M. 29 S-e Eleonore
J. 17 Prof. Daniil	J. 30 S. Sabin
V. 18 Mart. Sebastian și Zoe	V. 31 S. Sylvestre
S. 19 Mart. Bonifaciu	S. 1 Jan. 1916 — <i>Circ.</i>
D. 20 Mart. Ignatie	D. 2 S. Basile
L. 21 Mart. Iuliana	L. 3 S-e Gèneviève
M. 22 Mart. Anastasia Romana	M. 3 S. Rigobert
M. 23 10 Mart. din Kriff	M. 4 S. Siméon
J. 24 Mart. Eugenia	J. 6 <i>Epiphanie</i>
V. 25 † Nașterea Domnului	V. 7 S-e Melanie
S. 26 † Sobor. Prea Curatei	S. 8 S. Lucian
D. 27 † Sf. Archid. Ștefan	D. 9 S. Julien
L. 28 S-ții 200.000 din Nicomidia	L. 10 S. Guillaume
M. 29 14.000 prunci uciși de Irod	M. 11 S. Hortense
M. 30 S-ta Mart. Anisia	M. 12 S. Arcade
J. 31 Cuv. Melania	J. 13 Baptême de J. C.

— Unul care știe, face mai mult decât zece cari învață —

Unicul ziar din țară cu adevărat popular e „Universul”

DECEMBRIE

„Universul” dă noutăți, instrucție și șanse de îmbogățire

Date istorice însemnate.—La 11 Decembrie 1861 Adunările Moldovei și Țării Românești proclamă, prin votări solemne, în aceeași zi, Unirea definitivă a Principatelor.

La 17 Decembrie 1876 guvernul român protestează contra art. 7 din Constituția otomană, care proclamă România ca provincie turcească.

La 25 Decembrie 1716 începe era Fanariotilor, cu urcarea pe tronul Țării Românești a lui Nicolae Mavrocordat.

La 27 Decembrie 1877 Rușii iau trecătoarea Șipca din Balcani, după care se termină războiul ruso-româno-turc.

La 28 Decembrie 1892 se face la Sigmaringen căsătoria Principelui Ferdinand, moștenitorul Tronului, cu Principesa Maria de Edimburg.

Datine populare.—La S-la Varvara se imbarburează copiii cu dulceață și cu miere, ca să fie feriți de vărsat. La 30 e ziua de Ignat, când încep a se tăia porcii de Crăciun. În ajunul Crăciunului copiii umblă cu „Moș Ajunul” și apoi încep a umbla cu Steaua și Vicleimul. Spre Crăciun și spre Anul Nou se cântă colinde, iar în noaptea de Anul Nou se mănâncă plăcintă cu răvașe.

NOTE

— Tinerețe sănătoasă. bătrânețe putincioasă —

CALENDAR CIVIL PE 1915

Sărbători legale

— În conformitate cu noua lege pentru repaosul duminical, toate stabilimentele comerciale și industriale vor fi închise Duminicile de la ora 6 dim. până a doua zi la aceeași oră.

— Afară de Duminică, sunt hotărâte a se păstra spre odihnă următoarele zile : *Anul Nou* (Sf. Vasile); *Botezul Domnului*; *24 Ianuarie*; *Prima și a doua zi de Paști*; *Sf. Gheorghe*; *10 Mai*; *Sf. Maria* (15 August); *Sf. Dumitru*; *Prima și a doua zi de Crăciun*.

— În aceste zile autoritățile și instituțiile publice sunt de asemenea închise. Nu se protestează polițe.

— În zilele de sărbători legale oficiile poștale nu lucrează de cât până la amiază.

Sărbători naționale

24 Ianuarie	Proclamarea Unirii Principatelor
8 Aprilie	Ziua nașterii M. S. Regelui
24 —	Ziua numelui M. S. Reginei Elisaveta
10 Mai	Proclamarea Independenței Regatului
17 Decembrie	Ziua nașterii M. S. Reginei Elisaveta

Aniversări în Familia Regală și Prințiară

Ziua nașterii M. S. Regelui Carol I.	8 Aprilie (1839).
Ziua nașterii M. S. Reginei Elisaveta.	17 Decembrie (1843).
Ziua numelui M. S. Reginei Elisaveta.	24 Aprilie.
Ziua nașterii A. S. R. Pr. Ferdinand.	11 August (1865).
Ziua nașterii A. S. R. Pr. Maria.	16 Octombrie (1875).
Ziua numelui A. S. R. Pr. Maria.	8 Septembrie.
Ziua nașterii A. S. R. Prințului Carol.	3 Octombrie (1893).
Ziua nașterii A. S. R. Prințesei Elisaveta.	29 Sept. (1894).
Ziua nașterii A. S. R. Prințesei Maria.	27 Decembrie (1899).
Ziua nașterii A. S. R. Prințului Nicolae.	5 August (1903).
Ziua nașterii A. S. R. Prințesei Ileana.	23 Decembrie (1908).
Aniv. căsăt. MM. LL. Regelui și Reginei.	3 Noembrie (1869).
Aniv. căsăt. AA. LL. RR. Pr. Moștenitori.	28 Decem. (1893).

Sărbători naționale străine

<i>Austria</i> : 18 Aug. (st.n.) Nașterea împăratului.	<i>Grecia</i> : 25 Martie (st. v.) Sărbătoarea Independenței.
<i>Danemarca</i> : 5 Iunie (st. n.) Sărbătorirea Constituției.	<i>Italia</i> : 1-a Duminică din Iunie (st.n.) Serb. Constituției.
<i>Elveția</i> : 1 August (st. n.) Intemeierea Confederației.	<i>Rusia</i> : 21 Octombrie (st. v.) Urcarea pe tron a Tarului.
<i>Franta</i> : 14 Iulie (st. n.) Luarea Bastiei.	<i>Turcia</i> : 10 Iulie (st. v.) Proclamarea Constituției.

CALENDARUL AGRICULTORULUI

Ianuarie. — Se îngrijesc grajdurile ca să nu răcească vitele. Se dă nutreț bun viteilor și mai cu seamă vacilor fătate. Se tocmesc servitori și se fac inveli.

Februarie — Se gunoesc locurile de arătură. Se trage vinul de pe drojdii. Se procură mlădițe pentru altoirea pomilor roditor. Se dă îngrijire specială vitelor de muncă.

Martie. — Se seamănă mă-zărichea, trifoiul, fasclea, lucerna, orzul, ovăzul și grâul de primăvară. Se seamănă în grădini legumele. Se dezgroapă viile.

Aprilie. — Se scot vitele la pășune. Se ncepe pusul porumbului, cartofilor; semănatul inului, cănepei și sfeclei. Se grăpează ogoarele. Se desleagă și se sapă viile. Se dă vitelor odată pe săptămână sare.

Mai. — Se sapă porumbul și se fac ogoare. Se cosește întâia oară lucerna și trifoiul. Se tund oile. Se saramurează viile.

Iunie. — Se sapă a doua oară porumbul. Se cosește fânul. Se sapă i se plivesc viile

Iulie. — Se seceră și se tree-ră grâul de vânzare mai în păr-gă; cel de sămânță se lasă a se coace mai bine. În timpul treeratului se așează paele de-parte de arie, ca în caz de foc să nu ardă aria.

August. — Se întorc ogoa-rele. Se cosește otava și se se-ceră ovăzul. Se îngrășe locu-rile sărace cu îngrășămintă chimică. Se dă grâul la lopată ca să nu se incingă.

Septembrie. — Se seamă-nă secara și grâul. Se culeg poamele. Se sapă pentru a treia oară viile. Se culege po-rumbul timpuriu. *Se dau co-piți la școală.*

Octombrie. — Se culege porumbul și se scot cartofii. Se fac arături adânci pentru trifoi, lucernă, porumb și ovăz. Se culeg viile și se taie.

Noembrie. — Se îngroapă viile. Se aduc lemne din pă-dure. Se pune varză la acrit. Se fac gropi pentru răsăditul pomilor. Se strânge gunoiul.

Decembrie. — Se îngrijesc vitele. Se tae lemnele. Se dau bucatele la lopată în hambare

EPOCA SECERIIȘURILOR PE GLOB

Ianuarie Australia, Argentina, Chili, Noua Zeelandă*

Martie : Indii, Egiptul de sus.

Aprilie : Egiptul de jos, Cipru, Siria, Asia-Mică, Persia, Cuba

Maiu : Algeria, Asia centrală, Japonia, Texas, Florida.

Iunie : Sudul Franței, Spania, Portugalia, Italia, Grecia, Turcia, America de Sud.

Iulie : Franța, Anglia, Elveția, Germania, Austro-Ungaria, România, Serbia, Bulgaria, Sudul Rusiei, America de Nord.

August : Belgia, Olanda, Danemarca, Canada, Columbia.

Sept.—Octombrie : Scoția, Suedia, Norvegia, Rusia.

Noembrie : Peru, Africa australă.

Decembrie : Birmania.

CALENDARUL NEGUSTORESC

BÂLCIURILE PRINCIPALE DIN ȚARA

Februarie in 3, *Intâmpinarea Domnului*, la Roznov (Neamț), Cărbunești (Gorj), la 8 la Piatra.

Martie in 9, *40 Mucenți*, la Grind (Ialomița), Roznov (Neamț), Tecuci (Teleorman), Giurgeni (Ialomița). In 13, *Bogdănești* (Bacău). In 25 *Buna Vestire*, Tîgveni (Argeș), Chiojdeni (R.-Sărat), Negrești (Vaslui). La *Sf. Teodor*, la Iași. In săptămâna brânzei, Marți și Miercuri, la Vaideeni (Vâlcea). In *Duminica Floriilor*, la Sutești (Brăila), Ciochina (Ialomița), Negrești (Vaslui).

Aprilie in 23, *Sf. Gheorghe*, la Moinești (Bacău), Slatina, Caracal, Pitești, Lupoaia (Mehedinți), R.-Sărat, Polovraci (Schitu), Preajba (Gorj), Slobozia (Ialomița), Iași, Bârlad.

Mai in 21, *Sf. Constantin și Elena*, la Ocna, Dărmănești (Bacău), Galați. La *Înălțarea Domnului*, in Pitești, Tg.-Jiu, Mărculești (Muscel), Iași, Ciacăr, Brăila, Slobozia (Ialomița), Neamțu, R.-Sărat. La *Moși*, in București, Mavrodin (Teleorman), Vaideeni (Vâlcea). In *Duminica tuturor sfinților*, la Piatra-N.; Chiojdeni (Ialomița), Pitești, Piatra, Negrești (Vaslui).

Iunie in 24, *Drăgaica*, la Buzău, Focșani, Buda (R.-Sărat), Colentina (Ilfov), Giulgeni (Ialomița), Pitești, Câmpulung. In 29, *Sf. Petru și Pavel*, la Bacău, Viziru de Sus (Brăila), Broșteni (Ialomița), Giurgiu.

Iulie in 20, *Sf. Ilie*, la C.-Lung, Dărmănești (Bacău), Fălticeni, Băile Slănic (Bacău), Dumitrești (R.-Sărat). In 24 la Jilava (Ilfov). In 27, *Sf. Pantelimon*, la Ocna (Bacău), C.-de-Argeș, Pleșești (R.-Sărat), Pantelimon (Ilfov).

August in 6, *Schimbarea la față*, la Poenari (Argeș), Neamțu (Muscel), Mogoșești (Roman), Galați. In 15, *S-ta Maria Mare*, la T.-Jiu, Curtea-de-Argeș, Dumitrești (R.-Sărat), Giurgiu, Iași, Cotroceni (Ilfov), Sinaia (Prahova). In 29, *Tăierea capului Sf. Ion*, la Bacău, Comănești (Bacău), Călărași (Ialomița). In 30 la Bârlad, Cornățel (Dâmbovița).

Septembrie la *S-ta Maria Mică*, la București, la Riurenți (Vâlcea) ține 25 zile. Cărbunești (Gorj), Ciochina (Ialomița), Busteni (Prahova). In 14, *Ziua Crucii*, la Drăgășani (Olt), Negrești (Vaslui), Bârlad, Telega (Prahova).

Octombrie, *Vinerea Mare*, in Tg.-Jiu, R.-Vâlcea, Godești (Muscel), Slobozia (Ialomița), Galați. In 26, la Moinești (Bacău), Negrești (Vaslui).

Noembrie in 8, *S-tu Voivodă*, la Ocna (Bacău), Bârlad, Piatra, Telega (Prahova).

Decembrie in 5, la Piatra. In 7 la Moinești (Bacău), Sutești (Brăila), Neamțu, Negrești (Vaslui).

POSTA-TELEGRAF-TELEFON

POSTA

Tariful scrisorilor, imprimatelor, probelor de mărfuri și mandatelor postale

Pentru România :

- 10 bani taxa unei scrisori simple, greutatea 15 grame, în interiorul comunei și 10 bani în toată țara.
- 20 bani taxa unei scrisori simple, nefrancate, în interiorul comunei și 30 bani în toată țara.
- 5 bani taxa unei cărți postale și 15 bani cu răspuns plătit. Cărțile postale închise 10 b. în interiorul comunei și 10 b. în toată țara.
- 3 bani taxa unui imprimat, 50 grame greutate.
- 25 bani taxa unei recomandări simple.
- 25 bani taxa unei recipise de înapoiere, plus recomandarea.

Pentru străinătate :

- 25 bani taxa unei scrisori simple pentru toate țările din lume.
- 50 bani taxa unei scrisori simple, nefrancate, pentru toate țările.
- 10 bani taxa unei cărți postale cu francarea obligatorie pentru toate țările.
- 5 bani taxa imprimatelor de orice natură, hârtiilor de afaceri și probelor de mărfuri în greutate de 50 gr., asemenea p. toate țările.
- 25 bani taxa de recomandare a obiectelor pentru țările din Europa.
- 25 bani idem a celor destinate pentru țările extra-europene.
- 25 bani taxa recipiselor de înapoiere (retour-recipise).

Mandate postale :

Se percepe o taxă de 10 bani pentru mandatele până la suma de 10 lei; pentru mandatele mai mari de 10 lei se percepe o taxă de 25 bani pentru fiecare 25 lei sau fracțiune de 25 lei, până la suma de 200 lei inclusiv; de la suma de 200 lei în sus taxa este pentru fiecare sută de lei sau fracțiune de sută de lei, 50 bani.

Pentru mandatele internaționale, taxa este de 25 bani de fiecare 50 lei, admițându-se aproape pentru toate țările mandate până la 1000 lei sau echivalentul acestei sume, în moneda țării de destinație.

Mandatele postale, după cererea expeditorului, pot fi transmise și prin telegraf, până la suma de 500 lei; în atare caz, expeditorul trebuie să plătească taxa ordinară a mandatului și taxa telegramelor sub condițiunile prevăzute când eventual ar cere să se transmită la o indicație specială.

Serviciul de încasarea cupoanelor și efectelor comerciale

Sunt admise la încasarea prin post : cupoanele, chitanțele, facturile, biletele de ordin, tratele și în general toate valorile comerciale și altele plătibile fără cheltuieli și a căror valoare nu întrece pentru fiecare trimitere, suma de 1000 lei efectivă sau o sumă echivalentă. Taxa pentru trimiterea valorilor e aceea a unei scrisori recomandate de greutatea acestei trimiteri.

Oficiul postal de destinație, însărcinat cu încasarea, percepe asupra sumei fiecărei valori încasate o retribuțiune de 10 bani.

POSTA-TELEGRAF-TELEFON

Suma încasată, după ce se va scădea retribuțiunea de mai sus, taxa ordinară a mandatului și, în caz eventual, drepturile fiscale aplicate valorilor se convertește de către oficiul care a operat încasarea, într'un mandat postal în profitul depunătorului, care prin excepțiune pentru încasarea valorilor, poate să fie până la 1000 lei.

Acest mandat i se trimite fără nici o altă cheltuială.

Afară de cazul de forță majoră, în caz de pierderea unei scrisori recomandate conținând efecte de încasat, Statul plătește depunătorului o indemnitate de 50 lei.

Serviciul mesageriilor

Taxa pe greutate. — Pentru pachetele destinate a se distribui în interiorul comunei unde sunt prezentate, până la 5 kgr., taxa e de 20 bani de pachet; pentru pachetele destinate a se distribui în exteriorul țării, taxa e de 50 bani de pachet până la greutatea de 2 și jum. kgr.; iar de la 2 și jum. kgr. până la 5 kgr. taxa e de 1 leu.

Pentru o greutate mai mare de 5 kgr. taxele se sporesc cu 25 b. de kilogram sau fracțiune de kilogram.

Taxa pe valoare. — Toate obiectele cari au o valoare declarată, deosebit de taxa după greutate, mai sunt supuse și la taxa după valoare, după cum urmează:

a) Pentru o valoare până la 500 lei inclusiv, taxa e de 20 bani de la 500 până la 1000 lei inclusiv taxa e de 30 bani.

b) De la 1000 până la 10.000 lei inclusiv taxa sporește cu 30 b. pentru fiecare mie de lei sau fracțiune, peste taxa cuvenită până la 1000 lei.

c) De la 10.000 până la 20.000 lei inclusiv taxa sporește cu 20 b. pentru fiecare mie de lei sau fracțiune de mie de lei, peste taxele prevăzute la alin. a și b.

d) Se exceptează de la această regulă scrisorile cu valoare declarată până la suma de 500 lei, cari se vor taxa, în ceea ce privește greutatea, după tarifa scrisorilor recomandate; iar în ceea ce privește valoarea, după tarifa de mesagerii.

Pentru obiectele de mesagerii fără valoare declarată, cu o greutate până la 5 kgr., franca ea e obligatorie la prezentare; iar pentru celelalte obiecte de mesagerii francarea este facultativă.

Se admite la expediția prin poștă obiecte încărcate cu ramburs până la suma de 1000 lei, pentru care francarea este obligatorie la prezentare.

Rambursarea nu se poate face expeditorului de cât după depunerea banilor de către destinatar.

Valoarea rambursului, încasându-se la destinatar, după ce se scade taxa ordinară a mandatului postal, restul se transformă, de către oficiul poștal de destinațiune, în profitul expeditorului, într'un mandat postal care, prin excepție pentru rambursuri, poate să fie până la 1000 lei.

Obiectele de ramburs, în ceea ce privește taxa transportului și indemnizația cuvenită în caz de pierdere sau deteriorare, sunt supuse dispozițiilor legii, ca orice obiect de mesagerie.

POSTA - TELEGRAF - TELEFON

TELEGRAFUL

Tarifele telegramelor

Pentru România: Pentru interiorul aceleiași comune și pentru interiorul țării întregi taxa pe cuvânt este de 5 bani.

Pentru orice telegramă se va plăti o suprataxă de 25 bani.

Pentru telegramele de orice categorie se liberează o chitanță de primire, plătindu-se o taxă fixă de 5 bani.

Expeditorul unei telegrame private poate obține prioritatea de transmitere și predare la destinație, scriind cuvântul „urgentă” sau „D.” înainte de adresă și plătind pentru tot interiorul țării o supra-taxă de 50 bani.

Orice expeditor poate plăti răspunsul ce cere de la corespondentul său. În asemenea caz expeditorul trebuie să scrie înainte de adresă indicațiunea „răspuns plătit” înainte de fiecare adresă a destinatarului pentru care plătește răspunsul.

Expeditorul de asemenea poate cere de la corespondentul său un răspuns urgent; în asemenea caz trebuie să scrie înainte de adresă mențiunea „răspuns plătit urgent” sau „R. P. U.” și va plăti taxa unei telegrame urgente, după numărul cuvintelor ce cere să i se răspundă.

Expeditorul oricărei telegrame are facultatea de a cere colacionarea. În acest caz expeditorul este obligat a scrie înainte de adresă indicațiunea: „Colacionată” sau „T. C.”

Taxa colacionării este de 2 bani de cuvânt.

Colacionarea—care consistă în repetarea integrală a telegramelor—se face la toate aparatele, de către oficiul care a primit telegrama și imediat după ce a primit telegrama de colacionat.

O telegramă multiplă poate să fie adresată în aceeași localitate la mai mulți destinatari sau unui destinatar la mai multe domiciliuri în aceeași localitate.

Telegrama multiplă se taxează ca o singură telegramă și e supusă, afară de taxa prevăzută, și la un drept de copie.

Prezentatorul unei telegrame are drept de a-l opri transmiterea, fie la punctul de pornire, fie la cel de destinație; taxa încasată rămâne însă în profitul fiscoiului.

Telegramele transmise prin stațiunile de căi ferate nu sunt supuse la nici o altă taxă specială.

Pentru serviciul intern se poate servi de bonuri telegrafice aflate la debitanți, în valoare de 60 b. pentru 3 cuvinte, 75 b. pentru 6 cuvinte și 1 leu pentru 11 cuvinte, cum și de 25 b. pentru cărți de vizită telegrafice ce se întrebuițează respectiv pentru 7, 10 și 15 cuvinte. Se poate scrie și mai multe cuvinte, însă în acest caz trebuie să se aplice timbre postale, câte 5 b. de fiecare cuvânt. Bonurile astfel scrise se pun în cutiile speciale sau se predau la ghișeuri.

Taxe telegramelor ordinare destinate pentru străinătate se calculează după numărul cuvintelor, percepându-se în plus numai taxa chitanței, însă taxa totală a unei telegrame externe nu poate fi mai mică de 1 leu și 10 bani.

POSTA · TELEGRAF · TELEFON

Pentru străinătate :

Taxele telegramelor simple, destinate în străinătate, sunt cuprinse în următorul tabel :

NUMELE STATELOR	TAXA pe cuvânt		NUMELE STATELOR	TAXA pe cuvânt	
	Lei	B.		Lei	B.
<i>Zona europeană</i>			<i>Zona extra-europeană</i>		
Austria	—	13	Abisinia	3	45
Bosnia și Herțegovina	—	17	Afganistan	4	50
Belgia (via Germania)	—	29	Anam	5	25
Britania Mare (via Germ.)	—	38	Argentina, republică	5	65
Bulgaria	—	10	Australia merid. și occid.	3	45
Creta (via C-ța—C-pole)	—	51	Azore, insule	1	01
Danemarca (via Germ.)	—	29	Bolivia	7	45
Elveția	—	21	Brazilia	5	45
Franța și Corsica (via Elveția)	—	29	Canada	1	75
Algeria-Tunis (v. Franța)	—	39	Capul Verde, insule	2	85
Germania întreagă și Helgoland (via A.-Ung.)	—	20	Chili	7	45
Gibraltar (via Spania)	—	61	China	5	20
Grecia continent, precum și insula Corfu, Paros și Eubea	—	41	Cipru (via Triest-Alex.)	1	20
Toate celelalte insule în genere	—	45	Cochinchina	4	50
Italia (via Austro-Ung.)	—	23	Colombia (Ist. de Panama)	6	70
Luxemburg (via Germ.)	—	29	Coreea (Rusia)	6	05
Malta (via Italia)	—	45	Cuba (Havana)	2	55
Muntenegru (via Austro-Ungaria)	—	21	Egipt. de jos (Alexandria)	1	25
Norvegia (via Germania)	—	41	Guatemala (San-José)	4	30
Olanda (via Germania)	—	29	Haiti	8	55
Portugalia (via Franța)	—	42	Indiile engleze din Asia	2	85
Rusia de Europa, Caucazia și Transcaucasia	—	21	Japonia	6	05
Serbia	—	10	Java, insulă	4	75
Spania (via Franța)	—	34	Maroc (Tanger)	—	54
Suedia (via Germania)	—	33	Mexico, Matamoros, Chihuahua	2	35
Turcia de Europa (v. C-ța)	—	25	Persia	1	40
Turcia de Asia și insulele Arhipelagului turcesc	—	41	Peru	7	45
Ungaria	—	13	Rusia asiatică (Siberia)	—	80
			Statele-Unite ale Americii de Nord (New-York)	1	70
			Transvaal	3	15
			Tunis	—	39
			Venezuela	9	40
			Uruguay	5	05
			Zanzibar	3	15

Telegrammele urgente se admit numai pentru Austro-Ungaria, Algeria, Azore, Belgia, Bosnia, Bulgaria, Corsica, Cipru, Danemarca, Franța, Germania, Grecia, Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Portugalia, Rusia, Serbia, Spania, Suedia, Turcia și Tunis.

*) Taxa telegramelor de presă destinate pentru Ungaria e de 7 b. pe cuvânt și sunt admise numai de la ora 6 seara până la 9 dim.

POSTA - TELEGRAF - TELEFON

TELEFONUL

Taxe de instalare și abonament

Taxe de instalare și abonament la rețelele urbane sunt :

Instalare : 150 lei plătiți odată pentru totdeauna.

Abonament : 100 lei pe an pentru posturile instalate la domiciliul abonaților : 150 lei pe an pentru posturile instalate la localurile sau domiciliul unde abonatul își exercită profesiunea sau comerțul său și 200 lei pe an pentru posturile instalate la hoteluri, cluburi și stabilimente publice și de consumațiune, cari prin natura lor, sunt obligate a autoriza întrebuințarea aparatelor lor de către vizitatori.

Când numărul convorbirilor la această din urmă categorie de abonament va trece peste 2500 lei pe an, abonatul va mai plăti încă un supliment de 50 lei de fiecare 500 de convorbiri sau fracțiune de 500 convorbiri.

Posturi suplimentare în aceeași rețea urbană comunicând cu postul principal, fără a comunica cu stațiunea centrală : Instalarea 150 lei ; abonament anual (supliment) 40 lei.

Instalațiunea telefonică afară de bariera orașului, la orice distanță, în legătură prin fir individual cu rețeaua urbană : Instalare (după devisul Direcțiunei Generale) : Taxa de abonament a rețelei urbane ; Taxa de întreținere de 50 lei pe an până la distanța de 3 kilometri și 10 lei de fiecare kilometru, peste această sumă, pentru distanțele mai mari de 3 kilometri.

Posturi suplimentare în același imobil, dar deservite de linia de comunicație a postului principal :

a) În corpurile de clădiri pentru fiecare post : Instalarea 150 lei ; Abonamentul (supliment) 20 lei.

b) În camere diferite în același corp de clădire : Instalarea 150 lei ; Abonament (supliment) 20 lei.

Pentru aparate de un model special suplimentare, sonerii suplimentare, se plătește costul lor după devisul Direcțiunei Generale a Telegrafelor și Postelor și un supliment de 5 lei anual.

Mutarea unui post dintr-o cameră în alta în același imobil lei 20.

Mutarea unui post dintr'un imobil în altul, 60 lei.

Mutarea posturilor suplimentare dintr'un imobil în altul lei 30 de fiecare, când se găsește în același imobil cu postul principal.

Abonamentul dă dreptul de a primi și expedia telegrame telefonate, de la și pentru oficiile telegrafice urbane, abonament (supliment) 20 lei.

Taxe pe convorbiri

Taxa unei convorbiri de 5 minute din cabinele publice cu posturile din aceeași rețea urbană, 25 bani. Această taxă este obligatorie pentru toți și chiar pentru autorități și abonați, cari nu sunt scu-

POSTA - TELEGRAF - TELEFON

tiți de plata taxelor de cât la cabinetele publice de la oficiul central și Bursă.

Expedierea prin telefon dintr'o cabină publică a unei telegrame telefonate taxa telegramei, plus o supra-taxă de 25 bani.

Pentru o fonogramă în interiorul rețelei urbane trimisă de la posturile abonaților său de la cabinele publice, se plătește 50 bani de fiecare serie sau fracțiune de serie de 20 cuvinte, fără a socoti adresa.

O convorbire de 5 minute între două posturi din același județ 50 bani, iar dacă posturile sunt în aceeași comună, 25 bani.

Între două posturi din două județe vecine 1 leu.

Între două posturi din două județe nelimitrofe, 1 leu 50 b.

Convorbirile urgente se plătesc dublu.

Pentru avizele de invitare la telefon, când persoana chemată nu are telefon la domiciliu, se plătește o taxă fixă de 25 bani. Atât taxa pentru aviz cât și a convorbirii se achită de persoana care face cererea de convorbire.

Extract din legea telefonică

Materialele și aparatele întrebunțate la instalațiunile telefonice sunt proprietatea Direcțiunei și nu pot fi în nici un caz cedate, sechestrate sau urmărite pentru datoriile abonaților.

Orice stricăciune cauzată instalațiunilor telefonice, prin neglijență sau cu intențiune, cade în sarcina abonatului.

Unitatea de convorbire este de 5 minute. Convorbirile de orice categorie pot fi întrerupte după 10 minute, când așteaptă rândul și alte persoane ca să vorbească.

Orice convorbire telefonică de la orele 10 seara până la 6 dimineața se taxează îndoit.

Convorbiri care ating siguranța publică sau buna-cuviință sunt interzise.

Statul nu-și ia nici o răspundere în ceea ce privește corespondența privată telefonică.

Asemenea nu-și ia nici o răspundere în ceea ce privește identitatea persoanelor care vorbesc la telefon.

Abonamentul dă dreptul abonatului să convorbească cu toți abonații aceleiași rețele în timpul orelor de serviciu stabilite de Direcțiunea generală a Telegrafelor și Poștelor.

Oricine va fi abonat la telefon și va percepe o taxă cât de mică pentru a lăsa să vorbească o altă persoană la aparatul său, va plăti ca despăgubire Direcțiunei Poștelor și Telegrafelor o sumă până la 500 lei, care se va hotărî de direcțiune cu drept de recurs la Ministerul de interne și care se va încasa prin legea de urmărire.

Tariful biletelor de călătorii pe C. F. R.

*Copiii până la 4 ani împliniți sunt scutiți e plată.
 Militarul de orice grad și copiii de la 4 — 10 ani împliniți, plătesc
 prețul pe jumătate.*

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	T A X E L E (pe clase)						Taxa p. 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Adjud	244	23.50	15.50	10.30	28.20	18.60	12.40	—57
Afumați	306	26 —	17.50	11.70	—	—	—	—64
Agăș	338	27 —	18.30	12.20	32.30	21.90	14.60	—71
Albești	77	7.70	5.50	3.80	9.20	6.60	4.00	—33
Alexandria	227	22.10	14.70	9.90	—	—	—	—56
Andrăești prin Slob.	144	14.30	10.30	7.20	—	—	—	—46
„ prin Ploiești	160	15.90	11.30	7.20	—	—	—	—48
Arcești	217	21.30	14.30	9.70	—	—	—	—55
Armășești	108	10.70	7.70	5.40	—	—	—	—43
Asău	232	26.60	18. —	12. —	31.90	21.60	14.30	—68
Azuga	136	13.50	9.80	6.70	16.20	11.70	8. —	—46
Băb ni	274	25. —	16.60	11. —	—	—	—	—60
Bacău	302	25.90	17.40	11.70	31. —	20.90	14. —	—63
Băicoi	82	8.10	5.90	4.10	9.80	7. —	4.90	—35
Băilești	321	26.50	17.90	12. —	—	—	—	—67
Bălaci	167	16.60	11.80	8. —	—	—	—	—49
Bălănoaia	82	8.10	5.90	4.10	—	—	—	—35
Bălca	261	29.40	19.30	12.90	—	—	—	—59
Baldovinești	236	22.90	15.10	10.10	—	—	—	—57
Balota	345	27.10	18.40	12.30	32.60	22.10	14.80	—72
Bals	219	21.50	14.40	9.70	25.70	17.30	11.70	—55
Băiteni	349	27.20	18.50	12.30	32.70	22.20	14.90	—74
Banca	304	26. —	17.50	11.70	31.10	20.90	14. —	—64
Băneasa	55	5.50	4. —	2.80	—	—	—	—23
Bărăganu	129	12.80	9.20	6.40	—	—	—	—45
Bărbănești	323	31.90	21.60	14.30	—	—	—	—68
Barboși	219	23.90	15.60	10.50	28.70	18.80	12.50	—58
Barcea	246	23.70	15.50	10.30	—	—	—	—58
Bărlad	288	25.50	17.10	11.30	30.60	20.50	13.60	—62
Bărnova	389	27.70	19.30	12.80	33.30	23.10	15.30	—82
Bărzești	357	27.40	18.70	12.40	32.80	22.40	15. —	—75
Basarabi	421	28.70	19.60	13.10	34.40	23.50	15.60	—88
Bascov	117	11.70	8.40	5.80	—	—	—	—44
Belcești	451	36.50	24.40	16.20	—	—	—	—95
Berești	310	32.40	22 —	14.60	—	—	—	—71
Berheci	253	24.20	15.80	10.60	29. —	19. —	12.70	—58
Beuca	176	17.50	12.20	8.40	—	—	—	—50
Bibesti	312	26.30	17.70	11.80	—	—	—	—65
Boboc	140	13.90	10. —	6.90	—	—	—	—46
Bogdana	90	8.90	6.50	4.50	—	—	—	—38
Borcea	155	15.40	11. —	7.70	18.50	13.20	9.20	—48

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	T A X E L E (pe clase)						Taxa p. 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Botoșani	476	31.50	21.—	13.60	37.70	25.20	16.30	1.—
Brăila	229	22.30	14.90	10.—	26.70	17.80	12.—	.56
Brâncoveni	120	11.90	8.60	5.90	—	—	—	.44
Brănești	30	3.—	2.20	1.50	3.60	2.60	1.80	.13
Brazi	52	5.20	3.70	2.60	6.20	4.50	3.10	.22
Breaza	101	10.—	7.20	5.—	12.—	8.70	6.—	.42
Broșteni	127	12.70	9.10	6.30	—	—	—	.45
Bucecea	451	29.80	19.90	13.40	35.80	23.90	16.10	.95
Buciumeni	111	11.—	7.90	5.50	—	—	—	.43
Buda	70	6.90	5.—	3.50	8.30	6.—	4.20	.29
Budești	52	5.20	3.70	2.60	—	—	—	.22
Bufta	18	1.80	1.30	.90	2.10	1.50	1.—	.07
Buhărești	363	27.50	18.80	12.50	33.—	22.60	15.—	.77
Buhuși	326	26.60	18.—	12.—	32.—	21.60	14.40	.68
Burdea	114	14.30	10.30	7.20	—	—	—	.46
Burdujeni	417	29.70	19.80	13.40	35.60	23.80	16.10	.93
Bușteni	133	13.20	9.60	6.60	15.80	11.40	7.90	.45
Butoești	299	25.80	17.40	11.60	31.—	20.80	13.90	.63
Buzău	128	12.70	9.10	6.40	15.20	11.—	7.60	.45
Buzescu	216	21.20	14.20	9.70	—	—	—	.55
Căineni	347	27.10	18.50	12.30	—	—	—	.72
Căiuți	267	21.70	16.30	10.90	29.70	19.60	13.10	.60
Calafat	357	27.40	18.70	12.40	32.80	22.40	15.—	.75
Călărași	136	13.50	9.80	6.70	16.20	11.70	8.—	.46
Calimănești	311	26.20	17.60	11.80	31.40	21.20	14.20	.65
Călinești	93	9.20	6.70	4.60	11.10	8.00	5.60	.30
Câmpina	96	9.60	6.90	4.70	11.40	8.30	—	.40
Câmpinița	98	9.70	7.—	4.80	11.70	8.40	5.80	.41
Câmpulung	156	15.50	11.10	7.70	18.60	13.30	9.20	.48
Caracal	239	23.10	15.30	10.20	27.70	18.30	12.20	.57
Caras	493	32.70	21.70	13.80	—	—	—	1.04
Cărbunești	332	26.80	18.20	12.10	32.10	21.80	14.50	.69
Cărcea	242	23.40	15.40	10.30	—	—	—	.57
Căteu	22	2.20	1.60	1.10	—	—	—	.09
Căzănești	147	14.60	10.60	7.90	—	—	—	.47
Ceplenița	465	30.80	20.50	13.50	—	—	—	.98
Cernavoda pod	167	16.60	11.80	8.—	19.90	14.10	9.70	.49
Cernica	27	2.70	1.90	1.30	—	—	—	.12
Chiriac	97	9.70	6.90	4.80	—	—	—	.41
Chitila	10	1.—	.70	.50	1.20	.90	.60	.04
Cilibia	148	14.70	10.60	7.40	17.60	12.70	8.90	.47
Cioara	197	19.60	13.30	9.—	—	—	—	.53
Ciocănești	24	2.40	1.70	1.20	2.90	2.—	—	.11
Ciorani	93	9.20	6.70	4.60	—	—	—	.39
Cireși	185	18.40	12.70	8.70	22.00	15.20	10.50	.51
Ciulnița	110	10.90	7.90	5.50	13.10	9.50	6.60	.43
Ciurmești	114	11.30	8.10	5.70	—	—	—	.43
Ciurca	399	27.80	19.40	12.80	33.30	23.30	15.30	.84
Clucereasa	122	12.10	8.80	6.10	—	—	—	.44
Comana	37	3.70	2.60	1.80	—	—	—	.16

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	T A X E L E (pe clase)						Taxa p. 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Comănești	318	26.40	17.90	11.90	31.70	21.50	14.30	— 67
Comarnic	110	10.90	7.90	5.50	13.10	9.50	6.60	— 43
Constanța	230	22.40	14.90	10.—	26.80	17.80	12.—	— 56
Constanța port	233	22.60	15.—	10.10	27.10	18.—	12.10	— 56
Conțești	42	4.20	3.—	2.10	5.—	3.60	2.50	— 18
Copăcioasa	343	27.10	18.40	12.30	—	—	—	— 72
Corabia	280	25.20	16.70	11.20	30.20	20.10	—	— 61
Corbu	156	15.50	11.10	7.70	18.60	13.30	9.20	— 48
Cornet	335	26.90	18.30	12.10	—	—	—	— 70
Cosmești	230	22.40	14.90	10.—	—	—	—	— 56
Costești	130	12.90	9.30	6.50	15.50	11.20	7.70	— 45
Cotești	191	19.—	13.—	8.90	22.80	15.60	10.70	— 51
Cotnari	462	30.60	20.40	13.50	—	—	—	— 97
Coțofeni	269	24.80	16.40	10.90	29.80	19.70	13.10	— 60
Craiova	251	24.—	15.80	10.60	28.80	18.90	12.70	— 58
Crasna	324	26.60	18.—	12.—	31.90	21.60	14.40	— 68
Crețești	345	27.10	18.40	12.30	32.60	22.10	—	— 72
Cristești	423	28.70	19.70	13.10	—	—	—	— 89
Crivina	40	4.—	2.90	2.—	4.70	3.40	2.40	— 17
Cucuteni	422	28.70	19.70	13.10	34.40	23.60	15.60	— 88
Curcani	64	6.40	4.60	3.20	—	—	—	— 27
Curtea de Argeș	147	14.60	10.60	7.30	—	—	—	— 47
Dâlga	85	8.50	6.10	4.30	10.10	7.30	5.10	— 36
Dângenii	514	34.—	22.70	14.20	40.90	27.20	17.10	— 108
Dărmănești	310	26.10	17.60	11.80	31.40	21.20	14.10	— 65
Dealul Spirei	5	— 80	— 60	— 40	—	—	—	— 04
Dedulești	179	17.70	12.30	8.50	21.30	14.90	10.20	— 50
Dobrina	351	27.20	18.50	12.30	—	—	—	— 74
Docăneasa	308	26.10	17.60	11.80	—	—	—	— 65
Doftana	101	10.—	7.20	5.—	12.—	8.70	—	— 42
Doicești	90	8.90	6.50	4.50	—	—	—	— 38
Dolhasța	408	28.10	19.50	12.90	33.80	23.40	15.50	— 86
Dorobanțul	200	19.80	13.40	9.10	—	—	—	— 53
Dorohoi prin Pașe- Veresti	482	31.90	21.30	13.70	38.30	25.50	16.40	— 110
Dorohoi prin Vaslui- lași	561	37.10	24.80	15.50	44.50	29.70	18.60	— 118
Drăgănești	117	11.70	8.40	5.80	—	—	—	— 44
Drăgășani	240	23.20	15.30	10.20	27.80	18.40	12.30	— 57
Dudești	195	19.40	13.20	9.—	23.20	15.90	10.80	— 53
Dunărea	163	16.20	11.60	7.90	19.40	13.90	9.60	— 48
Elena	137	13.60	9.80	6.80	16.30	11.80	8.10	— 46
Elie Radu	343	27.10	18.40	12.30	32.50	22.10	14.80	— 72
Fălticeni	432	29.20	19.70	13.20	35.—	23.70	15.90	— 90
Fântânele	314	26.30	17.70	11.90	31.50	21.30	14.20	— 66
Faraoani	282	25.30	16.80	11.20	30.30	20.20	13.50	— 61
Făurei	169	16.70	11.90	8.10	20.10	14.20	9.80	— 49
Fetești	147	14.60	10.60	7.30	17.50	12.70	8.70	— 47
Fieni	108	10.70	7.70	5.40	—	—	—	— 43
Filaret	8	— 80	— 60	— 40	—	—	—	— 04

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	T A X E L E (pe clase)						Taxa p. 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Filești	255	24.20	16.—	10.60	29.—	19.10	12.70	—59
Filiași	286	25.40	17.—	11.30	30.50	20.40	13.50	—63
Florica	106	10.60	7.60	5.30	—	—	—	—43
Focșani	199	19.70	13.40	9.10	23.70	16.10	11.—	—53
Foltești	296	25.70	17.30	11.60	—	—	—	—63
Frâșinet	253	24.20	15.80	10.60	29.—	19.—	—	—58
Frătești	68	6.70	4.80	3.40	—	—	—	—28
Frumușița	286	25.40	17.—	11.30	—	—	—	—62
Frunzeasca	247	23.80	15.60	10.40	28.50	18.70	12.50	—58
Fulgerești	325	26.60	18.—	12.—	—	—	—	—68
Fundulea	42	4.20	3.—	2.10	5.—	3.60	2.50	—18
Furnicoși	143	14.20	10.20	7.10	—	—	—	—46
Găești	70	6.90	5.—	3.50	8.30	6.—	4.20	—29
Găgeni	77	7.70	5.50	3.80	—	—	—	—33
Galați	261	24.50	16.10	10.80	29.40	19.30	12.90	—59
Galbeni	323	26.60	18.—	12.—	31.90	21.60	14.30	—68
Gălbinași	43	4.30	3.10	2.20	—	—	—	—18
Gârleu	315	26.30	17.70	11.90	31.50	21.30	14.20	—66
Ghergani	36	3.60	2.60	1.80	4.30	3.10	2.10	—15
Ghibăreni	333	26.80	18.20	12.10	—	—	—	—70
Ghidigeni	266	24.70	16.30	10.90	29.70	19.60	13.—	—60
Ghimpați	96	9.60	6.90	4.70	11.40	8.30	5.70	—40
Gilort	298	25.70	17.30	11.60	—	—	—	—63
Giurgiu	75	7.50	5.40	3.70	—	—	—	—32
Filaret-Giurgiu	68	6.70	4.80	3.40	—	—	—	—28
Filaret — Giurgiu port	75	7.50	5.40	3.70	—	—	—	—32
Goioasa	331	26.80	18.20	12.10	32.10	21.80	14.50	—69
Goleni	346	27.10	18.50	12.30	—	—	—	—72
Golești	101	10.—	7.20	5.—	12.—	8.70	—	—42
Govora	283	25.30	16.90	11.20	30.40	20.20	13.50	—61
Grădiștea	32	3.20	2.30	1.60	—	—	—	—14
Grajdu	384	27.70	19.20	12.70	33.20	23.—	15.20	—81
Grivița	295	25.70	17.30	11.40	—	—	—	—63
Gropeni	109	10.80	7.80	5.40	—	—	—	—43
Gugești	184	18.30	12.70	8.70	22.—	15.20	10.30	—50
Gura Vălei	374	27.60	19.—	12.70	—	—	—	—79
Hăgieni	162	16.10	11.40	7.90	—	—	—	—48
Hălăucești	366	27.50	18.80	12.50	33.—	22.60	15.—	—77
Hanul Conachi	269	24.80	16.40	10.90	29.80	19.70	13.10	—60
Hărlău	472	31.20	20.80	13.60	37.40	25.—	16.30	—99
Hece Lespezi	397	27.80	19.40	12.80	33.30	23.20	15.30	—83
Huși	357	27.40	18.70	12.40	32.80	22.40	15.—	—75
Ialomița	103	10.20	7.40	5.10	—	—	—	—42
Ianca	189	18.70	12.90	8.80	22.50	15.50	10.60	—51
Iași prin Vaslui	407	28.10	19.50	12.90	33.80	23.40	15.50	—85
Iași prin Pașcani	462	30.60	20.40	13.50	36.60	24.50	16.20	—97
Independența	269	24.80	16.40	10.90	29.80	19.70	13.10	—60

De la București (Gara de Nord) la -sau de la	Kilometri	TAXELE (pe clasă)						Taxa p. 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Inotești	86	8.60	6.20	4.30	—	—	—	— .36
Ionești	264	24.60	16.20	10.80	—	—	—	— .59
Ialnița	261	24.50	16.10	10.80	—	—	—	— .59
Ivânești	103	10.20	7.40	5.10	12.20	8.90	6.20	— .42
Ivești	256	24.30	16. —	10.70	29.10	19.10	12.80	— .59
Jiblea	309	26.10	17.60	11.80	31.40	21.20	14.10	— .65
Jilava	17	1.70	1.20	— .80	—	—	—	— .07
Lăculețe	94	9.30	6.70	4.70	—	—	—	— .40
Larga	443	29.50	19.80	13.30	—	—	—	— .93
Lascar Catargiu	315	26.30	17.70	11.90	—	—	—	— .66
Lehlu	70	6.90	5. —	3.50	8.30	6. —	4.20	— .29
Leorda	461	30.50	20.30	13.50	36.60	24.40	16.20	— .97
Leordeni	87	8.70	6.20	4.30	10.30	7.50	—	— .37
Liești	264	24.60	16.20	10.80	—	—	—	— .59
Lița	234	22.70	15.10	10.10	—	—	—	— .56
Liteni	419	28.60	19.60	13.10	34.30	23.50	15.60	— .88
Livezi	263	24.50	16.20	10.80	—	—	5.20	— .59
Lotru	326	26.60	18. —	12. —	—	—	—	— .68
Mărășești	218	21.40	14.30	9.70	25.70	17.20	11.70	— .55
Mărcuiești	122	12.10	8.80	6.10	14.50	10.60	7.90	— .44
Maria	308	26.10	17.60	11.80	—	—	—	— .65
Mătășaru	59	5.80	4.30	2.90	7. —	5.10	3.50	— .25
Medgidia	191	19. —	13. —	8.90	22.80	15.60	10.70	— .51
Merișani	126	12.50	9.00	6.20	—	—	—	— .45
Mierlești	176	17.50	12.20	8.40	20.90	14.60	10. —	— .50
Mihăești	137	13.60	9.80	6.80	—	—	—	— .46
Mihai Bravul	47	4.70	3.40	2.30	—	—	—	— .20
Mircea Vodă	181	18. —	12.40	8.60	21.60	15. —	10.20	— .50
Mircești	361	27.40	18.70	12.40	32.90	22.50	15. —	— .76
Miroși	158	15.60	11.20	7.80	—	—	—	— .48
Mizil	94	9.30	6.70	4.70	11.20	8. —	5.60	— .40
Mogoșoaia	7	— .80	— .60	— .40	— .90	— .70	— .40	— .04
Moinesti	325	26.60	18. —	12. —	32. —	21.60	14.40	— .68
Monteor	118	11.70	8.50	5.80	14. —	10.10	7. —	— .44
Moșâței	333	26.80	18.20	12.10	—	—	—	— .70
Movileni	435	29.20	19.80	13.20	—	—	—	— .91
Muftiu	207	20.50	13.80	9.40	24.50	16.50	11.20	— .54
Muncel	375	27.60	19. —	12.70	33.10	22.80	15.20	— .79
Munteni	335	26.90	18.30	12.10	32.30	21.90	14.60	— .70
Murfatlar	209	20.60	13.90	9.50	24.80	16.60	11.30	— .54
Murgeni	188	18.60	12.90	8.80	22.40	15.40	8.80	— .54
Negri	267	24.70	16.30	10.90	29.70	19.60	13.10	— .60
Netoși	76	7.60	5.50	3.70	—	—	—	— .32
Nicolina	405	28. —	19.50	12.90	33.70	23.40	15.40	— .85
Nucet	64	6.40	4.60	3.20	—	—	—	— .27
Obor	14	1.40	1. —	— .70	—	—	—	— .06
Ocnele Mari	292	25.60	17.20	11.40	—	—	—	— .62
Oenița	294	25.60	17.20	11.40	—	—	—	— .62
Odobești	210	20.70	14. —	9.50	24.80	16.70	11.30	— .54
Oltenești	336	26.90	18.30	12.10	—	—	—	— .70

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	T A X E L E (pe clase)						Taxa pe 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Oltenița	78	7.70	5.60	3.90	—	—	—	—33
Onești	282	25.30	16.80	11.20	30.30	20.20	13.50	—61
Orlești	256	24.30	16.—	10.70	—	—	—	—59
Ovidiu	155	15.40	11.—	7.70	18.50	13.20	9.20	—48
Palanca	347	27.10	18.50	12.30	32.60	22.20	14.80	—72
Palas	223	21.80	14.50	9.80	26.10	17.50	11.80	—55
Pantelimon	17	1.70	1.20	—80	2.—	1.40	1.—	—07
Papa	186	18.50	12.80	8.70	—	—	—	—51
Pârvu	118	11.70	8.50	5.80	—	—	—	—44
Păsărea	23	2.30	1.70	1.20	—	—	—	—09
Pașcani	386	27.70	19.20	12.70	33.30	23.—	15.20	—81
Pașesti	205	20.30	13.80	9.30	24.40	16.50	11.20	—54
Peris	31	3.10	2.20	1.50	3.70	2.60	1.90	—13
Petroșița	115	11.40	8.30	5.70	—	—	—	—44
Piatra-Neamț	360	27.40	18.70	12.40	32.90	22.50	15.—	—76
Piatra-Olt	206	20.40	13.80	9.30	24.40	16.50	—	—54
Pielești	235	22.80	15.10	10.10	27.40	18.20	—	—57
Peret	206	20.40	13.80	9.30	—	—	—	—54
Pietroaia	79	7.80	5.70	3.90	9.40	6.80	4.70	—34
Piscu prin Mărășești	283	25.30	16.90	11.20	30.40	20.20	13.50	—61
„ „ Barboși	276	25.10	16.60	11.10	30.10	19.90	13.30	—61
Pitești	109	10.80	7.80	5.40	13.—	9.40	6.50	—43
Plătărești	37	3.70	2.60	1.80	—	—	—	—16
Ploesti	60	5.90	4.30	3.—	7.20	5.20	3.50	—25
Plopeni	82	8.10	5.90	4.10	—	—	—	—35
Plosca	210	20.70	14.—	9.50	—	—	—	—54
Podoleni	338	27.—	18.30	12.10	32.30	21.90	14.60	—71
Podul Iloaei	430	29.—	19.70	13.20	34.80	23.70	15.80	—90
P.-Bordea, p. Ploesti	168	16.60	11.80	8.10	—	—	—	—49
„ „ „ Sloboz.	135	13.40	9.70	6.70	—	—	—	—46
Poiana	94	9.30	6.70	4.70	—	—	—	—40
Poiana-Tapului	130	12.90	9.30	6.50	15.50	11.20	7.70	—45
Portărești	296	25.70	17.30	11.60	—	—	—	—63
Potcoava	168	16.60	11.80	8.10	20.—	14.20	—	—49
Prahova	46	4.60	3.30	2.30	5.50	4.—	2.70	—19
Prajană	100	9.90	7.20	5.—	—	—	—	—42
Preasna	62	6.20	4.50	3.10	—	—	—	—26
Predeal	144	14.30	10.30	7.20	17.20	12.30	—	—46
Prunișor	335	26.90	18.30	12.10	32.30	21.90	14.60	—70
Pucioasa	101	10.—	7.20	5.—	—	—	—	—42
Pufești	233	22.60	15.—	10.10	27.10	18.—	12.10	—56
Putna Seacă	211	20.80	14.—	9.50	24.90	16.80	11.30	—54
Răcăciuni	274	25.—	16.60	11.—	30.—	19.90	13.20	—60
Răcari	280	25.20	16.70	11.20	30.20	20.10	—	—61
Radiana	276	25.10	16.60	11.10	30.10	19.90	13.30	—61
Radu-Negru	138	13.70	9.90	6.80	—	—	—	—46
R.-Sărat	163	16.20	11.60	7.90	19.40	13.90	9.60	—48
R.-Vâlcea	293	25.60	17.20	14.40	30.80	20.60	13.80	—62
Rîul-Vadului	352	27.20	18.60	12.40	—	—	—	—74
Răureni	287	25.40	17.—	11.30	30.50	20.40	—	—32

kgr. bagaje

36

59

59

12

59

59

7

0

3

6

9

7

9

8

9

8

9

8

9

8

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	TAXELE (pe clase)						Taxa pe 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Rebricea	372	27.60	19.—	12.50	33.10	22.80	15.10	—78
Rediu	471	31.10	20.80	13.60	—	—	—	—99
Roman	346	27.10	8.50	12.30	32.60	22.20	14.80	—72
Romula	231	22.40	14.90	10.—	—	—	—	—56
Roseti	159	15.80	11.30	7.80	18.90	13.50	9.30	—48
Roșiești	315	26.30	17.70	11.90	31.50	21.30	14.20	—66
Roșiori	195	19.40	13.20	9.—	—	—	—	—53
Roznov	347	27.10	18.50	12.30	32.60	22.20	14.80	—72
Ruginoasa	401	27.80	19.50	12.80	33.40	23.30	15.30	—84
Săcueni	335	26.90	18.30	12.10	32.30	21.90	14.60	—70
Salcea	218	21.40	14.30	9.70	25.70	17.20	11.70	—55
Sălcuța	277	25.10	16.60	11.10	—	—	—	—61
Saligny	173	17.20	12.10	8.30	20.60	14.50	9.90	—49
Saline	296	25.70	17.30	11.60	—	—	—	—63
Sărățuica	138	13.70	9.90	6.80	—	—	—	—46
Sârca	428	28.90	19.70	13.20	34.80	23.70	15.80	—90
Sărulești	54	5.40	3.90	2.70	6.40	4.60	3.30	—23
Săscut	258	24.40	16.10	10.70	29.20	19.30	12.90	—59
Scânteia	377	27.60	19.10	12.70	33.10	22.90	15.20	—79
Schitu Golești	149	14.80	10.70	7.40	—	—	—	—47
Segarcea	289	25.50	17.10	11.30	—	—	—	—62
Șerban-Vodă	85	8.50	6.10	4.30	—	—	—	—36
Șerbești	262	24.50	16.20	10.80	29.50	19.40	12.90	—59
Serdaru	255	24.20	16.—	10.60	29.—	19.10	12.70	—59
Sighireanu	78	7.70	5.60	3.90	—	—	—	—33
Sihiea	176	17.50	12.20	8.40	20.90	14.60	10.—	—50
Siliștea	122	12.10	8.80	6.10	14.50	10.60	7.30	—44
Siliștraru	219	21.50	14.40	9.70	25.70	17.30	11.70	—55
Șimian	356	27.40	18.60	12.40	—	—	—	—75
Sinaia	125	12.40	9.—	6.20	14.90	10.80	—	—45
Sintest	21	2.10	1.50	1.10	—	—	—	—08
Slănic (Prahova)	104	10.30	7.50	5.20	—	—	—	—42
Slatina	189	18.70	12.90	8.80	22.50	5.50	10.60	—51
Slăvitești	270	24.80	16.40	11.—	—	—	—	—60
Slobozia	126	12.50	9.—	6.20	15.00	10.90	7.50	—45
Smârda	79	7.80	5.70	3.90	—	—	—	—34
Smârdioasa	242	23.40	15.40	10.30	—	—	—	—57
Șoimul	250	24.—	15.70	10.50	—	—	—	—58
Soldana	463	30.70	20.40	13.50	—	—	—	—98
Spinoasa	441	29.50	19.80	13.30	—	—	—	—92
Stălpeni	130	12.90	9.30	6.50	—	—	—	—45
Stănești	90	8.90	6.50	4.50	—	—	—	—38
Ștefan Vodă	305	26.—	17.50	11.70	31.10	21.—	14.—	—64
Stolnici	146	14.50	10.50	7.20	17.40	12.50	—	—47
Strehaia	310	26.10	17.60	11.80	31.40	21.20	—	—65
Strejești	228	22.20	14.80	9.90	—	—	—	—56
Studina	260	24.40	16.10	10.80	—	—	—	—59
Tâbărești	138	13.70	9.90	6.80	16.40	11.90	8.20	—46
Talasmani	313	26.30	17.70	11.80	—	—	—	—66
Târnova	325	26.60	18.—	12.—	32.—	21.60	14.40	—68

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	T A X E L E (pe clase)						Taxa pe 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Tândărei	176	17.50	12.20	8.40	—	—	—	—50
Tânganu	34	3.40	2.40	1.70	—	—	—	—15
Târgoviște	80	7.90	5.70	4.—	—	—	—	—34
Târgul Frumos	417	28.50	19.60	13.—	34.20	23.50	15.60	—87
Târgul Jiu	356	27.40	18.60	12.40	—	—	—	—75
Târgul Ocna	294	25.60	17.20	11.40	30.80	20.60	13.80	—62
Tecuci	237	22.90	15.20	10.20	27.50	18.20	12.20	—57
Teiș	84	8.30	6.—	4.20	—	—	—	—36
Teleajen	65	6.50	4.70	3.30	—	—	—	—27
Țigănești	236	22.90	15.10	10.10	—	—	—	—57
Titu	49	4.80	3.50	2.40	5.80	4.20	2.90	—21
Todireni	481	31.80	21.20	13.70	—	—	—	1.01
Toporu	108	10.70	7.70	5.40	—	—	—	—43
Troian	208	20.60	13.90	9.40	—	—	—	—54
Tru-ești	504	33.30	22.20	13.90	40.—	26.70	16.60	1.06
Tulucești	275	25.—	16.60	11.10	—	—	—	—61
Turnu-Măgurele	242	23.40	15.40	10.30	—	—	—	—57
Turnu-Severin	364	27.50	18.80	12.50	33.—	22.60	15.—	—77
Tulova	273	25.—	16.50	11.—	30.—	19.80	13.20	—60
Ulmeni	113	11.20	8.40	5.60	13.40	9.70	6.70	—43
Uimulețul	258	24.40	16.10	10.70	—	—	—	—59
Umbrărești	252	24.10	15.80	10.60	—	—	—	—58
Ungheni Moldov.	429	29.—	19.70	13.20	—	—	—	—90
„ Ruși	432	29.20	19.70	13.20	—	—	—	—90
Ungureni, prin Paș- cani-Verești	516	34.10	22.80	14.20	—	—	—	1.08
Ungureni, prin Vas- lui-Iași	527	34.30	23.30	14.50	—	—	—	1.10
Urechești	253	24.20	15.80	10.60	—	—	—	—58
Urleasca	198	19.60	13.30	9.10	23.50	16.—	10.90	—53
Urziceni	115	11.40	8.30	5.70	—	—	—	—44
Văcărești	73	7.20	5.30	3.60	—	—	—	—30
Văculești	472	31.20	20.80	13.60	37.40	25.—	16.30	—99
Vădeni	241	23.30	15.30	10.20	27.90	18.40	12.30	—57
Valea Călugărească	71	7.—	5.10	3.50	8.50	6.10	4.30	—29
Valea Largă	119	11.80	8.60	5.90	14.20	10.20	7.—	—44
Valea Seacă	291	25.50	17.10	11.40	30.70	20.50	13.60	—62
Valul lui Traian	216	21.20	14.20	9.70	25.50	17.10	11.60	—55
Vameș	279	25.10	16.70	11.10	30.10	20.10	13.30	—61
Vărciorova	382	27.70	19.10	12.70	33.20	22.90	15.20	—80
Vaslui	340	27.—	18.40	12.20	32.40	22.—	14.60	—71
Verești	432	29.20	19.70	13.20	35.—	23.70	15.90	—90
Vidra	26	2.60	1.90	1.30	—	—	—	—11
Vintileanca	101	10.—	7.20	5.—	12.00	8.70	6.—	—42
Vișina	266	24.70	16.60	10.90	—	—	—	—60
Vlădeni	454	30.—	20.—	13.40	—	—	—	—96
Vlădueni	221	21.60	14.40	9.80	—	—	—	—55
Vorniceni prin Paș- cani	504	33.30	22.20	13.90	40.—	26.70	16.60	1.06

De la București (Gara de Nord) la sau de la	Kilometri	TAXELE (pe clase)						Taxa pe 10 kgr. bagaje
		Tren de persoane			Tren accelerat			
		I	II	III	I	II	III	
Vornicești prin Vas- luiu	539	35.60	23.80	14.90	42.80	28.50	17.80	1.13
Zăvideni	251	24.—	15.80	10.60	28.80	18.90	12.70	— 58
Zimnicea	268	24.80	16.40	10.90	—	—	—	— 60
Zlătunoaia	494	32.70	21.80	13.80	—	—	—	1.04
Zoița	151	15.—	10.80	7.50	18.—	13.—	9.—	— 47
Zorleni	295	25.70	17.30	11.40	30.80	20.70	13.80	— 63

OBSERVAȚIUNI

Pentru distanțele strădăute cu tren accelerat, prețul biletelor de tren de persoane se urcă cu 20%.

BILETE DE ABONAMENT

Valabil de la 1 (14) Mai 1913

Prețul unui bilet de abonament pentru toate liniile C. F. R.

	Clasa I	Clasa II	Clasa III
Un bilet pe un an întreg Lei	1205.90	723.50	482.40
Un bilet pe 6 luni (fără prelungire) Lei	723.50	434.10	289.40
Un bilet pe 3 luni (fără prelungire) Lei	482.40	289.40	192.90

Plus 10 lei garanție, care se încapozază la expirarea biletului.

Prețul biletelor de ducere și întoarcere în clasa III
Ce se eliberează din toate stațiunile cari sunt situate în comune rurale la stațiunile situate în comune urbane vecine până la distanța de 40 kilometri inclusiv

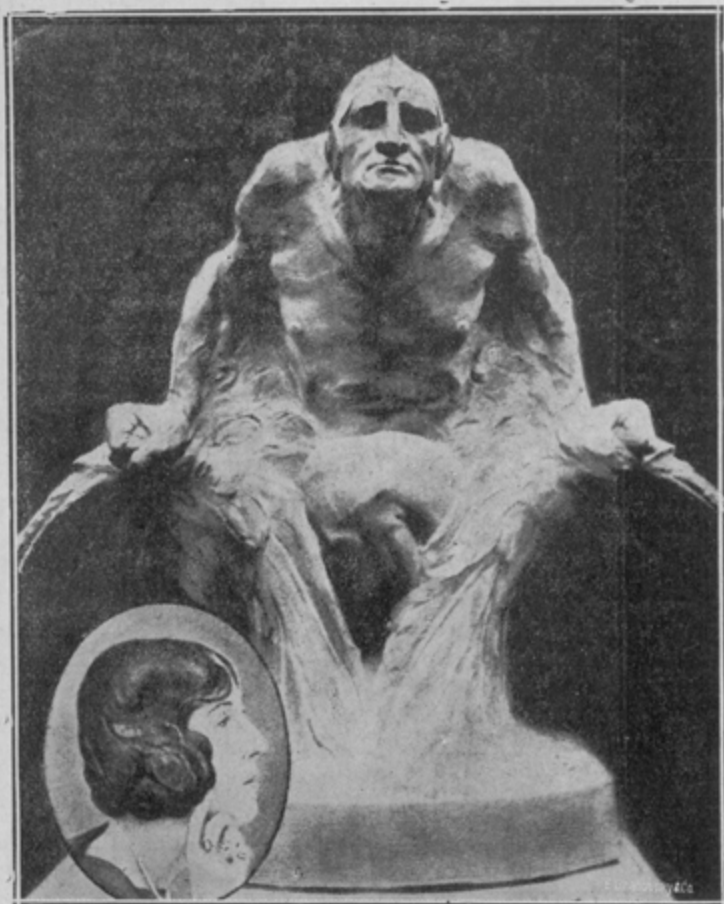
Valabil de la 1/14 Mai 1914

Kilometri	Clasa III	Kilometri	Clasa III	Kilometri	Clasa III	Kilometri	Clasa III
	Tren de pers. Lei		Tren de pers. Lei		Tren de pers. Lei		Tren de pers. Lei
1—8	0.50	17	1.20	26	1.80	35	2.50
9	0.60	18	1.30	27	1.90	36	2.50
10	0.70	19	1.30	28	1.90	37	2.60
11	0.80	20	1.40	29	2.00	38	2.60
12	0.90	21	1.50	30	2.10	39	2.70
13	0.90	22	1.60	31	2.20	40	2.80
14	1.00	23	1.60	32	2.30		
15	1.10	24	1.70	33	2.40		
16	1.10	25	1.80				

Aceste bilete sunt valabile pentru întoarcere 24 ore scosite de la emiterea lor

Gloria aviațiunei

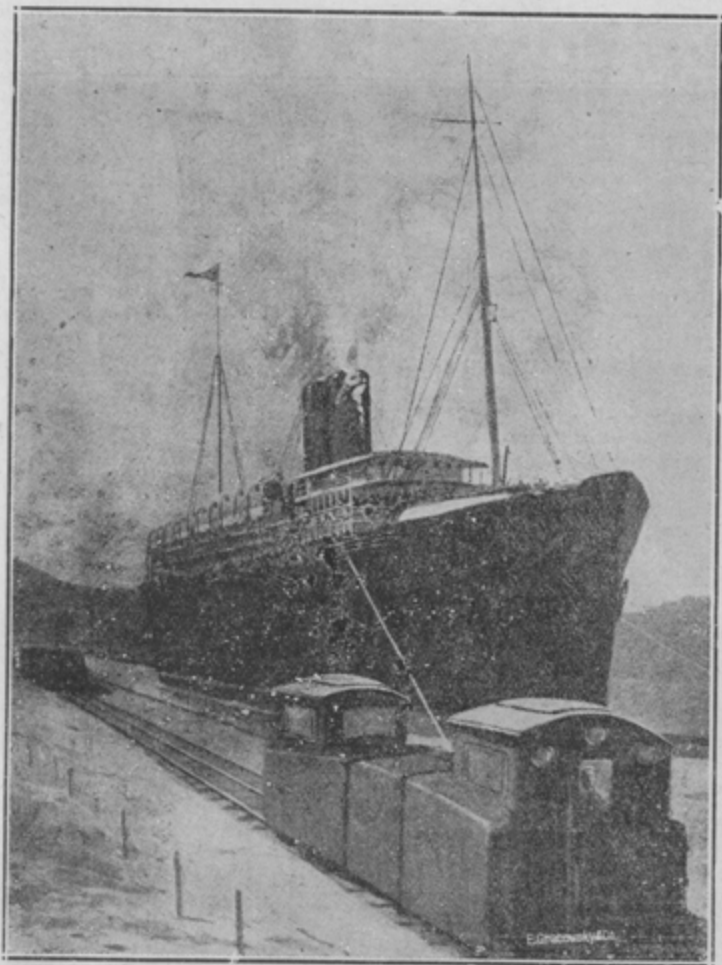
Aviațiunea, ultimul sport inventat, dar care în curând nu va mai fi un sport, ci un mijloc excelent pentru transportul pasagerilor, are de pe acum poezii și artiștii săi

Anul trecut d-na Lona de Zamboni a expus la Paris sculptura pe care o dăm aci în reproducere fotografică. E una dintre cele mai frumoase op re de artă.

CANALUL PANAMA

In anul 1913 a avut loc un mare eveniment: s'a deschis canalul de Panama. Președintele Wilson a avut cinstea să-l inaugureze. Piedicele sunt încă destule, deoarece mereu se surpă malurile îngustând canalul și făcându-l mai puțin adânc decât trebuie, dar cu timpul totul se va

aranja și vapoarele cele mari vor trece cu înlesnire din Atlantic în Pacific. In orice caz, vapoarele mari nu trec prin propria lor putere prin canal. Din fotografia alăturată se vede modul pe care l'au adoptat americanii în această privință; patru locomotive, două pe un mal și două pe celalt, trag de niște odgoane puternice, remorcând vaporul.

Prima mașină de cusut

Istoria ne spune că prima mașină de cusut a fost inventată de americanii Stone și Handerson în 1815. Mașina aceasta era prea primitivă și nu dădea rezultate bune.

Francezul Thimonnier a inventat prima mașină practică în 1825. Aproape în același timp, Singer, un american, construi și el o mașină de cusut, cea din gravura alăturată.

MAGASIN
UNIVERSEL
BUCAREST

11, Calea Vitoriei, 11

Bortoli Frères

— *Fondée en 1873* —

Parfumerie & Brosserie

ARTICLES POUR CADEAUX ET DE LUXE

ARTICLES DE MÉNAGE ET D'UTILITÉ

ARTICLES DE VOYAGE

BONNETERIE — CHEMISERIE

LINGERIE — GANTERIE

MAROQUINERIE — TABLETERIE

PETITS MEUBLES — LAMPES

PAPETERIE DE LUXE

JOUETS — JEUX

etc., etc.

Specialité d'Articles pour Restaurants

MAISON d'ACHAT à PARIS

Succursales à

TUNIS, CONSTANTINOPLE, SMYRNE

MARCEL ROLAND

SUB LUMINA NECUNOSCUTĂ

I

Eă, William Masters, profesor de fizică și de științe naturale la liceul din Alexandria, voiă istorisi aici povestea extraordinară și adevărată a cometei care a măturat cu coada sa, în anul 1917 al eroi creștine și în ziua de 11 11 Iunie, suprafața planetei Pământul.

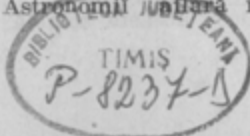
Năși vroi ca să fiă acuzat de la începutul acestei povestiri, că vreau să mi se decerne un laur stupid și că sunt împins de o fatuitate joasă și inutilă. Firea unui liber cetățean al Regatului-Unit este mai presus de asemenea bănuell.

Cu toate astea sunt obligat să declar — și nu-l decât purul adevăr, cum se va vedea mai departe—că dacă n'am fost biruit de neimblânzitul flagel, asta e mulțumită istețimei mele îndoi-tă, cu o energie de netăgăduit. Vă veți convinge în curând că aceste cuvinte nu sunt scrise aci la întâmplare, că își au rațiunea lor de a fi, și că am fost în aceste împrejurări istorice un adevărat isteț și energic și nu mi-e teamă s'o repet.

La urma urmei, nu e prima dată când apariția unei comete

și apropierea sa de Pământ produce oamenilor o emoție generală. S'ar părea că dacă globul întunecat pe care ne învârtim în spațiu s'er întâmpla să întâlnească aceste lungi dăre de foc, ar rezulta niște catastrofe, sau cel puțin accidente grave.

Lăsând la oparte vorbele curat superstițioase, după cari cometele erau niște prevestitori trimiși de Dumnezeu ca să anunțe oamenilor numeroase năpaste, vă închipuiți ușor că ele ofereau pericole materiale, fie prin masa lor, fie prin compoziția lor. Fizicianii învățați erau de părerea asta. Dar când Pământul ar fi încrucișat de mai multe ori în drumul său ceresc aceste astre răătăcitoare, și când s'ar fi constatat că nicio pagubă nu s'a produs, prejudecățile ar începe să se fărâmițeze încetul cu încetul, în public ca și la cei privilegiați cari își fac profesia în știință. Așa a fost în anul 1910, bunăoară, când ne-am găsit adânciți, în dimineața zilei de 18 Mai, în coada cometei Halley, coadă care nu măsură mai puțin de 25 de milioane de kilometri lungime. Astronomii au putut să iute

trecerea Pământului în această coadă formată — după analizele lor cele mai exacte — dintr'un gaz omoritor: cyanogenul. Dar singurul rezultat apreciabil nu se adresa decât ochilor omeneshti. și a fost un splendid răsărit de soare, în dimineața zilei când rasa noastră era condamnată să dispară.

Această întâmplare dădu ultima lovitură fricelor care tot mai dăinuiesc. Se vestea oficial că cometele erau niște „nimicuri vizibile”, și primind ipoteza că ele sunt constituite dintr'o materie vătămătoare omului, din gaze de așa natură că pot prefăce atmosfera noastră și s'o facă nerespirabilă, sau chiar din particule solide, toată aceasta nu era destul de concis ca să îngrijească pe cineva.

Niște „nimicuri vizibile” așa sunt cometele.

✱

În aceste condițiuni erau lucrurile când, prin luna Februarie 1917, diferiți observatori răspândiți în univers anunțară o nouă cometă în vaza Pământului. Imdată, cum e și obiceiul, se dresă o stare-civilă nou-născutei. După ce i se dădu mai multe nume obișnuite, după ce fu desemnată prin cifrele și literele alfabetului grecesc, se constată că era d'acum clasată, că era o veche cunoștință. O cunoștință foarte veche, într'adevăr. Ultima-i vizită fusese într'adevăr în anul 1325, sub domnia lui Eduard al II-lea al Angliei, căreia îi făcuse o frumoasă poemă Coco d'Ascoli, poet și filozof florentin, care a fost ars anul următor de Saint-Office, pentru erezie. Înainte, fusese observată sub Charles Martel, precum și în primul secol al erei creștine, cum s'î stabilise o inscripție descoperită pe zidul unui atrium a unei case din Pompei, locuința unui foarte înțelept și foarte bogat observator de stele, numit Valentinus Fulgar.

Deci, această cometă, zisă co-

meta Stark, trebuia, la 11 Iunie următor, să treacă exact între Soare și Pământ, de data asta coada sa lungă de 18 milioane de leghe, să măture planeta noastră ca o imensă pensulă de lumină, să-l cuprindă câteva clipe și, în sfârșit, să reediteze pentru oameni frumosul spectacol dela 18 Mai 1910.

Venerabila cometă nu ne rezervă alt lucru: nicio îndoială, și era experiența secolilor ca să proptească puternic această convingere asigurătoare.

În asemenea împrejurări avură de lucru mincinoșii întregii lumi, autorii de reviste, șansonierii de café-concerte, caricaturistii, humoristii. Ei spuneau în mod glumeț că „năra persoană în chestie n'a prea îmbătrânit de pe timpul domniei lui Eduard al II și că pentru o vâduvă de acea vârstă părul îi era prea blond. Alții propuneau în mod serios ca, în dimineața de 11 Iunie, dis-de-dimineață, când își va face intrarea solemnă în atmosfera pământescă, fiecare oraș mare să trimită o delegație înaintea ei împreună cu complimente. Veselia cea mai sinceră nu înceta de a-și da liber curs timp de două luni asupra acestui ineputabil subiect.

Cu toate astea, pe la acea epocă (adică la sfârșitul lui Aprilie, dacă îmi amintesc bine), un savant german veni să arunce un duș cu apă rece pe această epidemie de glume cometare, prin următorul anunț simplu:

„Gazul din care e formată cometa Stark (cyanogen carbonat, protoxid de azot) pare să existe în stare de condensare foarte înaltă în acest astru. N'ar fi nicio imposibilitate, așa de ciudat pare, ca nu numai sămburele, ci și coada să ofere o oarecare soliditate, datorită acestei condensări neobișnuite. Ar fi vorba aici de o stare particulară a materiei: starea coloidală, astfel amestecată cu mii de gaze. Trecerea pământului printr'o masă

de această natură va fi neobișnuit de gravă prin urmările ei".

Nimic mai mult nu trebuia ca să trezească alarma care se credea pentru totdeauna adormită. Polemica care se angaja între savanți nu asigură pe nimeni, omenirea având răgaz să afle că din discuția asta n'a tăsnit nici o lumină. Într'adevăr, când academiiile dizertaseră din belșug ca să știe dacă cometa anunțată era periculoasă sau nu, ele se păziră bine ca să hotărască, și publicul n'a fost mai bine instruit ca înainte. Dar pericolos sau nu, astrul nu va găsi muritorii fără apărare contra răutății eventuale. Departe de a aplica vechiul proverb: *Când ești în îndoială înfrânează-te*, când ești în îndoială caută să lucrezi și defectul certitudinii teoretice tinde cu atât mai mult către precauțiunile practice.

Guvernele vor ajuta și ele. Subvenționată de ele, industria privată putea să se consacre la prepararea armelor destinate a combate asprimea flagelului, dacă se abătea pe pământ. Aceste arme consistau esențialmente, după hotărârile unui congres internațional de ingineri, în *case de siguranță*, unde rassa omenească se va adăposti în timpul fazei critice. Erau niște case obișnuite, dar făcute așa că nu lăsa nici un lichid să intre înăuntru și impermeabile gazurilor cele mai pătrunzătoare prin diferite lucrări și împodobite cu tot ceea ce e necesar vieții locuitorilor timp de o lună și mai mult. Tot așa, edificiile publice fură scimbate în „case de siguranță” și se fabrică pe lângă asta un număr considerabil de cuburi de fer, enorme, cu ferestre și făcute ca să conțină fiecare trei sute de persoane.

Toate aceste adăposturi erau înzestrate cu aparate cu oxigen perfecționate ca să primenească aerul fără ca să se deschidă cea mai mică ușă celui mai mic atom de gaz asfixiant. În așa fel

că atunci când ziua critică va sosi, milioanele de ființe care se laudă că reprezintă expresia superioară a regnului animal pe Pământ, vor putea, la sunarea alarmei, să pretindă garanție împotriva pericolului.

Cu mai multe zile înainte de data arătată, mulți oameni începură să se închidă. Un fel de molipsire electrică parcurgând sfera noastră. Și când în ziua de 10 Iunie apuse soarele, numai era nimeni afară, pe suprafața bătrânei lumi, decât animalele care nu știa de groaznicul vârtej care, a doua zi, va însemna cursul erelor: oamenii dispăruseră în fundul cazmatei lor ca niște iepuri în vizuinele lor.

II

Asta s'a întâmplat în clipa eclipsei generale a sferei noastre în dimineața zilei de 11 Iunie 1917.

Eram, cum am spus la începutul acestor pagini, profesor la liceul din Alexandria. Casa unde locuiam, așezată cam într-o parte a orașului, lângă un parc foarte apreciat de orașeni, nu părea să-mi ofere o încredere îndestulătoare și hotărâi să nu rămân acolo. Trebuie să spun că, dela început, mă arătasem un partizan al mijloacelor preventive, convins că aveam în conștiința mea probabilitatea unei catastrofe. E ușor să pretinzi că ai prevăzut un lucru după ce acest lucru s'a întâmplat. Și cred că e inutil să mai dezvălui aci motivele care îmi dictau această apreciere pesimistă, a căror eveniment următoare nu vor arăta decât prea multă dreptate. Mi-a deajuns să spun că, fără să stau în legături cu savanții, studiasem *personal*, mai întâi printr'un gust vechiu pentru astronomie, apoi prin grija soartei mele proprii, cometa Stark. Dacădusem din aceste examene foar-

te îngrijite mai multe informații asupra cărora voi reveni, și că, nimeni nu va nega, îmi fură prielnice.

Prima nevoie care-mi apărură fu deci să nu mă încred în „casele de siguranță” de model obișnuit. Resursele îmi permisă (mulțumesc soartei) să constrăesc o celulă tocmai destul de mare pentru mine, și un aliagiu a cărei formulă o stabilizez eu. Mersul pentru asta la Cairo și mă adresez unei uzine metalurgice unde privilegiaz eu însuși efuziunea aliajului în chestiune. Lucrătorii facură sub ochii mei niște plăci de 15 țoluri engleze (un țol 0,375 m) grosime. Acestea fură în sfârșit expediate unui industriaș din Alexandria, care le așază.

Învărtelile mele, într-adevăr, intrigău repede persoanele care se găseau amestecate în aceste operațiuni; dar declarasem în mod misterios turnătorului că plăcile erau destinate să servească de dușumea unui mare vapor. Cât despre fabricantul care le unise, nu cunoștea formula metalului. În acest chip nimeni nu știa elementele necesare pentru reproducerea „casei mele de siguranță” și eram sigur că secretul va fi păzit, pentru bunul motiv că n-aveam nevoie să-l spun nimănui.

Să deschidem aici o paranteză: motivele unui astfel de mister nu pot fi apreciate decât de mine singur. Principiul fiind următorul și gândesc că va mulțumi cu prisos pe toți acei care vor fi ispițiți să mă taxeze de om fără simțire față de semenii săi: împrejurările se opuneau ca această celulă de metal să aibă dimensiuni superioare ca cele care i se dădu. Avusesem d-ăcum griji enorme, în scurtul soroc care îmi era acordat, să așez bine minereuri indispensabile la înfăptuirea planului meu; această cantitate restrânsă mă obliga să construiesc un cub relativ mic; îndestulător pentru mine singur, dar prea mic ca să

primească chiar două persoane. Dacă nu, trebuia să micșorez grosimea, calculată cu grijă, a pereților, ceea ce era curată nebunie. Mai bine ar fi fost, în acest caz, să nu încerc nimic! Divulgarea secretului meu într-un scop umanitar n-ar fi făcut de cât să mi se ivească concurenți, cu atât mai reductabili cu cât îi știam dinainte sterili. Probabilitățile materiale, adică cantitatea de minereuri, ne permițând decât unei singure ființe să realizeze ideea mea, dacă o revelam, o omoram încă de abia născându-se, atât pentru mine cât și pentru ceilalți.

La urma urmei nu cunoșteam pe nimeni în lume care să mă intereseze atât ca să-i ofer un loc în adăpostul meu. Afectat la liceul din Alexandria de cinci ani, executasem acest frumos tur de forță de a nu fi familiar cu nici unul din cetățeni. Nu știu la aceste prietenii care nu par adânci și indisolubile de cât ca să se rupă la întâiul prilej. În oraș și prin împrejurimi nu aveam decât „legături” și mă găseam foarte bine. În acest capitol, tot așa cași în acel al amorului, am fost totdeauna privit ca un original, un sălbatec.

Cred, cu ocazia chestiei din urmă, că n'am iubit nici idată decât o singură dată în viața-mi, dar atunci am fost serios *pincé*, cum zic Francezii.

Asta se întâmplase în primele timpuri ale șederii mele în Alexandria. Aveam 24 de ani, debutam în cariera universitară ca și în viață, căci întreaga mea **tinerețe până atunci** fusese înlocuită prin studii. Întâmplarea vroia ca să întâlnesc, în cursul vizitelor obligatorii de prezentare, femeia unui bogat negustor de origine turcă și de naționalitate nehotărâtă, înbogațit prin exportarea bureților și a mărgeanului. Se numea — să zicem Kadjan — și soția era o foarte aleasă creatură pe

care s'o pofti întâlni sub acest cer divin al Egiptului. Ei trăiau într'un lux mare, cu un numeros personal, într'o vastă casă instalată europenește. Luxul lor oferea o ciudată amestecătură de moravuri orientale și obiceiuri occidentale. Ca să se jertfească obiceiului ce se cere la Alexandria ca și aiurea ca damele societății bune să nu iasă decât învăluite turcește, d-na Kadjian (s'a numim, dacă vroiți, Fizah) nu se arăta nici odată afară din locuință fără să fie înfășurată cu *yab-rahul* negru și cu acele lungi muselinuri mătăsoase de unde nu apar de cât niște ochi văpsiți și degetele cu unghii vâpsite cu hené. Dar, acasă la ea când o vizitați, se lăsă să-l admir în toată măreția fața sa bronzată cu nuanțe de catifea, pielea caldă și cenușie pe care buzele eșiau ca și carnea unei rodii, descoperind înăuntru grăunțele regulate de dinți.

Emană din ea suava seriozitate a fetelor din Orient și provoca o nespusă atragere. Indată mă simții subjugat: avui fericirea să nu par supărător și avurăm prin urmare nenumărate convorbiri în care pe mine singur mă primea, singur cu ea, în salonașul cu somptuoase mătășării brodate pe care le orânduise după obiceiul său. Călătorise mult, știa mil de lucruri și din aceste întrețineri mi-a rămas o amintire de o neobișnuită plăcere.

După multe codiri, mă hotărâi să mărturisesc Fizah-ei amorul meu. Nu mă respinse, nici nu mă încurajă, dar înțelesei că, punând ca bază riguroasă legăturile noastre pe care le opriam în limitele cele mai stricte ale preiteniei pure, ea primi să mă ia de confident inimii sale. Îmi trezise tristețea pe care le ascundeau frumusețea sa liniștită: un soț necredincios, muncit de patima jocului și risipind pe postavl verde căști-

gurile afacerilor sale. Ca acele existente, asemenea obiectelor de artă falsificate a căror suprafață lustruită, aurită, nu ascunde decât o materie fărâmicioasă, care se prefăce în praf la prima cercetare.

Pot să spun că femeia asta m'a iubit din tot sufletul său. Cât despre mine, o adoram cu atât mai mult cu cât o știam neîndurată, și mă miram de multe persoane sceptice de azi care spun că această situație nu oferă plăcere.

În vacanța ce urmă după această prietenie cu d-na Kadjian, plecai să-mi văd familia în Anglia. Obținusem un concediu de trei luni și Fizah îmi jurase să-mi scrie regulat în timpul acestor lungi despărțiri. La început își ținu cuvântul, apoi scrisorile se răriră fără ca tonul să se găsească schimbat; în fine încetară deodată. Acelea pe care le adăsesam din acel moment îmi fură înapoiate cu mențiunea: *Necunoscut*. Mirat de aceste fapte inexplicabile, înebunit de acest spațiu de giulgiu pe care distanța o drapează între lucruri și ființe, vroii numai de cât să plec la Alexandria. (Îmi mai rămânea aproape o lună de șezut lângă ai mei). Dar, mai mult încă, regularea multor afaceri importante de familie mă rețină două săptămâni plictisitoare mai mult, așa că d'abia cu începerea școalelor putui să-mi reiau postul și să mă informez de prietina mea.

Aflai atunci că soții Kadjian se ruinaseră, că părăsiseră orașul după ce-și vânduseră casa, și-și lichidaseră toată rămășița. Nu se știe unde plecaseră! Această catastrofă așa de neașteptată, așa de repede, mă adânci într'o stare vecină neurasteniei. Fui obligat să mă îngrijesc serios în toată iarna aceluia an, încercând să lupt contra desnădejdiei și să mă încredințez că voiți vedea o pe Fizah.

că această incomparabilă și singură prietenă nu era pierdută pentru totdeauna... Dar timpul se scurgea fără să aducă nimic nou speranțelor mele.

Patru ani trecură: de sigur nu uitasem pe Fizah, dar amintirea ei somnolea acum în memoria mea, căci vârtejul vieții imperioase îndepărtează din noi zi cu zi, ceas cu ceas, lucrurile și fețele pe care le-am lăsat pe drum.

III

Cu trei zile înainte de 11 Iunie, adică la 9, dispozițiunile erau luate, și mă închisei în celula mea de metal. Fusese dusă de la constructor în fața casei mele. Locul era situat pe o înălțime de stânci și de nisip la marginea orașului și puteam să privesc prin discurile groase de sticlă băgate în pereții închisorii mele voluntare, panorama Alexandriei desfășurându-se jos. Moschee fără număr, palatul Medieval, palmieri, grădinele locuitorilor, apoi, într-o parte, canalul Mahmudieh scântiind la soare și presărat cu dahabehuri, cu catargurile lor lungi, ca niște insecte cu antenele ridicate în sus... Lacul Mariet era ascuns după un deal. Dar în fund, prin câmpul de bumbac, în fața mării al cărui indigo se unea cu acel al cerului și care împănă valuri limpezi, plaja Ramleh — magicul San-Stefano — își orânduia caravanseraiurile sale europenești, palace-hotelurile sale de iarnă, tecă modernă, vilele sale moderne, un sir de zidiri albe, înflăcărâte de lumină, înecate într-o vibrație caldă.

Aproape de mine, grădina publică își ridică palmierii săi, tușurile sale de cecusă de un cenușiu închis, eucaliptușii săi și laurii săi roșii. Ea era deșartă. Niciun zgomot nu sosea la urechea mea. Aveam impresia că peisagiul acesta întreg se miș-

ca într-o tăcere de moarte. Căci grosimea zidurilor mele înăbușea pentru mine ecurile obișnuite ale vieții.

Se observă puțină frământare: orașul era adâncit într-o somnoleală în ziua nămează mare, în toropeala ceasurilor care vin după acele ale maghrebului, când totul se trezește. Dela prima privire, nimic n'ar fi lăsat să bănuiești că o preocupare neobișnuită apăsă asupra acestei vechi cetăți egiptene. Cu toate astea dacă ochii mi se îndreptau din nou către orizont, distingeam, între locuințele îngrămădite, în locurile rămase libere, niște cutii la fel cu acela pe care o locuiam eu acum. O bună parte din populație se refugiase acolo.

Seara veni. Când muezinii își strigaseră din înaltele minarete cantilenele lor, putea să fie de față, prin geamul înțepenit în acoperișul meu, la întunecarea treptată a firmamentului.

Atunci, la marginea orizontului, deasupra Mediteranei, zării vizitatorele atât de temute: cometa. Avea aparența unui paiu de o culoare galbenă, culcat cu vârful în jos, adâncit în valuri. Coadă-i gigantică acoperea în dosul ei o mare parte din cer. Foarte deasă și grea — ceea ce confirmă ipoteza savantului german și a mea — ascundea stelele.

Ea dispăru pe la 9 ceasuri seara, din cauza rotației Pământului și dormi restul nopții.

Petrecuți într-o nelucrare din ce în ce mai enervantă celelalte două zile care mă despărteau de 11. Aparatele, cu îngrijire regulate, funcționau de minune, mă alimenta cu oxigen și absorbeau resturile respirației mele.

Se va găsi poate ciudat că mă închisesem dinainte, și că obligasem instrumentele la o muncă prematură. Voi răspunde că în ochii mei nu e vorba de nicio precauțiune: cometele sunt niște astrifi destul de capricioși

ca să se admită din partea lui vreă inexactitudine. Tot așa e și în astronomie. Cometa noastră ar fi putut să taie orbita pământului cu câteva ceasuri înainte de termenul fixat și vroiam să fiu pregătit pentru această eventualitate. Mai mult încă, aparatele erau făcute să funcționeze luni întregi fără inconveniente, adică mult mai mult timp cât ar fi trebuincios și aveam un răgaz destul de frumos la dispoziție.

Luasem cu mine, în cutia de metal, obiectele cele mai prețioase: hărțile, bijuteriile, banii. Un geamantan le adăpostea. Un scaun ca să așez și un fel de poliță unde se găseau proviziile pentru gură și haine de primenit, iată cam ce conținea celula, afară de ființa mea.

E destul de explicabil că nu eram deloc în voce într'ansa: întinzând brațele, atingeam fiecare zid deoparte și de alta, iar între capul meu și zidul superior, d'abia era un spațiu de un picior.

În timpul zilei, sufeream mult de căldură, ne-având înțelepciunea s'o așez la umbră. Soarele bătea cu putere în zidurile metalice între care mă coceam. Ne-mai putând suferi căldura, la 10 dimineata, mă asigurai după dusurile și veniturile câtorva persoane, că nu se schimbaseră nimic, și eșii. Această ocazie îmi dădu loc să verific cât de absolut solidă era celula. Ușa, făcută din același aliaj cu ca și restul, era înzestrată cu bucle și de piele și de cauciuc care stăteau între canat și pervaz. Trebuia să mă căznesc ca s'o deschid și trebuia ca s'o încerc de câteva ori, deși mergea pe bile și o închiseseam cu ușurință. Deocamdată, nu mă sînchisii de acest amănunt care-mi păru o probă de hermetismul compartimentului.

Mă pusei deci la umbră acasă la mine, în odaia răcoasă, răzând puțin de exagerarea care mă făcuse să-mi ocup adăpostul

așa curând. Dar seara, cum soarele dispărea încet în dosul colinelor dela orizont, fui apucat din nou de nevoia mea de siguranță, și intrai din nou în cutie.

Era o seară ca și altele și cu toate astea era ciudat să te gândești că poate aceasta era ultima pe care o vor vedea-o oamenii!... La ora obișnuită, cometa își întindea tăcut între mare și cer iataganul său de lumină. Și, înfiorat puțin, neliniștit și asigurat totdeodată, așteptai sosirea zilei de 11 Iunie, care va însemna moartea sa și supraviețuirea lumii.

Ah! eram foarte sigur că la această oră glumeții numai aveau poftă de răs și că dela un capăt al universului până la celălalt, hazlii de ieri se îngrămădeau cu comunul muritorilor în casele lor improvizate.

Noaptea se scurse încet.

După spusele astronomilor orbita Pământului și aceea a cometei trebuiau să se taie la 4 ceasuri și 20 minute dimineată.

Aurora începu să-și arate luminele-l nedeslușite. Clipa hotărâtoare se apropie... Nu dormisem deloc: o nemaipomenită încredere a sistemului meu nervos mă ținea treaz. Supravegheam cu o atenție febrilă instrumentele de precizie cu care camera era înzestrată: cronometru, aparat cu oxigen, termometru, barometru și multe altele.

Patru ceasuri. — Luminele aurii ale dimineții acoperiră orientul cu evantaiul lor bogat. Priveam răsăritul soarelui, sfertându-mă să găsesc unele anunțări caracteristice, dar nu descoperii nimic neobișnuit. Razele care-mi scăldau fața prin sticla groasă arătau obișnuita splendoare a răsăriturilor de soarele egiptene.

Cu toate astea, câteva clipe mai târziu, strălucirea astrului radios mi se păru că suferă o ciudată schimbare. Din roz, ea deveni roșiatică, apoi roșie de tot... Fără îndoială, interpunerea masei cometare, începea. Cu cea-

sul în mână, cu picături de sudoare pe tâmpile, pândeam zborul minutelor... Inima-mi bătea puternic... Momentul nu venise încă și mă chinua d'acum convingerea absolută că gazurile omoritoare propduceau acest roșu, această lumină necunoscută. Închis în mormântul meu ermetic, nu auziam nimic, dar e-zistam cu ochii la începutul repede al fenomenului, la această formidabilă experiență de chimie care se desfășura pe laboratorul lumii. Totul deveni roșu, nu numai cerul, ci și pământul. Culoarea naturală a obiectelor se neutraliză: lua un reflex de purpură, mai întâi nehotărât, apoi închis. Casele, solul, vegetalele de obicei pline de praf, se înroșeau. Nicio mișcare în depărtare. O liniște neobișnuită, nicio umbră mișcătoare... Ba da: o pisică, albă altădată, roșie acum, a trecut drumul apropiat aruncând o privire înfricoșată în jurul ei. Ea respiră, deci nu-i nici o asfixie.

4 ceasuri, 20. Disting casele de siguranță împrăstiate pretutindeni în Alexandria. Sunt, sub această auroră sângărândă a cometei, ca niște carapace ale acelor cărăbuși a căror spate pare un somptuos rubin.

Nemișcare, tăcere...

4 ceasuri, 22. — Acuma colorația roșie e a sa de mare, așa de adâncă, așa de exagerată, că parcă-i un covor de foc fantastic, un luminat artificial de ferie. Tremură și vibrează: un vânt neobișnuit trece printre aceste raze misterioase.

4 ceasuri, 25. — Suntem debinatele sub influența cometei, vibrație purpurie s'a mai mărit și, rezultat ciudat, se vede aproape mai bine decât într-o zi cu soare. Cele mai mici amănunte, le observ, casele, câmpia, pietrele. În interiorul celulei mele, totul e îmbibat de o lumină din vis, din înfricoșătoarea proiecție a focului de Bengal, îmi pătrunde pupilele, și mă

face să-mi apăr fața cu mâinile.

4 ceasuri, 26. — O trosnitură sinistă a alergat în lungul zidurilor mele. Am simțit cum metalul a săltat. Un lucru nemișcând mă face să-mi lipesc fața de geam, și un strigăt de oroare mi se înăbușe în gât; la o mică distanță, o casă s'a prăbușit deodată, apoi alta, și peste tot unde mi se îndreaptă privirile, zăresc zăresc case care se turtesc, ca doborâte de sus de un pumn puternic. Arborii se frunze și crăci, tot ceea ce ridică la suprafața solului suferea aceeași soartă. Casele de siguranță au părut că rezista mai mult, dar în curând le văd desmembrându-se la rândul lor și lăsând să iasă lumea înebunită — cel puțin cei cari au fost cruțați de brusca ruptură a acoperișurilor.

Dar, declar aici, prevăzusem acest desnodământ.

Pentru ce construcția acestor celule cu un metal de o rezistență neașămănătoare? Pentru ce aceste ziduri de o grosime neobișnuită? Pentru că îmi era frică de lucrul ce s'a întâmplat, pentru că, din studiile mele asupra cometei, scosesem concluzia că, dacă acest astru putea să fie îngrozitor prin toxicitatea gazelor sale, va fi mult mai îngrozitor prin alt lucru: *presiune*.

Într'adevăr, presiunea formidabilă a masei gazoase, condensată la un grad fără exemplu și incorporată la atmosfera noastră, a dejucat precauțiunile oamenilor și a făcut să se strice ca niște simple baloane de săpun adăposturile lor speciale stabilite contra asfixiei, nu contra presiunii. Cât mă privește, eu am încercat în mod victorios prima lovitură. Toate măduarele s'au cutremurat, dar ajustajul pereților nu pare să fi suferit. Asta-i esențialul. Ce vor deveni acei cari se găsesc acum părăsiți fără apărare în contra cometei? De

ocamdată, diferența presiunii, cu toate astea enormă, nu pare a-i supăra. Nu-mi venea să cred: ei alergau la dreapta și la stânga, cu mâinile ridicate, cu o expresie de frică pe față. Logic, trebuiau să fi căzut cu toții, de la începutul prăbușirii caselor lor... La ce să atribui acest fenomen, să știu că ei se mențin în picioare în loc să fie striviți ca și casele lor? Organismul omenesc oare să se fi obișnuit într-o clipă cu această nouă stare? Nebunie curată... Ce să cred?

În ori ce caz, ceea ce văd, eu, simplu martor surd, dar nu orb e o populație speriată, în prada celei mai teribile frământări, care caută scăpare și care se încrucișează în infernala lumină de incendiu.

Mă gândesc:

— Acum, asfixia, probabil.

Cu toate acestea asfixia întârzie și doar groaza pare că frământă siluetele acestea ale mulțimei. Din observatorul meu, singur, în mod egoist, — da, egoist, nu zic nu, — privesc îngrozitorul tablou.

Deodată vine un grup de fugari pe câmpia unde se ridică celula mea. Ei s-au urcat pe movilița care duce la această înălțime, împinși de nu știu care instinct să scape de pericolul care începea. Disting de aproape trăsăturile lor crispate de groază. Ei aruncă o privire retragerii mele neatinse. Vor ei să se îndrepte către ea? Nu, ei trec și se adâncesc în câmpul de dărâmături înruzoase. Mă întorc ca să-l urmăresc și să-l privesc prin fereastra opusă. În această mișcare, observ un spectacol la care cu siguranță ar fi trebuit să mă aștept și care mă turbură: casa mea, sărmana mea locuință turtită și ea, zdrobită de uraganul supresiunii atmosferice... În morman de pietre!

Și veșnic lumina asta roșie care te face să te crezi haluci-

nat: cum niște ființe omenești pot să trăiască într-o așa masă, compusă din gaze nerespirabile?

Asfixia nu va fi decât o chestie de minute...

Urmărit însuși eu de frica de a fi înăbușit, supraveghez funcționarea aparatelor, studiez soliditatea casei, din ferire, e nobustă, i-am calculat bine rezistența.

Alte noul umbre se apropie. Oamenii, femeii strângând copilașii la sân: o neîncetată defilare către un punct care cred că-l așezat foarte departe, negreșit, niște peșteri situate în stânci, în mijlocul câmpiei... dar surprind pe aceste fețe, simptome neîndoiioase de suferință. Apoi mâinile convulsive duse la piept, și sinistrul alaiu se oprește se svârcolește încet apucat de otrăvirea aedului.

Unii se bălăbănesc ca niște oameni beți, alții se culcă pe pământ, cu mâna pe buze, în poziția lui Pliniu, naturalistul, când a fost înăbușit de vulcan. Bătrânii rămân înapoi, cuprinși mai repede. Sunt în toată această hoardă, felahii cu tarbuhul roșu și cu haina albastră, oameni îmbrăcați ca funcționari, cu stambulină și fez, femei de orice condiție, voaltea sau nu, zdrențe arabe și rochiile europenești, tudbane, pălării. Gesturile se crispează. Și ghicesc ce groaznice strigăte trebuie să iasă din acele gâtleeuri dilatate de lipsa de oxigen și în care dă năvală aerul viciat ucigător. Mi se pare că aud rugile, încurajările, strigătele de: *Doghri! doghri!* (Înainte!) Exclamările desnădăjduite: *Al chams!* (Soarele!) resemnările sombre fatalizmul oriental *Del uakti!* (Acuma!) Văd gurii care se măresc, asemenea ale celor pești care au fost scoși din apă și care sunt gata să moară pe nisip.

IV

De odată mă dădui înapoi: la ușa cuscii mele, găurită cu o-

ferestruică ca și celelalte părți, mort și recunoscut... cu o lovitură în inimă, recunoscut fața minunată și neuitată a Fizah! A fost un fulger, o revoluție, nici o lumină de îndoială în mine. Știam că era ea, cu toată vizibila imposibilitate. Ea la Alexandria! Ea aici!... Și nu știam, și trăisem lângă ea fără să mă simt atras către frumusețea ei! Și-a adus aminte de mine... Ea locuia din nou în odașul nostru, dezstrul o surprinsese și își amintise drumul locuinței mele. O cunoștea bine, casa mea; de multe ori, altă dată, ne întâlneam în grădina din față, sub palmierii și laurii înfloriți.

O romanul meu d'acum patru ani! Cât de tare mă strâng amintirile, cât de tare tremur sunt atât de prăpădit, câte dureri îndur! Mă opintesc, adun turma risipită a ideilor, trebuie s'o scap!

Celula era strâmtă. Totul fusese regulat, dacă vă amintiți, așa că nu putea să adăpostească de cât pe mine și numai pe mine. Aparatele cu oxigen nu erau în stare să îndure decât respirația unei singure persoane. Dar ce-mi pasă, trebuie s'o scap!... Poate vom putea să trăim, strângându-ne, economisind răsuflarea noastră.

A întredeschide ușa tocmai atât cât îi trebuie ca să poată trece: ea va intra, se va strânge lângă mine, în siguranță. Acesta a fost planul pe care numai de cât îl elaborai.

De cealaltă parte a sticlei, Fizah își apărea într-o atitudine de rugă și de primejdie, înși strigă desigur cuvinte a căror sunet nu-mi izbija urechia. Ea trebuia să fi alergat mai întâi acasă la mine, apoi văzând-o distrusă, se întoarse către celula de metal unde eram.

Ceeace mă izbea la ea, era costumul europeanesc, o rochie tăiată de un croitor din Landra sau din Paris, ceeace dovedea

că ea ședea în Occident. Găsind-o astfel, așa de drăguță, așa de seducătoare, eu, confidentul vechi al ascunselor sale tristeți, mă simții zdrobit. Toată prudența, toată munca de a dejuca cometa, cădeau înaintea acestor mâini unite, acestui cap fermecător în care semnele morții se imprimaseră d'acum.

Haide!... Trăseși repede cele două zăvoare grele cadî închideau ușa. Aceasta se deschidea în afară. O împinsei... o împinsei mai întâi încet, cu cumpătare, ca să nu să se deschidă mai mult de cât trebuia. Apoi, simțind o rezistență împinsei mai tare. În sfârșit, întrebuiții toată puterea ca să deschid ușa în dosul căreia d-na Kadjian chinuită de asfixie aștepta.

Părul mi se zbărlî, mă făcui galben ca ceara: *numai puteam deschide ușa.*

Cu putere, cu un strigăt înăbușit de turbare, mă aruncaî asupra obstacolului, nu se mișcă. Întrebuiții tot ce puteam: trudă de pomană. Găfăiam, scoteam cu voce tare sunete nearticulate, o chemam pe Fizah ca și cum m'ar fi putut auzi, o rugam să mă ajute să trag ușa către ea; îmi pădea că viața mea și nu a ei era în joc.

O clipă, în mijlocul acestor crize de nebunie, mă oprîi și unind gândurile mele rătăcite, încercaî să reflectez. O singură explicație era adevărată: presiunea atmosferei cometare mă împiedeca să deschid. Ea țintuise așa ușa, și era mult mai puternică de cât ori ce altă forță. Bandele de piele și de cauciuc sortite a asigura perfectul hermetism al odăiei, erau fixate bine și rezistaî la toate eforturile.

Această constatare mă pătrunse cu ușurița unui pumnal. Vra să zică precauțiunile mele erau bune!... Aerul stricat nu intra nu era nici un pericol. Și eram condamnat, eu, ingenuosul și îndemânatecul cons-

ductor de case impermeabile, să privesc murind, la câți-va centimetrii de mine femeia pe care o iubisem și pe care o iubeam!

Luai o daltă din geantă care trebuia să-mi servească la repararea instrumentelor de fizică. Băgai unealta între ușă și pervaz, într'un loc unde-mi păru că e vre-un loc mai liber. O pusel: oțelul se rupse.

Îmi amintesc că salutaseam această ruptură — destul de scontată, d'altminterlea — cu un răs aproape dogit, că am împins scaunul cu piciorul și într'un acces de adevărată nebulie am bătut cu lovituri puternice în geamul care mă despărțea de Fizah care murea. Dar nici cu acest mod nu avui noroc: sticla puternică sfidă loviturile mele și nu reuși de cât s'o zdrobesc la suprafață.

Această luptă dură de nesfârșite, de îngrozitoare minute. Lumina roșie de afară mai ținea, lăsând să reiasă cele mai mici amănunte ale peisagiului și obiectele cele mai depărtate. Spectacolul la care asistam din acea clipă nu poate fi tradus în nici o limbă: prietena mea, care sperase până la un capăt în intervenția mea, se lăsa d'acum asfixiei care o cuprindea. Ea căzu în genunchi, apoi jos; fața-i se aplecă pe pământ, păru-i învăluit într'o broboadă neagră, atinse pământul zgrunțuros și după două 'sați trei spazmurii, ea expiră.

Cum am trăit trei săptămâni în acest coșmar; cum, în sfârșit atmosfera devenind încetul cu încetul respirabilă, cum am zdrobit cu lovituri de ciocan un geam și am eșit, nu-l voiți povesti amănunțit.

Am aflat la eșirea mea din adăpost, că o mică parte din populația Alexandriei fusese crutată; erau acei cari avură ideea să se ascundă în subterane.

Mii de cadavre, ruine imense

arătau în orașul nostru și în lumea întreagă trecerea neînduplecatei vizitatoare. Cât des-pde mine, dacă părul mi s'a albit și dacă am îmbătrânit în așa mod că amicil mei din Anglia cari au scăpat, d'abia m'au recunoscut, nimeni nu se va mira. Duc în mine, ca să vorbesc în limba poetului nostru Wordsworth, „o rană de nevindecăt pe unde picură sângele inimei mele“...

Căci viața era în joc și înaintea de toate obscura noastră individualitate își urma drumul neîncetat. Noi, umile creaturi, s'o ajutam să meargă către bine și fđumos, prin munca noastră, abnegația noastră, cu deprinderea umilelor noastre facultăți, cu puțina energie cu care natura a putut să ne înzestreze. Fiecare din noi nu e decât un fir de nisip, dar imensa matcă a mărilor nu e făcută din aceste fire adunate? Așa sunt oamenii; așa micl cum sunt ei, Pământul are nevoie de ei ca să-și îndeplinească destinele, ca să devină mai bună și pacificată. El are încredere în ei, cum ei au încredere în el.

Și veșnic, să ne gândim, să luptăm, mai ales să iubim, ca niște lucrători veseli, cu o prihană veșnic înaltă. Să ne amestecăm în viață, să fim viața însăși și să mergem înainte... *Forwards!...*

Dar, în unele serii, când cuge-tul meu evoca deodată o față de femeie, toate aceste nobile și puternice gândiri se destrămau în mine ca o ramură bătută de vânt. Și veșnic numai pe ea o văd, cu privirea-i neuitată și surăsu-i care-i descoperirea doabele regulate de dinți; și mi se pare că aud vocea-i orientală și gravă care mă chiamă.

Făcut la Londra. 28 Mai 1918

William Masters

Pentru copie conform MARCEL ROLAND

Trad. de I. Mercator

Hofherr-Schrantz- Clayton-Schuttleworth A. G.

::: Fabrica de mașini agricole :::
VIENA și BUDAPESTA

Sucursale în România :

BUCUREȘTI, Calea Dorobanților, No. 67

CRAIOVA : Calea Bucovăț, No. 20—26

BRAILA : Bulevardul Cuza, No. 79

ROȘIORI : Calea Vezii, No. 24

CONSTANȚA — URZICENI

Tot felul de mașini și unelte agricole

Soliditate și buna funcționare garantată

Pluguri Moto-tractoare HART PARR

cele mai bune existente

Motoare de benzină și motorină

cele mai solide, economice, precise

Automobile austriace WAF

Marca de preferință a elitei austriace

Cataloage și oferte la cerere gratis și franco

Alfred Löwenbach & Co.

BUGUREȘTI.—Calea Victoriei, 146—BUGUREȘTI

— BRAILA —

Lemne de foc

Cocs de uzină

Cocs de topit

Antracit Englezesc și Românesc

Brichete

Cărbuni de Cardif

:: Cărbuni de Petroszeni ::

Cărbuni speciali pentru Forge

Franco transportat în saci la domiciliu sau
franco la orice stațiune a C. F. R.

Brichetele înlocuiesc lemnele cu mare succes,
eftin combustibil

— Greutate garantata —

SUFRAGETELE

Ziarul „Le Journal” din Paris a pus la cale anul trecut, cu prilejul alegerilor generale din Franța, un referendum pentru aspirațiunile politice ale femeilor. În diferite secțiuni, su-

fragetele au fost numeroase și au votat în mod fictiv, așa ca să se exerseze pentru viitor.

Fotografiile ce le reproducem arată: cea dintâiu exteriorul unei asemenea secțiuni; cea de a doua modul de votare în interior.

Daruri curioase

La chinezi, când un ministru, demnitar ori vre un mandarin, pică în vreo greșeală antilegală, care îl atrage asupra pedeapsa cu moarte, atunci împăratul ne putând suferi ca unul din demnitarii săi, să fie pedepsit cu rușinoasa, pedeapsă de exemplu a decapitării, are totdeauna grațioasa grijă, de a i trimite ploc prin câțiva demnitarilor, un șnur de mătase galbenă, o foiță metalică (cum sunt cele cu care se polește) și o mică punguliță cu otravă. Deci condamnatul primind cu multă recunoștință și respect acest dar, ca dovadă

de dragoste împărătească..... liber e să-și aleagă una din trei. Dacă preferă șnurul, se urcă pe o masă, leagă șnurul de grină, și singur își vâra gâtul în el, iar amicii săi demnitarilor care i-au adus cele 3 prețioase daruri, cu mult sânge rece îl trag masa de sub picioare. Dacă preferă foița metalică, atunci el însuși se-o pune întinsă pe gură, și aspirând puternic o introduce în canalul respirator asfixiindu-se. Iar în ce privește procedeul cu otrava, e lesne de priceput.

Veterinar Antonescu, Galați

GÂNDACUL

(După P. BILHAUD)

Pe căldura cea de foc,
Vara 'n Iulie, vă pare
C'ar fi cineva în stare
Ca să dea un bal?... De loc.

P'asa vreme să poțeste
La dant lumea, de... oricine
Înțelege foarte bine
Că ai gust să-i pedepsești!

La un chel așa zevzec
Am fost eu. — O, Doamne sfinte,
S'a-tă-zi când mi-aduc aminte
Nădușelile mă trec!

Sunt din fire-mi cam ursuz.
Dar când doamna... oarecare...
Mă pofti, nu fui în stare
Invitarea să-i refuz.

Nu 'mi fu pasul cu noroc;
Când te cheamă o cucoană
Însă trebuie în goană
Să alerg, să dai prin foc.

Și am dat!... Era deschis
Peste tot, iar vântul serii
Răcorea ardoarea verii.
Vântului era permis

Ca să intre; dar, zburând,
Mai venea cu el grămadă
Lighioni ce vreau să vadă
Cum petrecem noi dântând.

Se 'nvârteau ca niște draci
Fluturii cu-aripi pestrice,
Felurite musculițe,
Chiar și cărduri de gândaci.

Sp-rioi ei năvăleau
Spre cucoanele găite
Și, — insecte îndrăcite, —
În păr li se ascundeau.

Răs și tipete, scandal!
A gândacilor purtare
Încurcase foarte tare
Acest bal original...

Doamnei casei cer să-mi dea
Vre-un dant. Ea, zâmbitoare,
Pentru polca viitoare
Imi răspunde că-i a mea.

Dar d'odată la picior,
Jos, eu simt o gădileală;
Mă aplec deci cu sînală
Să mă scarpin binisor.

Însă, — vezi lucru pocit, —
Acum mai sus mă ciupește;
Ridic mâna și, firește,
Scarpin locul cuvenit.

— Ce e, pentru Dumnezeu!
„Simt mai tare că mă pișcă;
„Aoleu, iată se mișcă
„Și se urcă tot mereu!...”

Ce-i? Pricepeți negreșit,
Vorbă multă nu încap:
De gândaci va a să scape
Cine s'a mai pomenit!

Ast'al meu mai istet, hei,
Chibzuise el în sine
Că 'i va fi lui foarte bine
Pe sub pantalonii mei.

Văzând astfel o răzbesc
Intr'o cameră și iute
Acolo, pe n știute.
Voiu gândacul să-l gonesc.

Avusei o luptă grea :
Goanga mea era vitează,
Imi rezistă, mă bravează ;
N'am putut să scap de ea !

— Tu ori eu, — îi strig răstit,
Trebuește-acum să piară
In această luptă-amară.
Eu fusei cel biruit...

Ca să-i viu însă de ha',
Trag vestmântul cu pricina
D'unde m'a'aca jivina ;
Pantalonii mi-i desbrac.

Îi scot pe fereastră-afar
Și îi scut ur tare, tare.
Sigur că, cu-așa urmare,
Voiu scăpa d'acel tâlhar.

Da, îi scutur furios.
Nu știu însă cum se face
Că d'odată, tronc, —ptiu, drace!
Îi scăpai din mână jos.

Gol acumă mă vedeam ;
Căci v'o spun de, la ureche :
Pe de subț alta pereche
D'ai de pânză nu aveam !

Vai, vedeți-mi prostu-mi hal ;
Vai, vedeți încurcătura
Ce gândacii și căldura
Mi-o făcură în ăst bal !

Incepui să mă sucesc
Și picioare-mi golane
Cu-ale fracului pulpane
Mă sîcam să 'n vелеsc.

Mă gândeam ce-i de făcut,
Când în ușă, deodată,
O cucoană se arată
Și intră.. Eram pierdut !

E momentu 'ngrozitor !
Îmi țiu însă firea bine
Și, să nu dau de rușine.
În perdele mă 'nfășor.

„O să plece!“ Îmi ziceam.
Ea răcoarea o dorește ;
Spre fereastră deci pășeste...
Cum vedeți, mă amăgeam.

Disperat atunci îi strig,
Din perdele scotând nisul :
„Îți oprește aci pasul,
„Căci e-al dracului de frig !..“

Eram foarte încurcat.
Ca să 'mi dau o conțerintă,
Crezui că-i de trebuință
Să m'apuc de conversat,

- Frumos bal ! Ce zici. Cum crezi ?
„Putin de ar fi mai răcoare...
„Doamnă, fi-vei bună oare
„Vre un danț să-mi acordezi ?..

Îmi ziceam cu grijă 'n gând :
— O, de-ar fi să mă refuze !
Însă rumenele-i buze
Îmi răsădăseră curând :

— Gata sunt voia să-ți fac ;
„Tocmai polca se începe...“
Cum fierbeam puteți pricepe ;
Oh, afurisit gândac !

— Polca ?...Vai, cum am uitat !
„Am zis unei domnișoare...“
— Vom danța p'a următoșre.
— Da... ba nu... sunt angajat.

— Da, ba nu : ciudat vorbești !
„Dar da-mi brațul deocamdată;
„Sper că nouă îi refuzată
„Până 'n bai să mă 'nsoțești.

Să-i dau brațul?... O, sărac !
„Aa sunt-am cu ușa trăn-a.
Să-i dau brațul... Bine, însă,
Cu piciorușe ce fac?...

„Ce-am să o cum-z ?
„Înțelegeți foarte bine
„Cineva da-ă mai vine...
Aide, zic și mă țep-z

Ca ghiuleaua dintr'un tun.
La- ferea-ția b-istemată
„i o rup la foga îndată
Prin odaie ca nebun.

De astfel de mândri
„biata doamnă e-ă surprinsă
Ameți și cazul n-ă
Leșinată pe p-ăru-ă

Ei, se poate mai prost hal!...
„Dar s-o șterg afară-a ușa.
Repede de chise-ă ușa
Și... mă pomenii în bai.

Fu îngrozi or scandal...
Mă luară la -nopeală,
Și, cu brânci, cu huiduiială,
Și c'un sgomot infernal,

Val-vântej afar sunt dat.
Era 'n stradă o trăsură,
Mă ureai c'o săritura
Și 'ntr' acest chip am scăpat.

— Mână iute, mă birjar,
„Și 'ți voi da eu cu plăcere.
„Chiar întreaga mea avere,
„Pot ce am în buzunar'.

Tot ce am?... Ia mai nimic.
— Îți permit să-ți cu tine
„Tot ce vei vedea la mine;
„Mână iute, când îți zic!...

Sa vă dau un stat acum:
Vara dacă vă poftiște
La vi-ău, bai, D-ămine ferește.
Sa nu mergeți nicidecum.

Nicidecum! Că- să vă spui,
Coleoptera cea infectă,
Intrăci-ă de insectă
A facut d'atuncea pui!

N. ȚINC

MAȘINA FOTOGRAFICA AUTOMATICA

Ultima invenție e în adevăr minunată. S'a inventat o mașină, în fața căreia te așezi pe un scaun. Apesi pe un buton și mașina te-a fotografiat. Aștepți apoi câteva minute și iată că îți cade în poală fotografia ta. Bineînțeles, trebuie să depui într-o deschizătură o monedă oarecare.

Vapor sau oraș?

Transatlanticele moderne au ajuns să rivalizeze cu orașele mari. Cine ar putea să știe de pildă că fotografia alăturată a fost obținută pe bordul unui transatlantic și nu în hotelul unui mare oraș civilizat.

Luxul transatlanticelor e nămintrecut și poți judeca, după eleganța scării, după decorațiuni, tablouri, etc., că viața pe un transatlantic trebuie să fie foarte plăcută pentru cei... bogați.

CREMA - PUDRA SĂPUN FLORA

preparate de AL. IFEANU, farmacist, FURNIZOR AL CURȚEI REGALE ROMANE, nu numai că au avut un succes fără precedent în țară, înlocuind în scurt timp similarele străine, dar reputația lor a trecut chiar peste hotarele țării.

În ultimul timp cererile din străinătate fiind foarte numeroase, s'au înființat următoarele depozite în marile centre Europene precum și în principalele orașe din Transilvania și Bucovina:

Paris: Parfumerie du Monde E-

légant Delettrez, Rue Royale 15

Berlin: Franz Schmarzlose, Leipzigerstrasse 56.

Viena: Drog. dallace, Kärntnerstrasse.

Lemberg: Drogueria Peter Mikolasch & Co.

Bruzelles: Jules Solomon Palais du Parfum B-d Anspach.

Ianina: Drog. Atth. Kiriazi.

Constantinopole: Bortotli Frères.

Liège: Parfumerie 'es Atritstes, V-ve Remy, Passage Lemonier.

Milano:

Roma:

Geneva:

Neapole:

{ Parfumeria A.
Beertelli & Co.

Budapesta: Farmacia Thörök, Kiraly-utca 8.

Cairo: Drogueria Delmar, Farmacia V. Mazloum Bey.

Alexandria: Drogueria Delmar.

Belgrad: Farmacia Mihail Victorovic.

Rusciuk: D. Tschismaroff.

TRANSILVANIA

Brașov: Toate drogueriile și farmaciile.

Cluj: Oscar Dubinievicz.

Oradea-Mare: Drogueria Vadasz.

Sibiu: Gustav Meltzer, Carl Mor-scher, Guido Fabrizious.

Lugos: Drogueria Huctzig.

Timișoara: Iosef Kryer.

BUCOVINA

Cernăuți: Drogueria Schmi't & Fontin.

Itcani: Farmacia Victor Bril-lant.

Depozitul general pentru România și străinătate:

L. LINDENBERG. — București, Str. Stelea, No. 23

ASTRONOMIA MODERNA¹⁾

Perfecționarea lunetelor. — Fotografia cerească. — Spectroscopia

Sunt mulți cei cari nu iubesc studiul cerului; sunt iarăși foarte mulți, care au un mare respect pentru acest studiu, dar care spun cu multă gravitate, că nu se pot ocupa cu bolta cerească, de oarece ar avea nevoie să studieze pe Newton și Laplace. Antipatia celor dintâi poate să fie scuzabilă; pentru studiul înțelegerii măreției universului stelar e nevoie să ai o minte luminată și cum această nu se poate dobândi cu silințe prea mari, care ar fi dăunătoare, natura ferește pe cei slabi cu mintea de un adevărat dezastru. Cei din a doua categorie nu au nici o scuză însă și printre ei se află mulți oameni luminați, dar care au cele mai greșite noțiuni despre studiul cerului. Ei au rămas la concepțiunea pe care o aveau despre astronomie, cei care trăiau pe vremuri, când întreaga această știință se mărginea numai la mărețiile studiilor matematice ale urmașilor lui Newton. Dacă și-ar da cât de puțin osteneala, să se intereseze despre ce este astronomia modernă, ar ve-

dea cu mare mirare, că studiul cerului, în anumite ramuri ale lui cel puțin, poate să fie pus la îndemâna orî cărei persoane culte și că nu se poate spune de cineva că e în adevăr cult, dacă nu cunoaște universul în mijlocul căruia trăiește.

E o deosebire cu totul radicală între vechia astronomie și între cea nouă. Cea nouă datează abia de câțiva zeci de ani. E drept că adevăratele ei începuturi se pot socoti din primul an al veacului al 19-lea, dezvoltarea și organizarea ei însă nu au nici treizeci de ani. Se poate oarecum înțelege de ce publicul cel mare nu o cunoaște așa după cum ea merită. Vina e însă și a manualelor școlare din mai toate țările.

Vechia astronomie există de mil de ani însă și ar fi nedrept să nu rezumăm cel puțin în câteva rânduri lunga ei poveste.

Astronomia a început prin contemplare, prin observarea mișcărilor unora din stele, ca însemnarea fazelor lunare ce puteau servi ca o împărțire a tim-

1) Conferință ținută la societatea „Prietenii Științei”, Duminecă 27 Aprilie, 1914.

pulul. Mitologia făcuse tovărășie cu astronomia și rămășițele ei le avem până și în zilele săptămânii. Observațiunile făcute cu ochii liberi, timp de mii de ani nu au fost ajutate de cât de instrumente cu totul rudimentare. Astfel, se întrebuința agnomonul, care servea la măsurarea zilnică a umbrei pe care o aruncă soarele. Chaldeenii lăsară moștenire Grecilor un orologiu solar sferic numit polos, iar

Aristarch din Samos inventă cadranul solar plan. Clepsidru servea la măsurarea timpului și deci și la observațiunile cerești. Sfere enorme, pe care se reprezentau ecuatorul ceresc și ecliptica, numite sfere armilare, astrolabe și alte instrumente tot așa de primitive, serveau numai la măsurarea distanțelor aparente dintre corpurile cerești. Mii de ani, astronomii s'au servit numai de aceste instrumente simple, bune numai pentru fixarea pozițiunilor astrelor. E drept însă, că se aplicau în același timp și progresele ce se făceau în matematică, în geometrie și trigonometrie, iar pe de altă parte, învățații acelor vremuri, care erau de obicei și filozofi, făceau nenumărate speculațiuni cosmologice, încercând să explice situația Pământului față de corpurile cerești, ba încercau să schițeze și modul cum s'au format acele corpuri.

Copernic a reușit să zgudue vechia credință în nemișcarea pământului, dând planetei noastre două mișcări de odată; Kepler descoperi legile după care Pământul și celelalte planete se învârtesc în jurul Soarelui; Newton descoperi legea gravitațiunii universale.

Toate aceste descoperiri, importantă astronomiei o direcție bine indicată. Urmașii marelui Newton, mulți dintre ei celebri, s'au ocupat numai cu mișcările planetelor și cu calcularea perturbarilor, cum li se zice, pe care aceste corpuri

cerești le exersează unele asupra altora. Pentru studiile acestea pur matematice, nu ți se cerea de cât să privești toate corpurile cerești, ca niște puncte, ale căror mișcări trebuiau observate cât mai des și mai exact. Se inventase luneta, pe la începutul veacului al 17-lea dar prima grijă a astronomilor fu să o perfecționeze, să-i adauge aparate secundare, tot numai în vederea observațiunilor metodice ale astrelor.

Un singur om, dar acela nu era un astronom, William Herschel rupse cu tradițiunea și observă astrele cu telescoapele, nu pentru a însemna cu exactitate locul acelor astre pe sfera cerească, ci pentru a le studia. El a inaugurat și cu mare succes observațiunile fizice ale astrelor. Și cu toate acestea, astronomia cea nouă tot nu datează de la el. Dacă se făcuse dovada, că odată cu mărirea lunetelor și telescoapelor, se pot descoperi nenumărate corpuri cerești noi și interesante, lipseau însă alți auxiliari, lipseau cu totul pe acea vreme *fotografia* și *spectroscopia*, care nu au ajuns să fosească astronomiei de cât abia în a doua jumătate a veacului al 19-lea și care nu au fost perfecționate de cât în ultimii 20 de ani.

Astronomia întemeiată pe fotografie și spectroscopie a format o nouă știință, aproape independentă: astronomia cea nouă, sau fizica astrelor, sau *astrofizica*, cum li se zice de obicei.

Era natural ca astronomia matematică să facă însă progrese; era tot așa de natural ca astronomia de pozițiune, să fie dusă mai departe, să se găsească noi instrumente, dar dezvoltarea pe care a luat-o astrofizica are o însemnătate covârșitoare.

Dacă în astronomia matematică nu puteau profani să pătrundă, dacă puteau să fie mulțumiți cel mult dacă pricepeau

rezultatele obținute de astronomii matematicieni, apoi nu tot așa e cu astrofizica. Aceasta are nenumărate ramuri, are nevoie de mil și zece de mil de observatori, cărora nu li se cere de cât entuziasm, răbdare, metoadă.

Chestiunea aceasta este foarte simplă și cu toate acestea tot se găsesc însă persoane, cărora să le pară rău, că nu pot să se ocupe *serios* cu studiul boltei cerești, sub cuvânt că nu cunosc matematica superioară. Chiar în astrofizică, în astronomia cea nouă, sunt anumite ramuri interzise amatorilor, dar după cum veți vedea sunt nenumărate ramurile ce au nevoie de entuziasmați, de simplii iubitori ai boltei cerești, cărora nu li se cere de cât ca observațiile lor să fie metodic făcute.

Lăsând de o parte ajutorul, matematicii, (care e cu totul necesar astrofizicii, ca și vechii astronomii), astronomia modernă se întemeiază pe trei factori principali:

1) *Lunetele și telescoapele* perfecționate, cum și toate instrumentele și aparatele de care s'a simțit nevoie în ultimul timp.

2) *Fotografia*.

3) *Spectroscopia*.

Voiți vorbi de fiecare în parte, rezumând foloasele ce au adus.

Perfecționarea lunetelor și telescoapelor

Fac încă mulți greșeala de a crede că luneta astronomică e tot una cu telescopul, două instrumente cu totul diferite unul de altul, de și tot la observarea astrelor slujesc. Cu luneta observi direct un astru, și li se mai zice și *refractor*; cu telescopul observi imaginea astrului reflectată într-o oglindă (de obicei metalică) și li se mai zice și *reflector*. Încă de când au fost inventate, s'a început o luptă necontenită între aceste două instrumente. Luneta, cu dreptul ei de întâi născută, s'a bucurat de mare

trecere, dar era o mare piedică pentru ca să poți să ai o lunetă excelentă. Imaginea astrului observat era colorată și colorațiunea aceasta provenea din faptul că lentila de sticlă a lunetei numită *obiectiv*, cea îndreptată spre astrul observat, răsfrângea razele de lumină, scoțând astfel la iveală diferite culori. Când s'a inventat telescopul, și mai ales când l'a perfecționat Herschel, care a construit cele mai mari telescoape de pe vremuri, rezultatele obținute de acesta au făcut ca fama telescoapelor să întunece pe aceea a lunetelor, mai cu seamă că telescopul nu are defectul de a resfrânge lumina. Iată însă că un german,

Fraunhofer, găsi un remediu pentru defectul lunetelor. În loc de o lentilă, întrebuițând două, strâns unite, una de flint-glass, alta de crown-glass, care făceau să dispară culorile curcubeului produse de vechile lunete. Triumful lunetelor a ținut mult, căci telescoapelor li se găsisse marele defect că trebuiau să li se arginteze prea deseori oglinzile. Azi, s'a ales o cale mijlocie, de oarece pentru fotografia cerească telescoapele aduc foarte mari servicii. În special în nglia, telescoapele sunt mult mai numeroase, mai ales că astronomii și amatorii englezi, imitând pe marele lor Herschel își construiesc singuri aceste instrumente, pe câtă vreme lunetele nu pot fi construite de cât în fabrici speciale. Nu rare ori vezi pe câte un lucrător englez, care întors de la atelierul său, lucrează la șlefuirea oglinzei ce-i va servi pentru telescop, petrecând apoi nopțile senine cu studiul boltei cerești.

Azi se construiesc și lunete și telescoape enorme pentru diferitele observatoare, în special americane, observatoare clădite și întreținute nu de stat, ci de simplii particulari, milionari și miliardari, care câștigând colosale lor averi de pe urma știin-

lei, își plătesc și ei cum pot, o datorie de recunoștință.

Lunetele și telescoapele cele mai mari din lume, nu le veți găsi decât în vechiul continent și nu la observatoarele oficiale, ci în tânăra Americă și în special în Statele-Unite.

Primul observator american înzestrat cu o lunetă mare, a fost cel de pe muntele Hamilton (California), construit cu banii milionarului Lick, un fabricant de pian, care nu avea nici cea mai mică noțiune astronomică, dar care dorea ca statul său să posede cea mai mare lunetă din lume, iar el, Lick, să fie îngropat sub imensul picior al lunetei. Dorința i-a fost îndeplinită și fabricantul de pian se odihnește acolo unde a dorit.

O altă lunetă mare, care înțepe pe aceia a observatorului Lick, e cea de la observatorul Yerkes, care are 1,02 mm. diametrul obiectivului, pe când cea de pe muntele Hamilton nu are de cât 914 mm. Lungimile lor respective sunt de 17 și 19 metri. Vă închipuiți lesne, că asemenea tunuri cerești, gigantice, nu pot fi de cât cu mare greutate mănuite. A fost nevoie de instalațiuni speciale; cupolele, ca și instrumentele, sunt puse în mișcare cu ajutorul electricității, și chiar și minsele podele ale cupolelor se lasă în jos, sau se ridică, prin electricitate.

Pe muntele Wilson s'a instalat un telescop a cărei oglindă are 1 m50, diametru, iar Canadianii își construiesc în prezent un telescop și mai mare. Se poate lesne înțelege, că un instrument ca acesta, cum și instalațiunile ce necesită, costă un milion, sau două milioane de lei, sumă neînsemnată însă, când ne gândim câte milioane costă pe zi, un război mare. Și apoi nu statul cheltuiește aceste sume, ci particularii. Așa de pildă observatorul de pe muntele Wilson (California), nu ar fi putut fi ridicat

fără sprijinul bănesc al lui Carnegie.

De ce nu se construiesc lunete și mai mari, ca să mărim și mai mult astrele? Intre alte piedici, este una principală. Cu cât întrebuițești lentile ce măresc mai mult, cu atât mărești și particulele fine ce formează atmosfera noastră. Ajungi să observi adevărate valuri ale oceanului aerian și atunci nu mai poți să ai o imagine curată a astrului pe care îl observi. Astronomii, ca să remedieze acest rău, caută să construiască observatoare cât mai sus, la cât mai înalte atitudini, așa observatoarele Lick, Wilson și altele, se află la peste 1000 metri altitudine. Lunetele acestea colosale ar putea să se scurtească de oculare, care să mărească, sau să apropie un corp, până la 6000 ori, dar astronomii nici se gândesc să întrebuițeze un asemenea ocular, căci nu le-ar folosi la nimic, din cauza despre care vorbim mai sus. Foarte rar se întrebuițează o putere măritoare de 2000 ori; de cele mai multe ori, de la 1000 în jos.

Când atmosfera e liniștită, se pot întrebuița oculare mai puternice, dar atmosfera rar e liniștită, căci dacă la suprafața pământului ea poate să fie liniștită, cu o mie metri mai sus pot să existe curenți aeriani foarte violenți. Europa are și ea câteva lunete mari, dar cele mai multe sunt așezate prin orașe, așa că ele nu pot să dea tot ce ar putea. Cel mai de seamă e cel din Königstuhl, lângă Heidelberg.

În emisferul de sud sunt puține foarte puține observatoare, de aceia și emisferul ceresc sudic e mai puțin studiat și cunoscut.

Nu pot să intru în amănunte asupra a diferite alte instrumente noi, în legătură cu lunetele și telescoapele vom vorbi însă de unele dintre cele în

legătură cu fotografia și spectroscopia.

Lunetele și telescoapele, fără alt ajutor, au slujit și slujesc astronomilor la cercetări dintre cele mai interesante. Sunt anumite corpuri cerești, pentru care fotografia și spectroscopia nu pot să fie de un mare ajutor. Știți că avem în prezent atlazuri fotografice ale Lunei, cu toate acestea, amănuntele lunare ce le poți observa direct cu luneta nu au fost și nu pot fi întrecute de lunetele fotografice.

Planetele și în special faimoasa planetă Marte, cea mai enigmatică din toate, nu e bine cunoscută de cât tot după urma observațiilor directe. Mulțumită acestor observații putem să vorbim azi despre meteorologia martiană, de pildă, putem să știm când există turburări atmosferice pe acea planetă când cade zăpada pe mari întinderi, să observăm apoi cum se formează, sau cum se topec, zăpezile polare. Ceeace știm apoi despre Jupiter și Saturn, tot numai observațiilor făcute cu lunetele datorim. Ochiul omului e unul dintre cele mai excelente instrumente și astronomii nu vor renunța nici odată la observațiile directe, vizuale, ori cât s'ar perfecționa celelalte mijloace.

Fotografia cerească

Indată ce se aude de o nouă invențiune, învățații din toate ramurile se gândesc dacă ea poate să le fie folositoare pentru studiul lor special. Așa, știți, cum descoperiri făcute de fiziciani, ca razele X, sau ca radiu, au fost numai de cât întrebuințate de medici. Indată ce Galileu a auzit că s'a inventat un instrument, cu ajutorul căruia poți să vezi la mari depărtări, observă cerul.

Invenția lui Daguerre și Niépce a atras și atenția astronomilor și chiar Daguerre a fost cel care a încercat să fotografieze

Luna, dar fără succes. Ar fi nevoie de mai multe conferințe, că să vorbești cum trebuie despre primele încercări de a se fotografia astrele, dar la început nu puteau fi fotografiate de cât cele cu lumina mai puternică, ca Soarele și Luna și încă și acele fotografii nu mulțumeau de loc pe astronomi. Pentru a fotografia stele era nevoie de multe minute și placa se usca, își pierdea impresionabilitatea.

Inventarea plăcilor uscate a făcut însă ca fotografia astronomică să ia un mare avânt și mulțumită ei, s'a ajuns la rezultate neașteptate.

Cu ajutorul unui simplu aparat fotografic, așezat pe tubul unei lunete, poți să fotografiezi azi stelele. Așa fac mulți amatori și pe plăcile lor obțin imagini de stele ce abia strălucesc ca de mărimea 11. Adevărata fotografie cerească se face însă când poți aparatul drept în focarul lunetei, obținând astfel imaginea mărită a unui astru ca soarele, luna, sau stele și mai numeroase. În ori ce caz, e nevoie să ții seamă de mișcarea aparentă a bolței cerești, sau mai bine zis, de mișcarea pământului în jurul axei sale. Ori ce lunetă mare, fotografică, sau nu, e prevăzută cu o mișcare de orologerie, iar luneta e astfel instalată, în cât după ce ai în câmpul obiectivului ei un astru oarecare, dacă poți în mișcare un mecanism de orologerie adaptat la lunetă, aceasta urmărește astrul în chestiune. Nu cu ori ce lunetă se pot obține fotografii interesante, necesare unui studiu amănunțit și în prezent, la toate observatoarele mari, există două lunete, legate împreună, două lunete gemene, una vizuală, alta fotografică. Focarul lunetelor fotografice e diferit de al celor vizuale și fiecare lunetă trebuie deci construită într'un mod special. Astronomul instalează aparatul fotografic la lunetă, iar cu cealaltă lunetă vizează direct

astrul; pune apoi în mișcare, mecanismul de orlogerie. Pentru unele obiecte cerești, prea puțin luminoase e nevoie de poze de ore întregi și astronomul le nevoit să corecteze din când în când poziția lunetelor, re de pe planetă e suveranul care

Avantajele fotografiilor cerești sunt mari. Mai întâi ai o imagine cu totul reală, placa fotografică neputându-se înșela. Câte schițe cu creionul vor fi făcute toate se vor deosebi unele de altele, după diferenții observatori. Fotografiile făcute cu instrumente la fel și cu același timp de poză, vor fi însă la fel.

Al doilea, un observator, după câteva minute de observație, după o oră mai ales, va simți că ochii i-au obosit. Placa fotografică însă poate să înregistreze imaginile îndepărtatelor astre ore întregi, cum e cazul pentru unele nebuloase.

Astfel, fotografia cerească ne-a făcut să cunoaștem o mulțime de obiecte cerești, a căror existență nici nu o bănuim.

Soarele e fotografiat în fiecare zi, la trei mari observatoare de pe planetă, e suveranul care pozează de cele mai multe ori, și încă cu multă plăcere, de și este cel cu mai multe pete. Nu e vorbă, petele lui, foarte întunecate când le observi de aci, sunt mult mai luminoase în realitate de cât lumina arcurilor noastre voltaice. Luna, v'am spus, își are fața ei scorojită fotografiată în toate amănuntele. Planetele nu prea reușesc la pozat, cometele însă sunt mult mai frumoase în fotografii; vagabondele acestea știu să pozeze. Planetele mici nu mai pot fi descoperite azi de cât cu ajutorul ochiului ei ager. Dacă însă fotografia a adus servicii astronomiei, apoi i-a adus în ceea ce privește universul sideral.

Mai întâi, trebuie să amintim că în prezent se lucrează în vreo douăzeci de observatoare, la harta fotografică cerească, care

va cuprinde câteva zeci de milioane de stele, fiecare stelută, cât de umilă fiind trecută în cataloagele ce vor însoți această hartă, acest atlas mai bine zis. Vor trece zeci de ani până să se sfârșească harta fotografică cerească, dar ea va fi unul dintre cele mai mari monumente ale răbdării și inteligenței omenești. Să amintim însă, că Argelander din Bonn a întocmit un atlas stelar cu 324000 stele, numai cu ajutorul observațiilor vizuale.

Deosebit de aceasta, la unele observatoare cerul e neconținut fotografiat și mai ales regiuni anume în special cele din calea laptelui și din vecinătățile ei, unde se află multe stele variabile, unde apar stelele noi. La observatorul Harvard din Statele-Unite există o clădire de piatră, numai pentru păstrarea acestor clișee. O femeie-astronom, cu un întreg stat major de femei astronomi, auz grija să compare mereu plăcile cu imaginii stelare, ca să vadă ce anume stele noi au apărut. Cu aparate speciale, cu un fel de microscop, ele cercetează astfel placă cu placă, măsurând și pozițiile tuturor stelelor.

Câte lucruri noi nu s'au descoperit astfel!

Există deci, nu numai observatoare astronomice, dar și laboratoare astronomice și unul dintre cele mai faimoase, afară de cel de la Harvard și cel de la Königstuhl (lângă Hiedelberg), este unul din Groningen (Olanda), condus de Kapteyn. Ceea ce e mai curios, e că acest astronom distins, nu face observații cu lunetele, nu; numai studiind plăcile fotografice de stele, obținute la alte observatoare și în special cele de la observatorul Capului Bunei Speranțe, a putut să scoată concluziuni de seamă cu privire la sistemul nostru sideral.

Wolf, la Königstuhl, a descoperit cu ajutorul fotografiilor, ne-

numărate nebuloase imense, care nu se văd nici cu cea mai mare lunetă din lume, de oarece razele lor sunt numai raze chimice, cele care impresionează dor placa fotografică, nu și ochiul omenesc. S-au descoperit de asemenea nebuloase întinse, nori, negrii, misterioși, neexplicați până acum.

Cele mai mari descoperiri s-au făcut însă atunci, când fotografia a fost pusă în serviciul spectroscopiei. Fotografia, poate să ne arate noul obiecte cerești, poate să ne descopere existența de sateliți ce cu lunetele nu se văd, poate să ne arate mărețele nebuloase ascunse altfel ochilor, dar nu poate să ne spună nimic asupra constituțiunei corpurilor cerești. Spectroscopia însă ne poate da multe amănunte în această privință, ea ne explică neînumăratele mistere, ale universului sideral în special.

Spectroscopia

Lumina ar putea fi în adevăr divinizată; tot ce știm în astronomie ei se datorește; ea ne aduce la cunoștință, nu numai că la depărtări colosale se găsesc neînumărate astre, dar ne spune și din ce sunt formate acele astre. Fotografia ne arată stelele și nebuloase ce nu se văd nici cu cele mai puternice lunete, dar spectroscopia ne dovedește existența unor astre, pe care nici fotografia nu ni le poate arăta. Nu e oare minunat lucru, ca o simplă rază de lumină a unei stelute, să ne spună din ce elemente chimice e formată aceea stelută, care e în realitate un soare; să ne arate iuteala în kilometri cu cât acea stea se apropie, sau se depărtează de noi. Să ne spună că în jurul acelei stele se învârtete o alta, care nu va fi însă văzută nici odată.

Descoperirile acestea nu sunt încă cunoscute de toți și apoi sunt mulți, care nu vor să creadă, că e omul în stare, să afle atât de minunat. Un filosof de seamă, care în același timp era

un distins învățat, Auguste Comte, în cursul lui de filosofie pozitivă, decreta că nu vom putea să știm nici odată care e constituția astrelor. Puțin în urmă însă s'a dovedit contrariul. Toate descoperirile recente în astronomie și mai ales în cea siderală, se datorește numai spectroscopului, ajutorat de lunetă, sau telescop, și de fotografie.

Nu e locul aci să intrăm în amănunte asupra acestui minunat instrument, dar e destul să amintim, că un spectroscop se întemeiază pe proprietatea ce are o prismă de a refrânge lumina. O prismă de policandru, știți foarte bine că, pusă în dreptul unei raze solare, o transformă într-o bandă cu culorile curcubeului. Banda aceea a fost numită spectru. Orî ce lumină poate să dea spectrul ei, dar soarele, planetele ce primesc lumina de la soare și deci și cea primită de pământ, au același spectru. De unde știm însă că există diferite feluri de spectre? Din laborator și din observarea altor soări, soări mai tineri, sau mai în vârstă de cât soarele nostru.

În spectrul soarelui de pildă, spectru a cărei hartă e una dintre cele mai frumoase opere științifice din timpul nostru, se găsesc zeci de mii de linii întinse, care brăzdează toate culorile, de la roșu până la violet. Toate aceste linii au veșnic aceeași pozițiune și ele corespund diferitelor elemente chimice ce se află în soare. Lucrul e foarte simplu. În laboratorul de fizică, află că sodiul, hidrogenul, fierul, etc., în stare de incandescență, dau fiecare un spectru numai cu anumite linii. Afi astfel, că cutare linie din spectru corespunde cutărui element. Și dacă liniile acelea le vei găsi în spectrul soarelui, vei concluda că în soare se găsesc elementele chimice ce corespund acelor linii. Așa s'a aflat din ce

e format soarele. În laboratoare, e drept, liniile din spectrele obținute nu sunt întinse, ca cele din spectrul solar, ci luminoase, deși au tocmai pozițiile celor întinse. Cauza însă se cunoaște foarte bine și e foarte ușor să obții și în laboratoare acele linii întinse. De pildă, arzi într-o flăcără o porțică de sodiu. Imediat, în spectrul flăcării va apare obișnuita linie a sodiului, în culoarea galbenă. Dacă însă între flăcără și spectroscop, ai vaporii tot de sodiu, linia luminoasă a sodiului se va schimba într-o linie întinse. Și așa e pentru toate elementele chimice.

Reiese deci, că și în soare se află asemenea vaporii, soarele are un fel de atmosferă de sodiu, hidrogen, calciu, etc., care absorb razele emise de aceleași elemente în stare de incandescență de la suprafața soarelui.

Odată ce știm acest lucru, odată ce știm pentru fiecare element chimic, ce linii apar în spectru, aflăm și ce elemente chimice se găsesc în toate stelele, căci ori ce stea, ne dă un anumit spectru.

S'a găsit însă că spectrele stelarilor sunt foarte variate. S'a făcut observații sistematice și la început, toate stelele, după spectrele lor, au fost împărțite în patru mari categorii, în prima categorie intrând stelele, care arată foarte puține linii întinse și mai totdeauna aceleași, reprezentate a diferite gaze ca hidrogenul, heliul etc. în ultima categorie aflându-se o așa de mare înghesuială de linii, în cât se formează adevărate coloane întinse.

Azi, mulțumită mai ales muncii depuse la observatorul Harvard, se cunosc spectrele a mii de stele și a fost nevoie de noul clasificări, cea mai întru-buinită fiind cea a celui observator. Spectrele stelare sunt astfel împărțite, în nenumărate clase și subclase. S'a găsit și

stele, care au în spectrul lor linii luminoase. În general însă, majoritatea au linii întinse, așa că putem spune cu siguranță, că aproape toate stelele au o atmosferă ca și cea a soarelui nostru.

De ce însă atâtea deosebiri? Pentru ce spectrele stelarilor se deosebesc unele de altele. Enigma pare descifrată. În primele clase, stelele au numai linii ce indică anumite gaze, ca hidrogenul, heliul etc. Fierul, magnezul, cupru, etc., sunt disociate nu există nici ca gaze, nu s'au format încă.

Soarele nostru face parte dintr-o clasă, în care se pot forma numeroase elemente chimice, ca fierul, de pildă. Aceasta dovedește că stelele din primele clase au o temperatură foarte mare. Soarele are o temperatură mai joasă, cea ce permite apariția metalelor grele ca fierul. Stelele din celelalte clase au și mai multe linii întinse, deci și mai multe metale.

Dar aceasta dovedește că există o evoluție stelară, că stelele din primele clase, cele cu heliu și hidrogen sunt cele mai tinere, că soarele nostru și alte stele care au spectre la noi cu albul, sunt stele mature, iar cele cu foarte multe linii sunt stele ajunse spre sfârșitul evoluției lor, stele bătrâne.

E interesant apoi să știm, că stelele din primele clase sunt albe, cele ca soarele nostru sunt galbene, cele cu linii nenumărate sunt roșii.

În ultimul timp, tot cu ajutorul spectrului, s'a putut dovedi până și temperatura stelarilor și s'a găsit că cele albe au temperatură de zece de mii de grade, cele ca soarele nostru de 5-6000 grade, cele roșii de la 3-4000 grade până la 2000 grade. Aceasta nu poate decât să întărească ipoteza unei evoluții stelare. Sunt câteva nedumeriri în ce privesc amănuntele, mai sunt unele ipoteze, dar princi-

piul evoluției stelare nu-l mai discută nimeni. 1)

Ceva mai mult, tot spectroscopul ne poate spune, dacă o stea vine spre noi, sau fuge de noi și anume cu câți kilometri pe secundă. Cu alte mijloace, se știa încă de pe vremea lui Herschel, că soarele nostru are o mișcare în spațiu, ducând cu el întreg cortelul planetar și azi se știe, că ne îndreptăm spre un punct din apropierea stelei Vega, soarele ducându-ne într-acolo cu o viteză de aproape 20 km. pe fiecare secundă. Se știa apoi mai de mult, că stelele au mișcări proprii, prea încete pentru a fi observate cu ochii liberi, de oarecă sunt prea îndepărtate, dar care totuși au putut fi dovedite.

Spectroscopul a întărit aceste observații și într-un mod cu totul interesant. S'a găsit, că dacă observi un corp ruminos, care se află în mișcare, liniile din spectru sunt deviate spre violet, când corpul se apropie de noi, spre roșu, când corpul se depărtează de noi. S'a putut observa apoi că e o legătură între mărimea deplasării acelor linii și viteza corpului. Astronomii nu au deci decât să compare pozițiile obișnuite ale spectrului normal, cu acelea ale unei stele oarecare și pot să spună deci cu ușurință, dacă steaua se apropie de noi, sau se depărtează și anume cu ce viteză.

Și iată o legătură între stelele cu diferite spectre și între viteza lor. Stelele cele tinere, cele albe, se mișcă cu viteze de vreo 8—10 km. pe secundă, cele care

au spectre la fel cu al soarelui nostru, au o viteză medie de 18—20 km. pe secundă, iar cele bătrâne, au viteze mult mai mari.

Chestiunea aceasta e în directă legătură cu o problemă de o mare însemnătate, aceea a constituției și a evoluției întregului nostru univers sideral, problemă științifică și filosofică în același timp. Înainte vreme se făceau nenumărate ipoteze asupra nașterii universului nostru, azi am început să căpătăm date precise.

Nu putem să vorbim aici de toate amănuntele, de descoperirile minunate pe care spectroscopul le-a făcut în ce privește stelele duble, nebuloasele, stelele noi, care sunt tot atâtea capitole interesante ale universului în care soarele nostru se află ca o simplă stea. Am aflat însă în ultimii 20 de ani, asupra constituției universului nostru, nenumărate amănunte ce duc la deslegarea celei mai însemnate probleme din câte sunt date omului să le deslege.

Sunt încă amănunte cu care astronomii se ocupă numai de câțiva ani încoace, așa de pildă, forțele electrice care joacă un rol foarte mare în constituția universului; dar viața poate că nu ar mai fi interesantă, dacă omul nu ar mai avea însă enigme de deslegat.

Spectroscopul, ajutat de camera fotografică înregistrează mereu noi amănunte, sute și mii de stele pozează mereu în fața lor, înregistrându-se pe placa fotografică secretul evoluției, nenumăratelor stelelor ce formează universul nostru vizibil. Astronomii lucrează acum împreună cu fizicienii, care au dovedit că laboratorul de fizică al universului sideral e cel mai interesant.

Am lăsat de o parte amănuntele și am insistat numai asupra rezultatelor generate ate spectroscopiei siderale, deoarece

1) Așa de pildă Norman Lockyer crede că un soare începe prin a fi roșu; miliardele de meteoriți ce-l compun ciocnindu-se mereu, îi ridică temperatura și soarele devine galben, apoi alb. În urmă scoborârii scara vieții lui trecând prin galben la roșu. Ar fi deci două serii de stele galbene și roșii.

în fond toate cercetările, spre deslegarea misterului originii și evoluțiunii universului se îndreaptă.

E interesantă planeta pe care o locuim, cu peisajele ei superbe, cu omenirea ei ce evoluează fără răgaz, îndreptându-se spre o civilizație ideală, dar micul demon filozofic ce se află în fiecare om, ne îndreaptă și spre cunoașterea universului întreg, ca o satisfacție de a ne putea pune la încercare, inteligența la care nu am ajuns decât după sute și mii de veacuri de luptă cu întunericul ignoranței.

Astronomia cea nouă, cu metodele ei ne-a deschis noui orizonturi, mult mai largi, ne-a slăbit să încercăm să ne dăm seama de trecutul universului întreg, nu numai de acela al planetei pe care o locuim, ne-a slăbit să prevedem viitorul lui, dar

mai cu seamă să ne dăm socoteală de universul în care trăim astăzi.

Scepticii vor întreba ca totdeauna: La ce bun toate aceste silințe?

În acest caz am putea să punem întrebarea aceasta pentru întreaga activitate omenească și am vedea că nu are rost. Noi oamenii suntem o particică infimă a naturii, care prin noi se poate înțelege pe ea însăși. E de sigur măreț infinitul în spațiu și timp, e măreț spectacolul universelor pline de soări-stele, dar e tot atât de măreată și mintea omenească, în lupta ei sublimă cu necunoscutul. E singura operă demnă a omenirii, e singura menire a inteligenței de pe planeta aceasta.

25 Aprilie 1914.

Victor Anestin

Viitoarele Eclipse

1917. — Eclipsă totală de lună la 21 Iunie, cu o durată de 1 h. 40 m., vizibilă și din România.

1918. — Eclipsă totală de soare pentru America de nord, în ziua de 26 Mai.

1919. — Eclipsă totală de soare pentru America de sud și în centrul Africii, în ziua de 16 Mai.

1920. — Eclipsă totală de lună, cu o durată de 1 h. 10 m. Vizibilă și din România. La 22 Aprilie.

1922. — Eclipsă totală de soare pentru nordul Australiei în ziua de 8 Septembrie.

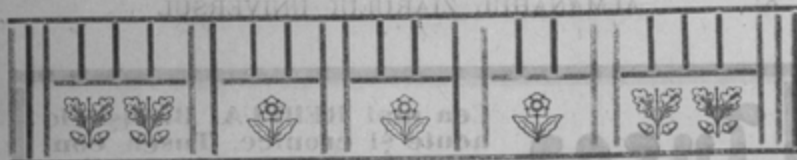
1923. — Eclipsă totală de soare pentru sudul Statelor-Unite, la 28 August.

1924. — Eclipsă totală de lună, cu o durată de 1 h. 40 m., vizibilă și din România la 1 August.

1925. — Eclipsă totală de soare pentru America de nord, la 11 Ianuarie.

1926. — Eclipsă totală de soare pentru oceanul Indian, la 1 Ianuarie.

1927. — Eclipsă totală de soare pentru Norvegia, la 16 Iunie.

SPRE IARNA

*Au început să cadă fulgi pe câmpuri
Și vîntul șueră pustiu pe dealuri;
Din zări ca niște riuri nori
Alinică spre sud săltând în valuri.*

*În casă 'nchis, fără cenușă 'n vatră,
Eu mă gîndesc la viața viitoare
Și deși-s „fîl” — ori tocmai pentru asta —
Îmi făuresc un plan de 'nsurătoare.*

*O lume de iluzii mă 'mpresoară
Inferbîntându-mi oasele 'nghețate:
Cea de pe urmă sursă de căldură
În aste vremuri triste, blestемate.*

*Ce bine-ar fi să-mi pot găsi a fată
Cum o doresc — chiar fără de avere —
O zână drăgălașă din poveste,
Isvor mult așteptat de mîngăiere.*

*Tot sărutându-ne, în nopți de iarnă,
Cînd vîntul va lovi pustiu în ușă,
Noi plini de doruri vom simți căldură
Chiar dacă 'n sobă n'o mai fi cenușă.*

Hrisant Dăscălescu

Tusea

Cea mai REBELA, Bronșitele acute și cronice. Tusea convulsivă (măgărească) Emfiseumul pulmonar, etc. vindecă

Pectosin Iteanu

Prin acțiunea sa microbică și anticataraală, înlesnește și înlătură expectorațiunile, combate febra și face să înceteze transpirațiunile atât de supărătoare și debilitante. **PECTOSIN ITEANU** se asimilează ușor, fără a obosi organismul și fără să aibă efecte secundare rele, excită pofta de mâncare a bolnavului, punându-l prin aceasta în condiții bune pentru însănătoșire. **PECTOSIN ITEANU** are un gust atât de plăcut în cât se ia cu plăcere chiar de către persoane cari nu pot lua nici un fel de medicament. Tratatamentul se poate prelungea cât de mult timp, căci posibilitatea de a avea efecte secundare rele este exclusă. De vânzare la drogerii și farmacii cu 3 lei sticla.

ANEMIA

(lipsa sângelui), cloroza neurastenica, histeria, slăbiciunea generală vindecă :

Hemofer Iteanu

Recomandat de eminenții noștri medici: Prof. Dr. Leonte, Prof. Dr. Bucliu, Prof. Dr. V. Negel, Iași și alții, după experiențe îndelungate, ca unul din cele mai puternice reconstituante ale corpului slăbit.

Hemoferul Iteanu mărește greutatea corpului și redă pofta de mâncare pierdută.

Prețul 4 lei flaconul.

Către onor. public

care întrebuițează creme și pudre
pentru înfrumusețarea tenului

Se știe cât de periculoase sănătății sunt sărurile de mercur, plumb și bismut când sunt amestecate în cremele și pudrele de toaletă.

Dinții negri, sbârciturile pielei, boli de ochi, stomac etc., sunt tot efecte ale acestor săruri metalice, aplicate pe piele fără știința celui care întrebuițează preparatele cu mercur, plumb și bismut.

În interesul onor. public, dăm sfatul stăruitor de a cere garanție că crema sau pudra ce vrea să întrebuițeze nu conține nici mercur, nici plumb și nici bismut.

Pentru puritatea absolută a cremei și pudrei FLORV, cu tot efectul lor surprinzător se dă deplină garanție, sub controlul oricărei analize.

Laboratorul chimic-farmaceutic

AL. ITEANU, R.-Sărat

Furnizor al Curții Regale Române

Aviatorii noștri militari

D. căpitan BERONIADE care a bătut recordul înălțimej în Râmânia, ajungând la 4200 m.

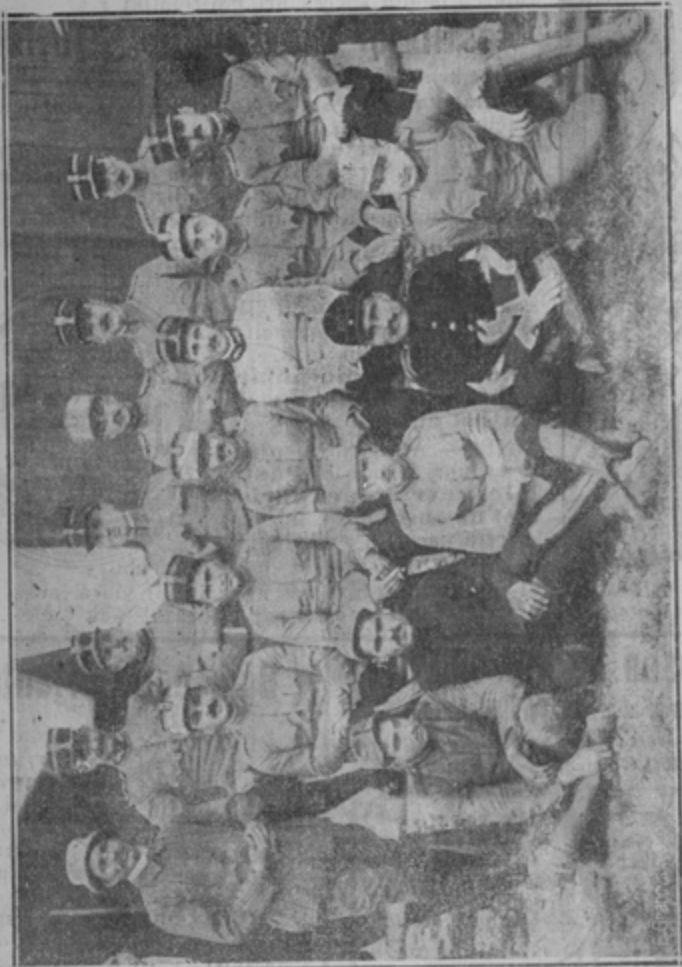
D. căpitan POPOVICI ANDREI, directorul școlii de aviație dela Cotroceni.

D. sub.-locot. CANTACUZINO PAȘCANU, care a făcut mai multe raiduri prin țară între care și cel București-Botoșani.

Toti acești aviatori zboară cu aparatele H. Coanda Bristol 80 H. P. tip de război.

ȘCOALA MILITARĂ DE AVIAȚIE DE LA COTROCENI

ÎN MIJLOCUL D. D. Popoviciu Andrei, directorul tehnic

Nevralgiile cele mai rebele

durerile de cap, migrene, durerile reumatismului acut, articular, lumbago, durerile de dinți cele mai tari, mai ales nevralgice, precum și orice durere provenită din răceală sunt combătute cu deplin succes prin întrebuințarea

Pastilelor Nevralgine „Jurist“

a robate de onor. consiliu sanitar superior in urma rezultatelor excelente ce s'au obtinut la spitalele din Bucuresti.

Pastilele Nevralgine Jurist, cari n'au similar in tara, nici in strainatate, sunt de o eficacitate absolută sigură și nu conțin nici o substanță vătămătoare care ar putea vătăma inima și celelalte organe interne, fapt pentru care sunt recomandate de semnatările noastre medicale.

Pretul unui flacon este lei 2.50. O doză 50 bani. De vânzare la toate farmaciile și drogueriile din țară.

Numeroase mulțumiri primite stau la dispoziția ori-cui.

NB. — Atragem atenția Onor. public că Pastilele nevralgine Jurist nu sunt puse in comerț decât in ambalajul original arătat aci în măr-

prime naturale și-l rugăm a refuza ca nevinovat, dacă acest preparat i s'er oferi altfel decât in ambalajul arătat aci.

Văpsea de păr RAPID

— Garan'at al solut nevătămare —

Văpsește imediat părul cărunț sau alb, în negru, brun, castaniu sau blond, într'un mod atât

de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul este vâpsit.

Întrebuințarea mai simplită și mai ușoară ca la orice altă vâpsea de păr. Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie costul.

Bomboane Orientale

Parfumează admirabil gura și disrug ori-ce miros urât al gurei, provenit din utun, dinți stricați, sau stomac

de anjat. — Căută 50 bani la drogueri și farmacii.

Observați ambalajul aci arătat, singular veritabil.

Citiți cu toții

cel mai răspândit

ZIAR

din țara

Cel mai bine
: informat :

Are cores-

pondenți speciali

în toate Capitalele

: : : lumi : : :

Tiragiu

150.000 exemplare
zilnic

ABONAMENTE:

Un an, lei 18 ; 6 luni, lei 9.15 ; 3 luni, 4.65

AVIAȚIUNEA ÎN ROMANIA

Progresele uimitoare făcute pe terenul aviației la noi în țară se datoresc, pe lângă perfecționarea crescândă a aparatelor de zburat, și aviatorilor noștri, în cea mai mare parte ofițeri.

Acești ofițeri din momentul trecerii lor la aviație, și-au pus

d-lui V. Bibescu directorul aerodromului Băneasa, unde se află instalat hangarele „*Ligel Aeriene*“, România dispune azi de peste 50 aeroplane de diferite tipuri și puteri, gata în orice moment să aducă armatei serviciile cerute de împrejurări.

Se cunoaște de toată lumea

în gând să facă ca aviația în România să nu fie mai prejos decât în celelalte țări similare.

Ajutați de ministerul de război, precum și de întreaga Națiune, aviatorii și-au realizat aproape toate aspirațiile lor.

Prin stăruința d-lor generali M. Boteanu, directorul general al aviației, C. Coandă și a

rolul important pe care aviațiunea l-a avut în ultimele războaie din Balcani. Conducătorii armatei noastre apreciind foloasele aduse de aeroplane armatei în timp de campanie, au căutat să dea o cât mai mare dezvoltare acestei importante ramuri a armatei, detașându-se un mare număr de ofițeri dintre cei mai

distinși, între cari putem cita pe d-nii: căpitanii Popovici Andrei, Beroniade, sub-locot. Cantacuzino-Paşcanu, locot. Capşa, Negrescu, Protopopescu, etc., etc.

Cea mai mare parte din acești ofițeri au fost trimiși de către minister prin străinătate, unde au avut ocazie să ia cunoștință despre mersul aviațiunii și a urma școala de pilotaj.

Intorcându-se în țară acești valoroși ofițeri, prin sborurile și raidurile executate, au dovedit că speranțele puse în ei de cei mari au întrecut cu mult așteptările.

Fotografia ce reproducem în acest almanah reprezintă școala de aviație dela Cotroceni, care se compune din următorii: Incepând cu rândul din mijloc, dela stânga spre dreapta, d-nii: locot. Sever Pleniceanu, căpitanii Beroniade, Popovici Andree și Adamoviči, sublocot. Cantacuzino-Paşcanu și locot. Al. Berteu.

Sus: în rândul al doilea: locotenentii Glosan, Enescu, Scarlat Ștefănescu, Rătescu, Alexandreanu și Petrescu.

Jos: gradele inferioare cari de asemeni se antrenează sburand zilnic.

În stânga și în dreapta, cei doi mecanici ai școlei.

Mai lipsesc din fotografie d-nii locot. Chiscăneanu, Mumiianu și d-l căpitan Zorileanu, cari fac parte tot dela școala militară de aviație dela Cotroceni.

D-nii locotenentii Protopopescu și Negrescu deasemenea lipsesc din fotografie, fiind trimiși de minister la Paris, spre a obține diploma Școlei Politehnice.

Toți acești ofițeri sbor pe aparatele *Coandă-Bristol* și *Farman*.

Afară de acești eminenti ofițeri, citați mai sus, cari s'au devotat aviațiunii, mai sunt detașați la „*Liga aeriană*” dela Băneasa un număr aproape egal de ofițeri cari deasemenea contribuie la progresul aviațiunii, executând zilnic splendide și interesante sboruri.

Ofițerii cari compun „*Liga aeriană*” de sub conducerea d-lui Valentin Bibescu, sunt: d-nii căpitanii Sturza, P. Capşa, Fotescu; locotenentii N. Capşa, Mavrod, Cantacuzino, Nunucă Protopopescu, locot. mecanic Popovici și alții.

Se știe că la „*Liga aeriană*” sunt și aviatori civili. Acești aviatori sunt d-nii Poly Vacas, M. Savu și Macavei.

D-nii M. Savu și Macavei au executat în cursul anului trecut, la Paris, „*lopingul*” à la Peugeot. Toți aviatorii dela „*Liga*” sbor pe aparatele „*Blériot*”, și tot cu aceste aparate d-nii Macavei și Savu au executat „*lopingul*”.

Ce ne va aduce anul 1915 pe terenul aviațiunii? Desigur noui și îmbucurătoare progrese.

N. Vasilescu

— Gaulard a inventat transformatorul static, cu ajutorul căruia se realizează în mod automat variațiunile de tensiune electrică. Gaulard a murit în 1894, tânăr încă și în cea mai neagră mizerie, deși alții au făcut averi de milioane lei după urma invențiunii lui.

— Germanul Otto, în 1876 a creiat tipul motorului numit cu patru timpuri.

— Fosforul se topește la 44 grade.

— Platon scrisese pe poarta școlei sale de filosofie: „Cine nu e geometru, să nu intre aci”.

CREMA FLORA PUDRA SĂPUN

Onor. Public e rugat a refuza ca neveritabile dacă aceste preparate i s'ar da în cantități mai mici, sau altfel decât în ambalajul arătat aci. -- Crema **FLORA** se vinde cu Lei 1.50 ; Pudra **FLORA** cu 50 bani, 1 leu și 2 lei ; Săpunul **FLORA** cu lei 1.25.

Capilogen apă de
Pomadă de păr **Flora**
pentru îngrijirea rațională a
părului

Capilogen FLORA sticlă mare
Lei 3.25. mică lei 2.50. Po-
madă **FLORA** borcanul mare
lei 2.50 ; mic 1.25.

Săpun de Lapte de Crin **Flora**
și Lapte de Crin

FLORA se recomandă în special persoanelor obișnuite a întrebuința cosmetice lichide. Prețul : Lapte de crin Lei 2. — Săpun Lei 1.25.

Pastăde dinți **Bucol**
Apă de gură

intrețin gura și dinții în cea
mai perfectă stare

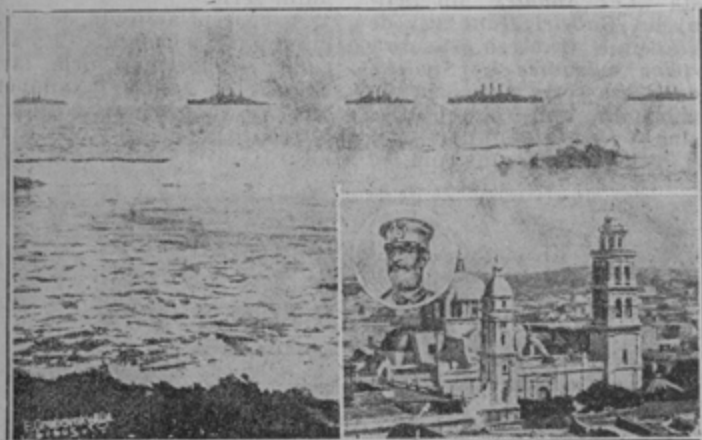
Pasta BUCOL Lei 1. — Apă
de gură **BUCOL** Lei 1.50.

înfrăgesc pielea, întă-
tură petele și coșii de pe
o'raz, netezesc tenul și
măinile. Laptele de crin

Conflictul americano - mexican

Anul trecut a izbucnit un conflict între republica mexicană și Statele-Unite, în urma faptului că drapelul Statelor-Unite ar fi fost insultat la Tampico.

Flota americană a primit ordin să pornească spre Vera-Cruz.

Au avut loc și câteva lupte, dar neînsemnate. În momentul când scriam aceste rânduri conflictul s'a aplanat.

În fotografia noastră se văd vasele americane, iar jos, vederea generală a orașului Vera-Cruz, cu președintele Huerta al Mexicului în medalion.

— Din 122.500 kim. cubi de apă, cât primește pământul pe an, numai 27.200 sunt restituiți mărilor, restul intră în pământ, sau se evaporează

— În 1873, fluviul Galben din China revărsându-se a făcut să piară două milioane de locuitori.

— Continentele pierd din cauza fluviilor câte 10 kln. cubi pe fiecare an.

— Mai toate pietrele gravate ce ne-au rămas dela Greci și Romani sunt varietăți de calcedonie.

— Fierul pus în foc devine vizibil la întuneric, când ajunge la 400 grade.

— La 191 gr. sub zero aerul se lichefiază, sub presiunea normală.

— În 1642 a murit Galileu și s'a născut Newton

— Franklin a inventat paratrănetul în 1752.

— Germania consumă 300.000 kgr. iod pe fiecare an.

Forțele vulcanice în Sicilia

S'a vorbit și s'a a.ătat prin hărți, într'unul din numeroasele trecute, pământul vulcanic al Siciliei.

Răsfoind niște reviste de prin 1909, găsesc într'un număr din revista „*Les Annales*” un articol al lui *Gabriel Hanotaux* de la Academia franceză, asupra „*Forțelor vulcanice în Sicilia*”. Articolul era scris cu ocazia dezastrului din anul recent, dela Messina.

Azi, când o nouă catastrofă, ne

„Din toate punctele culminante, când vii din interior, se zărește masa care întuneca o-rizontul; creasta de fum care îl înconjoară fuge în nori”.

Apoi descriind forma vulcanului scrie:

„Etna este animată de o viață interioară constantă. Ea suflă, geme, se sforțează, urlă, strigă; adesea se agită în adâncimi; crezi că va izbucni și atunci în întreaga insulă se aude o trosnitură surdă, ca și cum însași

reamintește dezastrul de acum câțiva ani, cred nemerit a reproduce articolul d-lui Hanotaux, ca unul competent în această materie.

Mă voi mărgini a trauce părțile esențiale din acest articol interesant:

„Sfârșitul obișnuit a unei călătorii în Sicilia este Etna, zice d-l Hanotaux. Insula formează o pantă înclinată dela sud-vest către nord-est, ridicându-se încet spre munte, care o termină și o susține.

Insula are să se dezrădăceze”.

Mal departe vorbind despre mobilitatea pământurilor din prejurul vulcanului, autorul, ne citează un caz când „muntele s'a despiciat din sus în jos și printr-o catastrofă ne mai auzită, el s'a rostogolit în el însuși, dispărând”, acesta într-o epocă istorică, ne spune d-l Hanotaux.

Într-o altă ordine de idei, autorul trece la istoria începutului activității vulcanului Etna:

„Alatădată, Etna era un zeu. De jur împrejurul lui, se ridi-

cau sanctuare. La Nicostia, la Egipta, Euno, Caltagirona, ceilalti zei ca Ceres, Pluton, Proserpina, Hercule, Esculap, formau ca un fel de cortegi de onoare, imprejurul lui. Azi chiar se mai vad ramasitele teatrului grec dela Taormina, pe langa Etna.

Dar azi? Vitele pasc imprejurul acestor temple, iar din cand in cand, un dezastru distruge si acele mici case, pe care oamenii mai caută sa le ridice, pe ruinele vechilor palate.

Ribby

Perechea imperială rusă la Constanța

Tara noastră a avut deosebita cinste să primească vizita Tarului și Tarinei Rusiei cu familia lor, însoțiți și de d. Sassonov, ministru de externe rus.

Primirea ce li s'a făcut a fost splendidă. Familia noastră regală și cea princiară au eșit în întâmpinarea iluștrilor vizitatori, sosiți pe iach-

tu imperial „Standard” care era escortat de mai multe vase de război.

Vizita aceasta a dovedit marea însemnătate ce se dă țării noastre, care în ultimul timp și-a câștigat și admirația și respectul întregii lumi civilizate. Ea are o mare însemnătate politică ale cărei urmări nu se pot socoti de pe acum.

NECREDINCIOASA

*Acum, când seva primăverei
Strecoară 'n suflete iubire,
Mă 'ntorc din țările durerii
Spre cuibul meu de fericire.
Mi-i pasul greu de drum și-jale
Și sufletul mi-l simt trudit;
Un singur gând mă 'ndeamnă 'n cale:
Că n'ai uitat cât te-am iubit.*

*Mă fermecase zvonul vieții
Și larma dulcilor cuvinte;
Indemnul sfânt al tinereții
Atât de-adesori ne minte!
M'a rătăcit pe căi piezișe
Beția serilor de bal,
Și-a sărutărilor furișe
Dintr'un amurg ca de opal.*

*Dar azi mă 'ntorc. Mă simt trudită
De nesimțire și minciună;
Mi-e dor, mi-e dor să fiu iubită,
Mi-e dor de nopțile cu lună.
De astăzi teama ta să 'nlături
Și ca 'n atatea alte dăți
Încinși de dor, mereu alături
Să colindăm singurătăți.*

*O, iartă — această rătăcire
De rândunică călătoare
Indrăgostită de iubire,
Și de lumină și de soare.
Mă 'ntorc spre cuibul fericirii
Căci tu mi-ai fost ursit de sorți,
De-o bate vântul pustiirii
Ne vor găsi alături morți!*

*Așa 'mi șoptise adierea
Înfiorându-mă ae frică...*

— Te-aștept, căci tu'mi ești mângâierea
Necredincioasă rândunică!
O, n'am să-ți fac nici-o muștrare
Și n'am să 'ntreb de unde vii;
Întreb eu pâlcul de cocoare
De viața lor de pribegii?

Doinesc iscoarele de vale
Aceleași șoapte de iubire,
Și-au răsărit și flori pe cale
Spre cuibul nostru de 'ntâlnire.
De-acum, în fiecare sară
Voi sta cu drag ca să te ascult —
O vino iar! — E primăvară
Și te-am ertat de mult, de mult!

... Cu ce dorință necurmată
Pândeam, iubito, ziua 'n care
Să-mi bați la geam ca altădată
Și să-mi trimiți o sărutare.
Și ce privire drăgăstoasă
Îți dase setea de-a iubi.
Și din frumoasă, mai frumoasă
Te 'nchipuiam în orice zi!

Se 'ntoarce pasărea voioasă
La cuibul ei de fericire
Ci numai tu, necredincioasă,
Te-ai rătăcit așa 'n nestire.
O, du-te, du-te rândunică,
Mi-i jale să te aud cântând —
E toamnă 'n suflet; frunza pică
Și iarna va cădea curând!

I C. ASLAN

LE RIPOLIN

PARIS, LONDRA, AMSTERDAM

— DE VANZARE ÎN TOATE DROGUERIILE —

Catalogul de culori și prețul curent se trimite gratis la orice cerere adresată d-lui Bruno Scherer, str. Paris, No. 10. București.

MEMBRII GUVERNULUI ACTUAL

SUS: D-nii: Constantinescu, ministru de domenii, I. Porumbaru, ministru de externe și C. Radovici, ministru industriei și comerțului.

La MIJLOC: E-nii: V. Morțun, ministru de interne, I. I. Brătianu, prim-ministru și ministru de război, E. Costinescu, ministru de finanțe.

JOS: D-nii: Antonescu, ministru de justiție, dr. C. Angelescu, ministru de lucrări publice, I. Duca, ministru de instrucție publică.

AETERNUM VALE

*Când amurgul înse-ării abia te lasă
Din adâncul lui în cale să-mi răsari
Fericită nerebdare mă apasă
Și sorb lacom raza ochilor tăi mari.*

*Și cum mergem împreună pe cărarea,
Peste care plopii frunze moarte cern,
Îți aspir plin de nesațiu respirarea
Și-ale tale vorbe 'n suflet le aștern.*

*Și mă doare atâta dragoste nebună
Dar din ea a mia parte nu-ți grăesc
Și aud cum cântă'n ramuri îmi tol sună.
Dându-mi vină că nu-ți spun cât te iubesc.*

*Înlind brațele în juru-ți și te-ași prinde,
În strânsoare pătımase de mijloc
Dăr fiori în tremurare mă cuprinde
Și 'nmuiate îmi cad brațele la loc.*

*Dă în lături din gândirea-mi bănuiala
Și arată-mi de sau nu tu mă rubești
Ah! De-ai ști cât e de tristă inoiala,
Cât de greu e când de soarta te 'ndoești.*

*Dă-mi privirea ta adâncă voluptoasă;
De aproape 'n ochi mei vin s'o îngropi,
Să oprești cu mâna-ți mică, amoroasă
Revărsarea fericirii în calzi stropi.*

*Căci odată în răcoarea blândă a nopții
Doară tu vei pribegi sub plopii 'nalti;*

*Eu închis deapururi în celatea morții,
Nu te-oi mai privi cu ochi înfrigurați.*

VASILESCU-PORTOS

UN MOMENT ISTORIC

— SCHIȚA —

Era seară și în drumul spre casă mă abătuți la un chioșc să iau un ziar să pot citi după masă vestit din fir în păr tratativele cu bulgarilor, pe care le urmărea mai abilit ca un consiliu de miniștri — și eram mândru că fac lucrul ăsta — îmi părea că văd în momentul acela odată cu mine, nu o Europă întreagă, dar pe japonezii, chinezii și americanii, smulgând gazetele de la chioșcurile lor setoși după ultimile telegrame, păreri și informațiuni privitoare la conflictul balcanic.

Nu luați bine gazeta și hop și nea Nae...

— „Băete „Universul“. Cum dă ochii cu mine. E, noroc nepoate dar ce te-ai făcut, atâta vreme pe unde ai umblat...

— Nene Nae am fost în străinătate — și-l priviam din cap până în tălpi; de altfel nu se schimbaseră de loc: tot scurt și îndesat, aceiași ochi fulgerători, același bărbete nu prea încărunțit îl acoperea cravata. Și pe când îl priveam mi-aduceam aminte fără să vreau, de talentul lui mare în puterea de a te convinge.

Nea Nae e mare proprietar și delegat de mahala dacă voi trebui să le puți cu literă mare, în culoarea de verde și întru câțva îl eram dator: pe câte acte de sărăcie pentru scutire de taxe școlare nu-mi pusese „tureaua“.

„Nae Ionescu fost comerçant“ — și dedesubt — „Delega-

tul mahalalei. Și la urma urmei toate-s nimica d-le pe lângă puterea lui de convingere, cum o să aveți ocazia mai jos, scutindu-vă de alte amănunte, lăsând numai dialogul cu nea Nae.

— E bată-te să te bată, i-auzi d-le ai fost în străinătate, ai văzut lume ai?... Ai să luăm o țuică vizavi.

— De ce nu nene Nae.

Ne transportăm visavi la o cârciumă cu ferestrele încărcate cu etichete: „Vin de Drăgășani“, „Turburel de Odobești“, „Țuică bătrână“ — și câte și mai câte reclame de bunătăți de băuturi...

— „Băete de o literă de țuică“ — comandă nea Nae.

Luăm o masă în fund unul lângă altul și vine și țuica.

— Ei noroc nepoate, bine ai venit sănătos.

— Bine te-am găsit sănătos nene Nae...

Și după ce umple iară paharele — e batăte să te bată, cum ți-a venit ție să ne părăsești așa odată... să nu poți fi și tu alcea între noi acum e fierul la fierură... ții! mă dacă ai ști prin ce evenimenturi am mai trecut, mă te-ai cruci... ce nădușeli, auu!!!...

— Știu nene Nae...

— Cum știi mă, dacă spui c'ai fost în străinătate?

— ...ar am citit gazetele stră...

— Ce să ție nemțoiți ăia ai tăi... ce ne roade pe noi la suflet... mă evenimenturi. auuu!!!

— ia nepoate — și dă-l peste cap și iară și-l umple și iar începe!

— Mă ne ține într-o fierbere cu Quardilaterul ăla, uite popa nu e popa... mă că-mi vine singur să-mi mobilizez mahalații, cu pistoale, cu puști și ce-o fi și hai la Silistra, și d-nealor stau d-le. Au d-le armată bună și nu ocupă, când ar putea lua ce Quardilater, ce Silistra, Sofia d-le și Adrianopolu...

— ...dar nene Nae tripla ali... arde Europa.

— Ce-mi vii d-le și d-ta cu ideurile astea noile. Ei vezi d'ăia nu-mi place d-v., după ce vă înstrăinați vă prostiți, iartă-mi expresia...

— Băete mai dă o litră, — țuca vine nea Nae umple paharele și după ce trage o dușcă urmează.

— Ce are a face tripla alianță cu noi d-le, ce noi tot cu tripla alianță am trăitără până acum, tot ea ne-a scăpatără pe noi de greutățile noastre.

Independența d-le nu mai departe ca să-ți explic, tot cu tripla d-tale am câștigat-o, ei vezi d'ăia mă n'furii câte odată, când văd că n'aveți atâta — își trosnește unghia în dinte — patriotism d-le, că patriotismul d-le, își are partea întâia dacă mă'nțelegi în evenimenturi d'astea grele...

— Și ce-mi spui d-ta că arde Europa și dacă arde ardă sănătoasă, ce ne privește pe noi dacă arde, să ne vedem de necazurile noastre, dacă nu ne-o da Quardilaterul cu Silistra, ardem noi? Ardem și ce-o să zică Europa? râde d-le, și de ce n'am râde noi întâi. Ai dreptate d-le, n'avem patriotism.

— Dar nene Nae Rusia?...

— Ce Rusia d-le — băete mai dă-ne o litră și după ce vine pe nerăsuflăte îl trage un pahar — ce crezi că se amestecă Rusia, știe ea cine sântără și am fostără noi români, ca să-ți explic, parigzemplu nu mai de-

parte la „sapșapte d-le, și ce crezi d-ta că dacă nu bătea Rusu pe Japonez...

— Japonezu pe rus, nene Nae!!!...

— Mă dar știți că ești în urmă cu politica isternă... pe unde umblați d-v., pe nori?...

Sar în sus de pe scaun ca ars de un foc sub tălpi, mă uit la nea Nae speriat, îmi rămâne privirea pe paru dinți lați ca niște lopeți, din gura lui prin care se vede îl ieșise duhul...

Mă uit și după băiat, crezând că i-o fi pus lui nea Nae otravă în pahar.

— Cică stai jos odată să-ți explic — mașinalicește stau și după ce dădu odată cu pumnul în masă de se vârsă paharele cu țuca pe pantalonii mei, urmă ridicând glasul în vreme ce îmi părea că toate sticlele de prin rafturi, tablourile, butoaiele cu sardale, nea Nae și oamenii de prin cârciumă, se legănau într'un nor de fum de țigare ca duși de o apă tulbură... mă tîm-pise nea Nae cu țuca și argumentele lui, și știam ce pericolos e dacă nu-l ascultam și mi luați hotărîrea să-l aprob ca să scap teafăr din afacerea asta.

— Ei vezi, d'ăia n'avem patriotism... turcii dacă n'ar fi bătut pe bulgari?

— Cum nene Nae turcii pe bulgari?

— Ce crezi tu că turcii au fostără proști? Patriotii d-le, au omorâtără totii bulgarii. Ce au lăsat bulgarii?... pământuri? Ce să facă cu pământurile dacă n'au oamezi?

Numai departe ca să-ți dimostrez, dute d-ta acum în Bulgaria și de nu te-o face bulgarii prefect să-mi rază ustată... Dacă au ajunsără să trimetă și copiii la război d-le...

Vezi așa înțeleg eu să fi patriot și n'avem patriotism d-le...

Nea Nae vrea să mai comande o litră.

— Nea Nae — îl zic — mersi.

că m'așteaptă nevasta acasă și trebuie să plec....

— Mai stai frate abia! 10 fără un sfert.

— Nu pot nene Nae și la vedere.

Nici nu eșisem bine pe ușă și nea Nae își continuă discuția cu'n vecin de masă.

M'arunc într-o trăsură — Silistra birjar.

— Unde conașule?

— Str. Cometa.

De frică să nu m'apuce și birjarul la discuție după ce-l

desfăcusem șurupul — mână galop birjar.

Dar afurisita de gazetă o uitasem în cărciumă. Cu atât mai bine de m'o nîtreba nevasta îl spui c'am luat Silistra.

După un ceas mai târziu întins în pat după ce mă sărută nevasta mă întreabă.

— Iorgule știi ce zic eu să facem la vară o excursie la Silistra...

Auleu, dracu m'a luat și-mi bag capul în plapumă... fără să-l răspund.

I. Baziliu-Cioica

PREMIÈRE SOCIÉTÉ
DU
CRÉDIT FONCIER ROUMAIN
DE BUCAREST

Fondée par la loi et le Decret Royal du 5 (11) Avril 1873

Président: **MISIR B. M.** | Vice-président: **C. P. OLANESCU**

Membres { **Cantacuzino N. C.**
Corbescu Mathei
Vice-Amiral V. Urseanu
Poenaru Bordea I. G.
Stoicesco G. I. Dr.

Directeur: **Constantin I. C. Brătianu**

1-er Sous-Directeur: **D. Carp** | 2-ème Sous-Direct: **G. D. Creangă**

Le commissaire du gouvernement: **I. Crețianu**

Crédit aux propriétés rurales, pour moitié de leur valeur. Obligation garanties par les propriétaires et l'engagement mutuel solidaire des membres Emission au 31 Decembre 1913 4% fcs. 34.005.500, 5% fcs. 600.251.200 payables par amortissement annuel et remboursables au pair par tirage au sort.

V. MESTUGEAN

În ultimul timp, d. Mestugean a publicat între alte scrieri literare și două volume de călătorii, unul intitulat *București-Sakara* și *București-Erusalim*. Românul nu prea are ceiașe numește

francezul „l'humeur voyageuse”, nu se mișcă uitor din țară lui și o călătorie de câteva sute de kilometri numai îi se pare o prea lungă călătorie.

Au început însă să se organizeze călătorii mai lungi și ele vor face pe mulți dintre Români să profite.

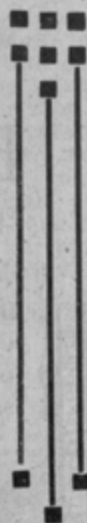
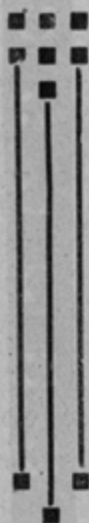
D. Mestugean nu numai că a vizitat îndepărtate localități, dar își descrie frumos impresiunile de călătorie, gen literar prea puțin cultivat la noi.

Afară de aceste scrieri a mai publicat două volume intitulate *Schife-Filme* și *Regina noastră* și desigur că nu vor fi cele din urmă.

V. A.

N. ȚINC

Munca nu obosește pe un om întreg la minte și sănătos, numai plăcerile pot să obosească. Niculae Ținc, cunoscutul literat, e cea mai bună dovadă.

La aproape 70 de ani, e unul dintre cei mai muncitori redactori ai ziarului „Universul”.

Scriitor de seamă, Niculae Ținc face cinste literaturii noastre.

-
- Quartz vine dela localitatea Quartz din Germania.
 - Calcedonia e un amestec de quartz amorf, adică necristalizat și quartz cristalizat.
 - La 79 grade fierbe alcoolul.

DENTIFRICES

ELIXIR, PÂTE, POUDRE ou SAVON
DES RR. PP.

BÉNÉDICTINS

DE SOULAC

— HORS CONCOURS —

Membre du Jury Exposition Universelle, Paris 1900

Benedictinul din Soulac

Elixir, Praf, Pastă și Săpun pentru dinți)

e singurul DENTRIFICE ale cărui calități antiseptice sunt cu totul potrivite îngrijirilor gurei. El dă dinților o albeață splendidă, fortifică gingiile și distruge complet orice microb.

Trebue înlăturat cu desăvârșire toate compusele chimice cari nu oferă nici o siguranță și a se întrebuința numai BENEDICTINUL, dacă doriți a avea o dantură sănătoasă și frumoasă.

Aviațiunea din trecut și aviațiunea de astăzi

Primele aparate imaginate de om, spre a-l servi la zborul artificial, au fost niște simple aripi, care fiind fixate de mâini și de spate, ba unele și de picioare, erau încercate să execute zborul pasărilor, întocmai. Încercarea aceasta se făcea fără nici o pregătire specială, mai ales în prezicerea bătaiei aripelor.

Dintr-o observație simplă, pasărea pare că bate cu aripele drept în sus în jos. Lucrul acesta este fals. A trebuit să răsară câte un om cu o cultură mai vastă, pentru ca să explice faptul. Și s'a dovedit în urmă că pasărea nu bate drept ci *oblic*. Apoi legile zborului artificial fiind delicate, nu se putea găsi perfecțiunea de cât acum în timpul din urmă, prin experimentări și-au sacrificat viața prin experiențe, dar mai numeroase din neștiință. Omul fiind o fire visătoare de realizări, nu putea prin nici un chip să se oprească la prezent și înaintând mereu, cădea victimă visurilor sale.

Zburătorii se înmulțiră de la secolul al 15-lea.

Au mers mult timp întâmplările acestea, până când omul văzându-și minusculea sa putere

față de întreaga natură, îndreptă visurile sale, pe alte căi.

Puterea musculară a omului corpului său, pentru zbor, începuse a se construi adevărate mașini, care mai de care mai bizară.

Dar nici prin felurile acestea nu se făcu progres, căci motoarele cu aburi, ce le întrebuințau, erau de o greutate teribilă și în schimb erau și slabe în putere.

„Gabrioleta zburătoare” a abatelui Desforges din 1772, a cărui invențiune fu anunțată pretutindeni, ca ceva de mare însemnătate, a avut un sfârșit ca toate din timpul său — așa ne spun istoricii de atunci.

Canonicul acesta francez, pretindea că inventase o „trăsură” cu care putea să se suie în aer, să zboare după plăcere, la dreapta, la stânga, drept, fără a fi în cea mai mică primejdie. Un locuitor din Lion, fiind cu neîncredere în cele ce spunea inventatorului asupra mașinei sale, scoase punga și zise:

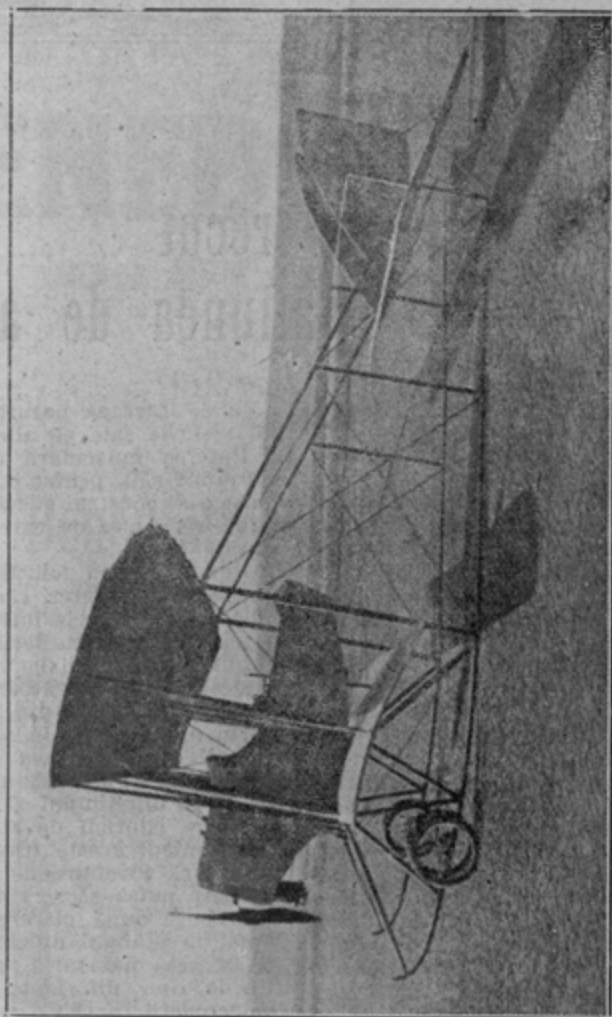
— Pun banii ăștia la dispoziția d-tale, dacă vei putea să te ridici în aer.

Cum auzi abatele, scoase numai de cât „trăsură zburătoare” și iată că porni. Dar apucă bi-

ne să suie, că aparatul se și îndreaptă cu toată greutatea spre pământ, isbindu-se foarte puternic.

ceastă, începură experiențe cu bază științifică, care demonstrează unele legi.

În 1871 Alfons Pénaud, de-

BIPLANUL

Abatele se răni destul de grav, ceea ce-l făcu să-și ia gândul de la zbor.

După întâmplări de felul a-

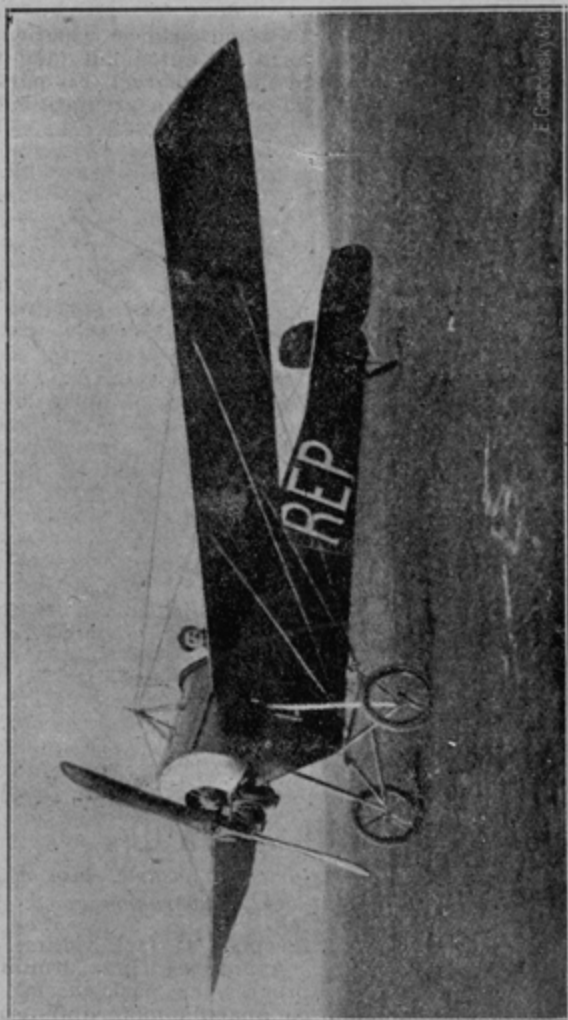
monstră zborul mecanic printr'un mic aeroplan cu elice numit „planofor”. Această experiență avu așa de mare răsunet,

că se și începură studii aprofundate în echilibrul zborului artificial.

Astronomul american Langley dându-se studiului aerodinamic,

cu vaporii, de o greutate de 13 kgr., care parcurgea în 1896 mai mult de o mie de metri, deasupra orașului Potomac.

Lucrările lui Langley au fost

MONOPLANUL

făcu numeroase experiențe pe suprafațe și elici. După multe cercetări găsi că zborul mecanic este posibil.

În curând făcu un mic model

apreciate mult și chiar Blériot le-a luat ca bază în invențiunile sale.

Tot în anii aceștia se puneau experiențe se făceau cu *planoa-*

re aparate ce nu se deosebesc mult de aeroplanele de azi.

Insemnate zboruri făcu germanul Otto Lilienthal care își curmă firul vieții dintr'un accident.

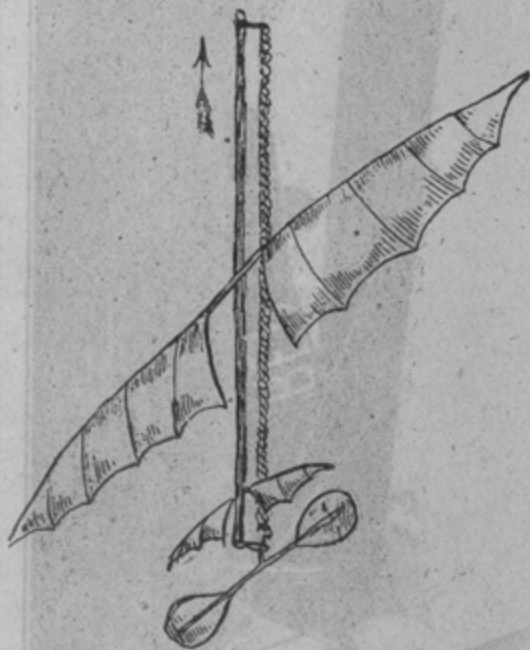
În America frații Wright experimentau biplanul lor, din care au luat naștere multe aparate existente.

Urmără foarte multe experien-

cauză?

Cauza era o chestie veche, motorul. Puterea aceasta de a da aeroplanului viteza necesară, era slabă, comparativ cu greutatea ce trebuia să ducă.

Pentru primele experiențe motorul de automobil făcu furor, în micile zboruri. Fu părăsit apoi din cauza greutății lui, care

PLANOFORUL PENAUD

Acest mic aeroplan nu e în realitate de cât o jucărie, însă el pentru prima oară a arătat echilibrul în zborul mecanic

te în laboratoare, cu privire la profilul aripielor, forma corpului aparatului zburător, apoi calcule aprofundate asupra rezistenței aerului, poziției aripielor în zbor, etc., și toate acestea la un loc ne dădu aeroplanul.

Defecte avea noul aparat fiind că nu se cunoștea încă bine experiențele practice, însă din ce

începuse să facă victime.

Aviațiunea luă drumul spre progres, cu pași enormi, odată cu apariția motorului ușor.

Se găsesc defecte aparatelor, constructorii le perfecționează și iată-ne stăpâni și pe aer.

Multă trudă, multă cheltuială de vieți omenești, dar în sfârșit s'a ajuns la țelul dorit.

Astăzi avem foarte numeroase sisteme de aeroplane, deosebindu-se numai prin formă și nume, încolo sunt bazate toate pe același principiu. Ele sunt de două feluri: monoplane, cele cu un rând de aripi și biplane, cele cu două rânduri de aripi, suprapuse.

Nu se poate preciza acum, care din aceste două feluri sunt mai bune. Amândouă sunt sigure pe zbor, însă monoplanul zboară iute, biplanul duce greutate mai mare.

Toate țările au câmpuri de aviație, unde se găsesc aeroplane pentru școală de piloți.

Armata profită îndestulător de pe urma aparatelor de zburat. Din zbor pilotul aerian poate vedea admirabil pozițiunile inamicului într'un război. Poate lua fotografii foarte bune.

Zborurile în noapte sunt însoțite de reflectoare, care împrăștie lumina pe pământ și astfel se fac observații mai folositoare ca ziua, într'unele puncte de vedere.

Progresul aviației crește pe zi ce trece.

Aeroplanul s'a suit aproape până la 7.000 m.

Zboară din continente în continente. Munții, pădurile, apele, pentru aeroplan nu există. În schimb în aer se găsesc unii curenți care te suie deodată în sus, apoi te lasă în jos, întocmai ca apa valurile unui ocean. Și într'adevăr, precum o barcă plutește pe valuri, așa și aeroplanul plutește în oceanul său aerian.

Viteza cu care a ajuns aeroplanul să zboare e de peste 200 km. pe oră. Se va ajunge și la 300 km. pe oră, dacă nu și la mai mult de atât.

Pasagerii aeroplanului poate lua după puterea sa.

Însă în Rusia, constructorul aviator Sikorski a făcut un aeroplan cu cabine, prin care arată siguranța în locomoțiunea aeriană din viitor a unui astfel

de aparat. El este un biplan asemănător cu acestea din prezent. Dar mărimea lui e colosală, numai lungimea aripelor sunt de 27 m. O cabină mare cu geamuri, de altfel destul de elegantă, în care se află mai mult, despărțitură, este așezată în biplan, apoi 4 motoare de câte o sută de cai unul și fiecare acționează câte o elice.

Aerobusul acesta a zburat foarte bine cu 16 persoane. Motoarele, parte din ale, puteau fi oprite, regulate, apoi puse din nou în funcțiune, fără a părea cătuși de puțin nestabil, întregul aeroplan.

O invențiune importantă este stabilizatorul automat, care funcționează pe multe aparate, însă cel care a putut proba un zbor cu adevărat sigur, este aeroplanul Moreau numit „aerostabil” care își păstrează singur stabilitatea.

E de notat că acest aparat nu a avut nici o cădere în timp de câțiva ani.

O altă glorie a aviației este saltul mortal în aer, cu numele de „looping the loop” care l'a executat pentru prima oară francezul Pégoud.

La noi în țară aviațiunea se dezvoltă la două câmpuri de aviație: aerodromul Cotroceni și aerodromul Ligii Naționale Române.

Valorosii noștri aviatori fac o mare cinste țării, prin curajul și eleganța cu care s'bor. Aviatorul Macavei a fost primul român care a executat „looping-ul” și printre cei dintâi în lume.

Aducându-se în țară un aparat special, s'au executat acest salt în aer mai de totți piloții noștri.

Vedem dar, cum aviațiunea de azi este ajunsă pe treptele marile ale perfecțiunii și aceasta ne-o probează regii aerului, prin zborurile lor maestre. Îți da urechile că te afli în basme, din cere mai frumoase, când se înfăți-

șează ochilor, un aeroplan făcând salturi în aer, ba căderi pe o aripă sașu în coadă, ba drept la pământ ca o simplă piatră

și... apoi își ia zborul lui de la început.

Dar în viitor?

N. I. Matheianu

DOMNUL MARCU

(DIN TIMPUL RĂZBOIULUI BALCANIC)

— SCHIȚA —

Mă aflu pe vaporul D. Eșisem din marea de Marmara în vreme ce un torpilor grecesc departe la vre-o 15 kil. aproape de coastele Asiei, pândea zămbetele flotei turcești din strâmtoarea Dardanele. Intocmai unui rățoiu grecesc, plutea mândru purtând cine știe ce specialitate de praf în pene, care ar pândi eșirea ratelor turcești din strâmtoare, ca să înceapă cu ele tratativele de dragoste; însă ratele turcești se vede se simțeau bine acasă nu primeau curtea elenului.

Marea era agitată. Cabina mea se despărțea de-a unui turc printr'un perete de scândură alb vopsită. Cu cât înaintam printre insulele mării Egee, valurile-și mearău furia izbîndu-se vorbesc de pereții vasului, ce balansa, producând bubuituri ca de tun, în vreme, în vreme ce noi abia ne țineam echilibru — așa că trebuia să fiu prea englez, să nu 'fi vie rău de mare și turcu se vede nu prea era englez, că după ce dăduse tot afară cerea viși — și hai și cu vișul afară: bea o litră și scotea două. De două ori pe minută suna după „garson“ întrebându-l „ne înecăm“.

— Nu d-le, asta nu-i nimica ia, un mic balans — și după ce-l convingea săracu chelner eșea bolborosind românește — „asta mă omoară până 'n Alexandria!“

Se noptase bine, n'auzeam de cât bubuituri de valuri, scărțaituri de lemn uscat și geamătul bietului turc.

Intins în pat viseam cu ochii deschiși.

Nu mai auzeam zgomotul cel producea vasul în mersul lui. Cu cadănele ce nu erau departe, în apropierea mea, îmi ocupam gândurile. Mi-aduc aminte: Principesa Ismail cu suita, compusă din fete cu fețele trandafirilor, ochii negrii, ce te priveau speriați. Când veniseră de la Constantinopol erau îmbrăcate în negru și purtau o perdea neagră peste față; însă pe bord și-au schimbat-o în niște halate albe și fața descoperită.

Încetul cu încetul lucrurile din cabina mea dispăreau dinaintea ochilor, numai auzeam nici un zgomot, să fi adormit?

După perdelele patului se vede se ascuseseră cadănele, așa cum le văzusem în alb, se apropiau de patul meu în cât pășind se înțelegeau din ochi misterios să nu facă vre-un sgoțineam ochii întredeschiși. Ele mot.

Eu de vedeam bine, căci îmi m'au priceput. Cea mai aproape cea care îmi era mai dragă, cu ochii ca fundul fântănelor adânci, îmi purta figura pe luciul ctifelat al acestor izvoare de fericire tainică.

Ea se apropie inima-mi bate, o simt și pe-a ei bătând și buzele ei calde pe-ale mele. O cuprind de mijloc, nu se împotri-vește... — bum, bum...

Sar în sus, îmi frec ochii. Ce să fie?

— ...bum, bum.

În cabină electrica arde mola-tec, ca mai înainte. Aceleași bu-buituri de valuri, aceleași scân-tăituri prelungite.

— ... bum, bum... — se aude în peretele ce mă despărțea de turc.

— Cine-i? — Intreb.

— Efendi, ghel burda 1).

Sar din pat, în grabă mă m-brac și mă duc la vecinul meu. Găsesc pe turc trântit în pat și speriat îmi arată un șoarece ne-gru 2) ghemuit în mers perama ce 'nconjura cabina aproape de tavan.

Atunci pricep totul, apăs de-getul pe butonul sonerii. Chel-nerul vine și ne întreabă „ce po-tim“ Turcul îi arată șoarecele tremurând de spaimă.

1) D-le vino icoace.

2) Vapoarele cari transportă cereale au mai tot deauna șoa-recii. Ei vin de la cheiu pe pod și se prăsesc prin sacii cu ce-reale.

— A! ăsta-i; d. Marcu nu vă speriați! — îi spuse chelnerul, — mai are niște fra... la cabi-nele de jos. Are avantajul că se plimbă cu prețul redus cu în-treaga familie.

Pentru asta să n'aveți grijă că e foarte cum să cade și manie-rat...

— Cum ăsta-i Marcu? zice-tureu: și începu și el să râdă.

— ...și dacă să 'neca vaporul?

— ...se duc și ei dracului dacă arde moara — urmează chelne-rul...

Turcul mai râde odată, ce-rându-mi scuze că m'a deranjat. Eu mă reîntorc în cabina mea și într'un târziu am adormit în vreme ce — poate d-lui Marcu nefiindu-i de ajuns plimbarea pe sus s'o fi dat jos să miroasă tremurând din mustăți pe bie-tul turc pe la nas și să-i constate pulsul.

Atâta n'ar fi fost rău dar afu-risitul de d. Marcu — pișicher ca mai toți din familia rozătoa-relor — după cum am aflat di-mineata, noaptea făcuse verifi-cări grozave de documente... și colaci turcești pe care le găsise... găurind geamantanul turcului.

I. Baziliu Cioica

— O lume fără știință, e sclavie, e omul ce 'nvârte piatra de moară, supus materiei, asimilat cu vita de muncă. Lumea îmbună-tătită prin știință va fi regatul gândirei, domnia oamenilor liberi.

— „Iubiți știința“, respectați-o credeți-o, e cea mai bună prietenă a poporului, cea mai sigură garanție a progreselor sale.

— Lordul Kelvin era de părere ca marea nebuloasă din Andro-moda întrece de 1000 ori masa soarelui. Gore crede, că masa acestei nebuloase e și mai mare.

— Cu obținerea cauciucului prin mijloace chimice s'au ocupat Perkin, Sir Wilham Ramsay și Mathews, dar cel care a reușit să-l fabrice a fost profesorul Fernbach de la Institutul Pasteur.

CORDON BLEU

Compoziție lichidă pentru a
INEGRI ȘI LUSTRUI
Sobe de fier, fontă (tuci) etc.

Cordon Bleu este un produs perfecționat, de o fabricațiune foarte regulată, și care se conservă la infinit fără a se altera.

Cordon Bleu nu e un lac, ci o pastă (cremă) lichidă a cărei compoziție, fără acid, conservă fierul și împiedică rugina. Intrebuințarea este agreabilă: se întinde ușor fără ca să formeze straturi groase și neegale, dă un negru remarcabil și lucește repede, fără nici o greutate. Rezistă la căldură, nu degajează mirosuri urâte sau fum și se poate întrebuința chiar pe sobe calde.

Cordon Bleu este economic din cauza micii cantități necesare, la îngrijirea și lustruirea unei sobe.

De vânzare la toate drogueriile din țară

BISSEUIL & Co., Fabricanți Billancourt
 (lângă Paris)

ASASINAREA PRINCEIPELUI MOȘTENITOR AL AUSTRO-UNGARIEI ȘI A SOȚIEI SALE

Anul 1914 a fost fatal casei Habsburg, atât de mult încercată în atâtea rânduri.

Moștenitorul tronului, Franz Ferdinand, însoțit de soția sa, pe când vizitau orașul Sarajevo, au fost uciși cu gloanțe de revolver.

ARHIDUCELE FRANZ FERDINAND ÎMPREUNĂ CU FAMILIA SA

A fost un complot din care faceau parte numeroși patrioți sârbi. Fapta aceasta criminală a stârnit indignarea întregii lumi civilizate.

Ilustrațiile noastre reprezintă familia principelui moștenitor și cealaltă pe actualul moștenitor al tronului Karl Franz Joseph.

NOUL MOȘTENITOR KARL FRANZ JOSEPH

— Dacă un miligram de radium, (spune William Ramsay în „Elements and Electrons“), ar fi împărțit la cele două miliarde oameni ce trăiesc pe pământ, fiecare din ei ar poseda atât radium cât e nevoie să poată descărca cinci electro-coape, putând astfel să studieze proprietățile sale mai în-lemnate ale acestui corp.

— Un atom de hidrogen conține 2000 de electroni.

— Lebon e inventatorul sistemului de iluminat cu gaz și în 1799 tuase un brevet pentru această invenție. dar abia 60 de ani mai târziu, Lebon a putut să facă o mașină, care să dea rezulta'e practice.

Floare albastră

*Pentru cea din urmă oară,
Îți trec astăzi sub fereastră;
Scâ le-mi, scârle-mi pe chitară,
Cea din urmă floare albastră.*

*Este cea din urmă noapte,
Cea din urmă! Înțelege!
Când mai viu să plâng în șoapte
Unei în mi fără lege.*

*Prinde-adânc în al tău suflet,
A chitarei agonie,
Căci e ultimul-i râsunet
Ce ți se închină ție.*

*Or să vină 'n urma-mi alții
Cu aceiași nebunie,
Cu aceleași palpitații,
Ce cuprind o reșnicie.*

*Ca și mine 'n noaptea firii
Rând pe rând se vor desprinde
Și nici candelă amintirii
Către tine n'or aprinde.*

*Îți vei aminti odată,
Și ce mult o să te doară
De iubirea înropată,
Într'un plâns de chitară.*

*Pentru cea din urmă oară
Îți trec astăzi sub fereastră;
Scârle mi, scârle-mi pe chitară
Cea din urmă floare-albastră.*

V. PORTOS

Scriitorii noștri

Asachi G. (1788—1869), ziarist, graf.

Aaron Florian (1805—1887), ziarist, autor de manuale didactice.

Aaron Vasile (1770—1822), poet.

Adam I., nuvelist.

Agărbiceanu I., nuvelist, romancier.

Alexandri V. (1819—1890), poet, nuvelist, autor dramatic.

Alexandrescu Dornu, ziarist, nuvelist, traducător de piese. mort în 1913.

Alexandrescu Gr. (1812—1885), poet, fabulist.

Anghel D., poet, nuvelist.

Antemireanu Al., ziarist și critic literar.

Aricescu D. C., poet, istorio-nuvelist.

Bacalbașa Anton, ziarist, nuvelist, umorist.

Bacalbașa Ion, critic teatral, autor dramatic.

Bacalbașa C., ziarist, publicist.

Barac Ion, ziarist, traducător.

Barîț Gheorghe (1812—1893), profesor, ziarist.

Baronzi G. (1815—1896), romancier, poet, traducător.

Basarabescu A. I., nuvelist.

Basarabescu N., ziarist, romancier.

Basarabeanu (Crădărescu), nuvelist.

Băldărescu C. (1809 născut), fabulist.

Băldărescu N. (1818—1852), istoric, economist.

Bârseanu I., nuvelist.

Bărsan Z., poet, actor, autor dramatic.

Beldiceanu N., poet.

* Beldiceanu N. N., poet și nuvelist.

Beldiman A. (1760—1826) poet, traducător.

Bengescu G., autor dramatic.

Bianu I., istoric.

Bibicescu I., economist, ziarist.

Bodnărescu S., poet.

Bolintineanu D. (1819—1872), poet.

Boliac Cezar (1813—1880), ziarist, poet.

Boteanu C., traducător.

Boteanu Ionești, nuvelist.

Brătescu-Voinești, nuvelist.

Budai-Deleanu, poet satiric, contemporan cu Șincai și Maior.

Caragiale Ion (1853—1912), nuvelist, autor dramatic.

Caraivan V., nuvelist.

Cârlova V. (1809—1831), poet.

Carp O. (Proca), poet.

Cazaban Al., nuvelist. *

Cerna P., poet.

Chendi H., critic literar.

Chiru-Nanob I., nuvelist.

Ciocărlan I., nuvelist.

Cipariu T. (1805—1887), lexicograf, filolog.

Codreanu M., poet, traducător.

Cónachi C. (1777—1849), poet.

Coșbuc G. (1866), poet.

Costin Miron (1633), istoric.

Costin Niculae (1660—1712), istoric.

Creangă I. (1837—189), nuvelist.

Crețeanu G. (1829—1887), poet.

Cruceanu M., poet.

- Cutan Maria, poetă.
 Cuza A. C., epigramist, economist.
 Dauș L., poet, autor dramatic.
 Davidescu N., poet.
 Davila Al., autor dramatic.
 Delavrancea (1858), nuvelist, autor dramatic.
 Demetrescu Anghel, publicist, traducător.
 Demetrescu M., nuvelist.
 Demetriade Mircea, poet, autor dramatic.
 Demetrescu Traian, poet și nuvelist.
 Densușianu Aron, istoric.
 Densușianu Ovid, poet, critic literar.
 Depărășeanu M. (1835—1865) poet.
 Danici Al., (1806—1866), fabulist.
 Dragomirescu M., critic literar.
 Dragoslav I., povestitor.
 Dulfu Petre, poet, traducător.
 Dundreanu N., nuvelist.
 Eftimiu V., poet, autor dramatic.
 Eliade Pompiliu, critic literar.
 Eminescu M., (1880—1900), poet, nuvelist.
 Faca C., (1790—1845) autor dramatic, poet.
 Fagure Emil, critic literar, traducător.
 Filimon N., 1819—1865), romancier.
 Florescu Al., autor dramatic.
 Florescu Boniface, critic literar.
 Ganne N., (1835), nuvelist.
 Gârleanu E., nuvelist.
 Gherea D., critic literar.
 Goga O., poet.
 Gorovei Artur, folklorist.
 Hârsu Lia, nuvelistă.
 Hașdeu B. P., (1836—1907), istoric, poet, autor dramatic, filolog.
 Heliade Rădulescu (1830—1840), poet, ziarist.
 Hétrat Boniface, poet.
 Hodoș I., (Ion Gorun), nuvelist.
 Hodoș Constanța nuvelistă, autoare dramatică.
 Ibrăileanu G., critic literar.
 Iliescu Leontin, poet.
 Ionescu Gion, istoric.
 Iorga N., istoric, poet, critic literar.
 Iosif St., poet.
 Ispirescu P., (1838—1887), povestitor.
 Ivanovici S., epigramist.
 Kernbach G., (Gheorghe din Moldova) poet.
 Kogălniceanu M., (1817—1891) istoric, economist.
 Lambrior Al., lexicograf.
 Laurian T. A., (1810—1881), istoric, filolog.
 Laurian A. D., ziarist critic.
 Lazăr Gh., (1779—1823), autor de cărți didactice.
 Lecca H., poet, autor dramatic.
 Locusteanu P., ziarist, autor dramatic, critic dramatic.
 Lovinescu E., nuvelist, critic literar.
 Lungeanu M., nuvelist.
 Macendonski Al., poet.
 Maiorescu Titu, critic literar, filosof.
 Marian B., traducător.
 Măndru A., poet.
 Mehedinți Simion, critic, eroniciar, științific.
 Mestugean V., nuvelist.
 Mică Veronica, (1850—1889), poetă.
 Mille C., poet, nuvelist, romancier.
 Minulescu I., poet.
 Moldoveanu C., poet și nuvelist.
 Momuleanu B. P., (1794—1837) poet.
 Morțun V. G., nuvelist.
 Nădejde Ion, economist.
 Nădejde Iosif, traducător, critic.
 Nădejde Sofia, nuvelistă.
 Nanu D., poet.
 Naum Anton, (1835), poet.
 Neculcea I., (1672—1744), istoric.
 Negri Costache, (1812—1876), scriitor și om politic.
 Negru Mihail, poet, nuvelist.

ALMANAHUL ZIARULUI UNIVERSUL

- Negruzzi C.*, (1808—1868), poet
 nuvelist, autor dramatic.
Negruzzi Iacob, nuvelist, au-
 tor dramatic.
Nenişescu I., poet.
Nicolau Emil, ziarist, autor
 dramatic.
Nicoleanu N., (1833—1871),
 poet.
Nora Al., traducător.
Nottara I., romancier.
Odobescu Al., (1834—1895), is-
 toric, nuvelist, arheolog.
Onciul D., istoric.
Olănescu-Ascanio, autor dra-
 matic, poet.
Ordşeanu N., epigramist.
Pann Anton, (1794—1854), poet
 popular.
Povelescu C., poet şi epigra-
 mist.
Pavelescu I., poet.
Păun I., nuvelist.
Păun V., poet.
Pătrăşcanu D., nuvelist.
Pelimon Al., nuvelist.
Petici Ştefan, poet.
Petrini G., fabulist.
Petrino D., (1846—1879), poet
Poni Matilda, poetă.
Pop Vasile, nuvelist.
Pop Florantin, autor drama-
 tic.
Popescu Spiridon, povestitor.
Popescu N. D., scriitor popu-
 lar.
Pora N., nuvelist.
Pumnul Aron, (1818—1866),
 profesor, publicist.
Ranetti G., poet, umorist.
Rădulescu Mircea, poet.
Rădulescu Motru, filosof, cri-
 tic.
Rădulescu Niger, poet, nuve-
 list, romancier.
Răuleţ C., autor dramatic, e-
 pigramist.
Rebreanu, critic teatral.
Roman I., poet.
Ronetti Roman autor dramatic
Rosetti C. A., (1816—1885),
 ziarist, om de stat, poet.
Rosetti Radu, poet, nuvelist.
Rotică G., poet.
Sadoveanu M., nuvelist, ro-
 mancier.
Sadoveanu Isabela, critic lite-
 rar.
Sandu Aldea, nuvelist.
Săulescu M., poet.
Savel V., nuvelist.
Scheletti N., poet, traducă-
 tor.
Scrob Carol, poet.
Scurtescu N., poet, autor dra-
 matic.
Scurtu I., critic literar.
Sihleanu Al., (1834—1857),
 poet.
Sion G., (1821—1892), traducă-
 tor, poet, ziarist.
Sorbul M., ziarist, poet, autor
 dramatic.
Soricu I., poet.
Speranţă Th., fabulist.
Stamatiade Al., poet.
Stănescu D., traducător.
Stavri Artur, poet.
Stoienescu M. T., poet, tradu-
 cător.
Serbănescu Theodor, poet.
Şincai, (1753—1816), lexico-
 graf.
Teleor D., poet, nuvelist.
Tutoveanu G., poet.
Tinc N., poet, traducător.
Urechie V. A., istoric.
Urechie D., nuvelist, umorist.
Văcărescu E., poet.
Văcărescu Elena, poetă, au-
 toare dramatică.
Ventura Gr. autor dramatic.
Vlahuţă Al., poet, nuvelist.
Volenti N., poet.
Vulcan P., poet.
Xenopol Al., istoric.
Zamfirescu Duiliu, poet, nu-
 velist, romancier.
Zamfirescu M., poet.

— Populaţia pământului e socotită la 1.500.000.000, dintre cari 543 milioane ariani, 630 milioane mongoli, 150 milioane negrii din Africa, 65 milioane semiţi, 35 milioane malaezi şi polinesieni 15 milioane Indieni din America.

Octavian Goga

Piesa „Domnul Notar” a poetului Octavian Goga, reprezentată la Teatrul Național din București, a avut un mare succes.

- Numărul abonaților la telefon în București trece de 5300.
- Ghietații din Alpi ocupă o suprafață de aproape 4000 kl pătrați
- Turcoaza, cea mai modestă dintre pietrele prețioase, e un fosfat de aluminiu conținând aramă și fier. Culoarea ei e albastră.
- La 109 grade se topește pucioasă.
- Iohan Jakob Berzelius a descoperit seleniul.
- Iridium se topește la 2225 grade, osmium la 2500 grade.

GUSTAȚI BEREA SLEEPING- CAR

DIN FABRICA
BRAGADIRU

Și după ce vă veți convinge că este cea mai bună, cea mai gustoasă și cea mai sănătoasă, cereți-o pretutindeni.

Acuma 2000 de ani, un filozof era în posesiunea tuturor cunoștințelor din timpul său. Astăzi nu numai că cunoștințele omenești s'au specializat, dar fiecare ramură a științei omenești are oec de specialități. Astăzi e imposibil ca cineva să știe un rezumat al rezumatelor cunoștințelor omenești.

Apar în lume vre-o 50.000 publicații periodice. Dacă cineva ar putea să puie unul peste altul toate exemplarele acestor periodice în timp de 1 an, ar forma o coloană de 400.000.000 de metri, adică ar ajunge până la lumea cea mai apropiată de noi, vre-o 10 de astfel de colonade periodice, a căror bază o formează marile cotidiene engleze în frunte cu „Times” care formează un postament de 250 km. pe care sunt așezate după mărime armata de ziare, reviste, atlase, enciclopedii, broșuri de tot felul și sus de tot — sprijinindu-se pe lună — micile dicționare de buzunar, cari se citesc cu lupa.

Cu toate că activitatea intelectuală a omenirii e atât de vastă, organizația ei socială e lamentabilă. Sunt oameni cari au miliarde de lei — cu averea unuia s'ar îmbogăți 1 milion de familii. Alții trăiesc în mizerie neavând nici ce mânca.

Statele cheltuiesc cea mai mare parte din budgetul lor pentru armată. Europa a cheltuit în ultimii 14 ani pentru armată, flotă și măcelurile anuale făcute pentru interese naționale, economice și pentru pace, suma de 300 de lei de suflet. Și populația Europei se ridică la 430 milioane de suflete.

Omul e cu mult mai rău, cu mult mai egoist și cu mult mai vanitos decât pare.

Și acua pentru a sfârși curioasele fantezii matematice făcute asupra omenirii, trebuie să spun acelor cari caută mișcarea perpetuă, că pot găsi această utopie în însuși omenirea.

Ori ce act omenească se perpe-

tuează până la infinit; fericirile și nenorocirile tind să dureze o vecinicie. În această clipă un nefericit locuitor al pământului e în agonie și peste 2—3 secunde își va da sfârșitul și sufletul său zbuciumat își va găsi liniștea eternă în Nirvana. În aceeași clipă un soldat care se luptă într-o colonie engleză e străpuns de o săgeată învenenată în secunda în care indianul nostru se expatriază din această mică și neplăcută lume, de care ne despărțim totuși cu părere de rău. Colo într'un fiord feeric din coasta de nord a Norvegiei un bătrân pescar se înecă când în apropiere de Viena un dirijabil se ciocnește cu un aeroplan. Și când 10 victime carbonizate se prăbușesc la pământ, un sârman pădurar este trăznit într-o pădure din Vosgi. Și moartea nemilostivă tot seceră la vieți. Un holerici se zvârcolește în ghiare și le morții pe malul Brahmaputrei, în grădina unui sanatoriu din Buenos Aires un tuberculos disperat își trage un glonte în tâmplă, un tânăr student moare în Cracovia, în Havai un copil e călcat de un camion. Și oamenii mor, se ucid, se sinucid, sunt uciși. În fiecare secundă moare un om. E o agonie vecinică care ține zi și noapte, cât va exista lumea, o moarte perpetuă, o jale nesfârșită care umple văile Zanzibarului, piscurile Cordiligerilor, fiordurile Scandinaviei, pustiurile Arizonei, gheturile Siberiei, zăpezile Alpilor, nisipurile Saharei. Moartea cuprinde întreg pământul, ea este pretutindeni, e un plâns etern.

Și totul se potrece ca și cum o mașină s'ar învârti fără oprire, ca și un film nesfârșit care ar rula pe pânza lumii. Jalea și plânsul nu încetează nici odată. Micile plăceri și petrecerile nu încetează nici odată.

Munca este eternă.

Când soarele răsare în țara Soarelui-răsare, sute de mii de

Trec elevi, militari, funcționari, popi: catolici, protestanți, uniونيști, greco-ortodocși, calviniști, hogi, rabinii, ulemaie, dalailama, papa, cardinali, mitropoliți, episcopi, agricultori, industriași, profesori, ziariști, lucrători, savanți, matematicieni, astronomi, botaniști, geologi, entomologiști, filozofi, medici, librari, poeți, socialiști, huligani, antropofagi, ebreofagi, Tamerlani, Torquemazi, Patrici, Fințești, Garnieri, Tropmanni, Știință, Lumină, Civilizație, Libertate, Intu-neric, Mișelie, Barbarie, Revolu-ți, Războaie, Mișcare, Zgomot, Sânge, Lacrimi, Bani, Telescoape, Aeroplană..... Omenirea Pământului.

Ei bine!... Dar cât durează trecerea acestei armate?

Să presupunem că merge iute de tot, mai iute decât bașibuzu-cii lui Enver Bey și decât arma-ta lui Baiazid Fulgerul. Să presupunem că face 200 de km. într-o zi, mergând continuu zi și oapte. Dacă într-o zi trec 200 de km. de oameni, atunci 200.000 de km. vor într-o zi exact 1000 de zile pentru a face a-ceastă ametoitoare defilare!...

Dar mare mai este omenirea aceasta! Desigur că mulți — cari încă n'au o educație mate-matică — vor exclama astfel. Într-adevăr e mare, căci dacă ar forma o coloană de marș după cum am văzut, această co-loană ar înconjura de 5 ori glo-bul. Dar putem face ca această omenire să încapă într-o mică fracțiune de județ — ba chiar și într-un cătun cătuși de mic.

Să presupunem că omenirea ar fi îngrămădită într-un ioc oarecare după cum stău Rucu-reștenii la manifestații, parade, etc. Într-un metru patrat de pământ ar sta comod patru oame-ni. Deci o câmpie de 400 milioane m. patrați sau 400 km. patrați e suficientă pentru a cu-prinde întreaga omenire a glo-bului pământesc. Câmpia care ar cuprinde întreaga omenire nu

ar întrece în mărime orașul Pa-ris cuprins între forturi.

Dar putem face ca omenirea să încapă și într-un spațiu cu mult mai mic pentru ca s'o cu-prindem în întregime. Să presu-punem că am pune toți oamenii într-o ladă mare unii peste alții, îngrămădiți ca stridiile pe cari pescarii le așează pe țărnul mă-rilor, sau ca sardelile în cutie. Omenirea ar ocupa un spațiu de 400 de milioane metri cubi, sau 400 de mil de decametri cubi, sau 400 de hectometri cubi. Ar mai trebui deci încă 2400 de milioane de oameni ca să umple o ladă a cărei capa-citate e un 1 km. cub!...

Omenideea ar forma vreo 130 de piramizi de carne mară ca colosul de piatră a lui Cheops!...

*

Acuma după ce am văzut *lungimea, suprafața și volumul omenirii*, să trecem la activitatea e, care ne interesează mai mult decât cele văzute până acuma.

Omenirea este împrăștiată a-proape pe toată suprafața pământului. Găsim oameni în Groenlanda, Sahara, Țara de Foc, Kamciata, Anzi, Himalaia, Polinezia, Micronezia, etc. O-mul poate trăi între +50° și --50°.

Annual mor 30—35 de milioane de oameni, adică un om pe se-cundă. Nașterile se ridică la circa 60 milioane pe an. Din 60 de milioane de copii numai vreo 25 de milioane ajung până la vrâsta de 40 de ani. Dintre a-ceștia ajung 5.500.000 până la 80 de ani. Vrâsta de 90 de ani o ating 550.000 de indivizi. La 94 de ani mai găsim 50.000. A-nul al 96-lea îl ating 7000 de moșnegi. Centenarul îl jubilează numai vreo 700.

Acest calcul l'am făcut după tablele mortalității de Déparci-eux cari dau mortalitatea la 10000 de oameni. Însă aceste tabele se aplică mai mult pen-tru Franța și nu se pot deci a-plica pentru întreaga omenire.

După aceste tabele am avea 700 de centenari pe glob. În realitate numărul lor e cu mult mai mare. Patria centenarilor este Bulgaria, care are peste 200 de supra-centenari. Acum 2—3 ani ziarele cita un caz interesant în orașul Plevna, unde trăia, venerați de consăteni, o bătrână de 126 de ani, împreună cu fiul ei de 101 ani.

După socotelile unui însemnat statistician englez, dintr'un milion de copii, cari se nasc, mor în primul an al vieții 150.000, în al doilea an 53.000, în al treilea 28.000 etc. Pe la 45 de ani mai rămân în viață vreo 300 de mil. La 80 de ani mai găsim 37.000 de veterani. La sfârșitul anului 95 ai mai rămas abia 233 de moșnegi. Iar anul 108 îl ajunge numa, unul singur, un om dintr'un milion de oameni, care nu întârzie nici el să-și dea obșcescu, sfârșit și să coboare la mulțimea cea mare de morți și să umple numărul lor.

Vedem că este o mare diferență dintre socotelile învățatului statistician englez și calculele bazate pe tabelele lui Déparcieux. Deci nu e bine să ne luăm după statisticieni. Ori cât progrese ar face statistica, ea nu va putea răvni exactitatea Matematicilor sau preciziunea Astronomiei. Totuși unii statisticieni știu cu o exactitate uimitoare — până la unitate ce populație au unele țări din Europa. Vedeti de pildă în unele manuale de geografie pentru uzul sexe și reaprobat de onor. ministrul instr. publice și al cultelor prin ordinul N-rul 104069 că populația Germaniei din anul cutare se ridică la cifra de 64.104.069 sau că populația Angliei e de 46.960.401 suflete. În fața unei astfel de precizuni trebuie să plecăm capul cu umilită în fața progresului făcut de Statistică. Ar fi de dorit ca preciziunea statistice să nu mai progreseze, căci atunci mai învățați statisticieni vor ști

populația Chinei cu o exactitate de 3 sutimi dintr'o unitate! Într'o țară ca Germania o populație constantă n'ar putea exista mai mult de o jumătate de ceas. Zilnic se nasc vreo 4000 de copii și mor aproape 3000 de locuitori. Ne putem închipui că în fiecare 20 de secunde s'ar naște un cetățean german și că în fiecare 24 de secunde un altul s'ar expatria pentru totdeauna. Pot exista zile în care să se nască numai 2000 de copii sau numai 1000, sau chiar 100, în alte zile născându-se în schimb 5000, 6000 și chiar 7000. Însă nu ar putea exista o zi în care să se nască deodată 10000 și să moară 8000 și în alte zile să nu se nască și să moară nici unul.

Vedem deci că este o absurditate când unii dau statistici așa de precise. O sută de mil de oameni mai mult sau mai puțin la o populație de 60 de milioane nu e o eroare mare.

Am văzut până acuma activitatea politică a omenirii. Ca conștiincios ofițer al stării civile al globului pământesc, înregistrez anual 60 milioane de nașteri și 30—35 milioane de morți. Să trecem acuma la activitatea economică. Să vedem cât importă și cât exportă marile fabrici de produse alimentare și chimice ale omenirii. Să vedem mai întâi importul. Cât respiră, cât mănâncă și cât bea omenirea într'un an.

Omul respiră de 16 ori pe minut câte 1 jum. litri aer de fiecare respirație. Prin plămânii noștri trec 20.000 de litri de aer pe zi adică peste 20 de kilograme. În timp de 1 an plămânul omenirii respiră șase miliarde litri — 6.000.000.000.000.000 — sau șase trilioane de kgr. aer. Greutatea atmosferei este de 5.270.583 trilioane kgr. De când s'a creiat lumea sunt — după Biblie — 5675 de ani. Când se vor împlini deci 6000 de ani de la

nașterea lui Adam, atunci se va da alarma că oamenii respiră aerul fără milă, în 6000 de ani omenirea a respirat a miliardimea parte din atmosferă. Adam singur, în lunga sa viață de 930 de ani, a respirat peste 10 milioane de kgr. aer sau 10.000 de tone combustibil, adică cât întrebuințează instalațiunile Krupp în două zile!

Omul mănâncă și bea în mijlociu 3 kgr. de alimente pe zi (pâine, mămăligă, orez, verdețuri, carne de boi, cal, oi, porci, pasări, broaște, melci, raci, stridi, scoici, caracatițe, pești epuri, șoareci, hipopotami, oameni, cămile, antilope etc., brânzeturi, ouă, lapte, vin, apă etc.). Alimentele pe care le importă în stomac omenirea în timp de 1 an ar forma un zid viu de boi, cal, oi, melci, scoici, găini, găște, rațe, curcani, prepelițe, struți, porci, tapiri, hipopotami, etc. cimentat în frumosi în sânge, aluat, mămăligă, liqueruri, lapte, vin, apă etc. a cărui lungime ar fi de 40.000.000 metri, (adică cât circumferința pământului) lățimea 5 m. și înălțimea 15 m. Greutatea acestui zid ar fi 1 trilion jumătate de kgr. Volumul său ar fi de 3 miliarde metri cubi. Putem forma cu nu astfel de material vre-o 206 de piramizi mari cât piramida Cheons!

După cum vedem oamenii mănâncă cam mult. Mănâncă pentru că să trăiască. Războaiele de astăzi se fac din cauze economice, adică pentru mâncare. În timpurile preistorice oamenii se războiau tot din aceste cauze. Lupta strămoșilor noștri a fost naturală, de oarece era pentru existență. Războaiele de astăzi sunt însă niște păpuseri nebunești de cari profitați bananari și conducătorii popoarelor. Dar să lăsăm aceste judecăți de reflectii și să trecem mai departe, la exportul omenirii.

Mulți din cititorii și criticele acestor rânduri vor considera exportul omenirii ca ceva

imoral și ar fi o nepolitete din partea mea ca să scriu astfel de banalități. Dar eu, deprins a învăța toate măruntaiele gastro-podelor, cefalopodelor, hexapodelor, octopodelor, decapodelor, miriapodelor precum și a celorlalte animale celomate sau acelomate, amniotice sau anamniotice, plicentare sau aplacentare și a tuturor animalelor cu numiri pedante pe cari le învață elevii din clasa a șaptea de liceu — nu pentru folosul și plăcerea lor, ci pentru a-și face media la științele naturale, nu cred că nepoliticoase rândurile de mai jos, cu atât mai mult că sunt adevărate.

Încă din prima clipă a nașterii și până în ultima zi a vieții suntem siliți — de la împărat până la proletar să exportăm sub forma lichidă, o parte din materiile nefolositoare ale corpului nostru. Este interesant de știut că omenirea exportă zilnic aproape 1 jum. miliarde litri din acest produs, care în limba științifică poartă numele de urină — de altfel cunoscută de toți. O capacitate de 1 jum. milioane metri cubi pe zi e destul de însemnată dacă ne gândim că cel mai voluminos fluviu din Europa-Dunărea — varsă în mare prin cele trei brațe ale deltei sale, o cantitate de 9000 de metri cubi pe secundă! Exportul în timpul unui an ar forma un fluviu de 60 m. lățime, 3 m. adâncime și 350 km. lungime. Nu ar fi un fluviu tocmai parfumat, dar noi cei jum. miliarde de afluenți ai săi nu trebuie să supărăm pentru un lucru de mic.

Însă astfel de opere arhitectonice le pot produce și dobitoacele care nu sunt înzestrate cu inteligență omenească. Dar activitatea omenească ca mai proprie acestei nobile creaturi este cea intelectuală și socială.

Activitatea intelectuală a omenirii e neînchisă de vastă.

CURIOZITĂȚI ȘI FANTEZII MATEMATICE

OMENIREA PĂMÂNTULUI

Știi câți locuitori are Pământu?...

— Un miliard și jumătate.

Iată toată omenirea planetelor noastre pusă într'un număr — un miliard și jumătate.

Asupra drăguței omeniri am făcut câteva calcule frumusele și interesante pentru toată omenirea și mai cu seamă pentru staturile-majore ale Europei inclusiv al României.

Să vedem mai întâi ce înseamnă acest număr. Numărul 1.500.000.000 nu ne spune mai nimic. E rece ca toți tovarășii săi. Dar fanteziile făcute asupra acestui număr fac ca jocurile de numere de mai jos să devie tot mai curioase și mai interesante.

Toți locuitorii celor 5 continente: bărbați, femei, bătrâni și copii, dacă s'ar așeza în coloană de mers în rașcheta de câte patru, distanța dintre rânduri fiind de jumătate metru, lungimea coloanei (se va speria și Matreatarea Sa Impăratul Germaniei) va fi de 200.000.000 de metri sau: 200.000 de kilometri,

adică ar înconjura de 5 ori globul pământesc a cărui circumferință măsoară 40.000 de kilometri.

Iată această colosală defilare înaintea noastră.

Zi și noapte fără întrerupere trec înaintea noastră pălcuri de bărbați, femei, bătrâni, copii, tineri, lungani de 2 m., mititel de 3 dm., oameni albi, galbeni, negri, arămi și roși, oameni cu părul blond, negru, șaten, roșu, cărunt și alb, Chinezi, Japonezi, Europeni, Americani, civilizați, Africani sălbateci, Australieni antropofagi, Bulgari cruzi, Holandezi harnici, Zaporojeni, Căzaci, Bașkiri, Muscali, Poloni, Ruși, Muntenegreni, Finici, Sârbi, Felahi, Valoni, Greci, Patagoneni, Bușmenii, Escimoși, Francezi, Englezi, Germani, Egipțeni, Bașibuzuci, Indieni, Arabi, Evrei, Italiani, Spanioli, Portughezi, Mexicani, Unguri, Belgieni, Tibetani, Hotențoli, Pigmei, Niam-Niam, Circazieni, Armeni, Norvegieni, Marocani, Chileni, etc. etc....

Chinezi cu o nisprăvită energie la lucru, se duc la muncă grea a câmpului. În Europa este miezul nopții și lucrătorii oboșiți dorm adânc. La New-York soarele de abia apune și munca încetează. În China se ară, în Argentina se seceră, la ecuator plouă, la tropic e secetă. Beduinii mor de căldură în deșerturi-

le Arabiei, Eschimoșii înghiață în zăpezile Groenlandei.

E o variație infinită, o mișcare uniformă o succesiune matematică.

Repauzul nu încetează nici odată.

Munca și odihna, viața și moartea nu lipsesc în nicio clipă.

Arcturus-Iași

Poet și muzicant

ARTISTULUI I. B.

*Ai fost vesel o viață 'ntreagă,
Stăpân ți-a fost divinul cânt,
Pe când ești în viața-mă pribeagă
Cu versuri sufletu-mă frământ.*

*Și câte suflute voioase
N'a fermecat arcușul tău,
Când versurile'mi dureroase
Să plângă le-au făcut mereu.*

*Dar cânt și plâns e armonia
Ce viața noastră o mai ține
Provoacă tu deci veselie,
Iar plânsul lasă-l pentru mine!*

Al. Hoch

De vânzare la toate librăriile din Căp tală și Provincie

BIBLIOTECA Pentru TOTI

Editura Librăriei ALGALAY & Co. — București

Catalogul în Ordinea Numerică

Această bibliotecă este o enciclopedie de lucrări literare, de pedagogie, educație, știință popularizată, ale scriitorilor de căpetenie români și străini și prin estinătatea volumelor, poate fi la îndemâna tuturor.

Scopul acestei publicațiuni fiind numai pentru răspândirea gustului de citit, se recomandă în special d-lor studenți, militari, institutori, învățători, Cercurilor culturale, BIBLIOTECILOR populare și mai ales părinților cari voesc să dea în mâinile copiilor cărți de citit și cultură pe cale ușoară.

Apărute până azi

920

NUMERE.

Fiecare număr costă 30 bani. Volumele cari conțin mai multe numere se socotesc de atâtea ori 30 bani câte numere sunt.

La facerea comăndei este suficient a se indica numerele din dreptul volumelor lor.

Cererile din provincie, în cazul că oareși-care numere nu vor fi găsite la librăriile localnice, se vor adresa **Librăriei editoare ALGALAY & Co. — București**, care le expediază franco, când sunt însoțite de vâ oarea l.r. prin mandat sau mărci postale. Pentru recomandarea transportului prin postă se va adăoia **0.25 bani**.

1 Andersen Povești alese.	13 Zamfirescu. Nuvele roman-
2 Marian. Păsările noastre.	te.
3 Zamfirescu. M. Căntece și	14 Wilkins. Antichit. romană.
plângeri.	15 Alexandrescu Gr. Memorial
4 } Spencer. Despre educație.	de călătorie.
5 }	16 Pann A. Povestea vorbei I.
6 Vlahuță. Icoane șterse.	17 Colomb d-na. Istorioare.
7 Carmen Sylva. De prin vea-	18 Teleor. Schițe umoristice.
curi (nuvele).	19 Musset. Ce visează fetele.
8 Michelet. România, Roma.	20 Bolintineanu. Legende.
9 Bachelin. Castelul Peleş.	21 Genevraye. Ombra.
10 Maiorescu. Nuvele și schițe.	22 Xavier de M. Călătorie im-
11 Theuriet. Din tinerețe.	prejurul odăiei mele.
12 Demetrescu M. Nuvele.	

- 23 } Bănăţeanu. Din viaţa me-
24 } seriasilor (nuvele).
25 Pann A. Povestea vorbeii II.
26 Stănescu. Biografiile oame-
nilor celebri.
27 Mahaffi. Antichit. greacă.
28 Creangă. Povestiri vol. I.
29 " Moş Nichifor II.
30 " Stan pătitul III.
31 " Harap Alb IV.
32 " Amintiri din copi-
33 } V. VII lărie.
34 Gion. Dacia Caterinei a II.
35 Stănescu. La gura sobei.
36 Poveşti de Crăciun.
37 Rosetti R. Epigrame.
38 Goethe. Suferinţ. Werther.
39 Pann A. Povestea vorbeii
III.
40 Carmen Sylva. De prin vea-
curi (nuvele) II.
41 Huxley. Noţiuni asupra şti-
inţei.
42 Depărdăneanu. Doruri şi amo-
ruri (poesii) I.
43 } Adamescu. Elocuţ. romă-
44 } nă (discursuri celebre).
45 Depărdăneanu. Doruri şi amo-
ruri, volumul II.
46 Urechidă Dr. Duşmanii noş-
tri.
47 Zamfirescu M. Căntece şi
plângeri, volumul II.
48 } Adamescu Gh. Elocuţ. a
49 } străină (discursuri celebre).
50 Pécaut. Convorbiri despre
artă I.
51 Vlahuţă. Din goana vieţii I.
52 Copée Fr. Prietenie.
53 Wildembruch. Doi trand.
54 Bourde. Patriotul.
Rosetti Radu. Din inimă.
56 Pécaut. Convorbiri, artă II.
57 Vlahuţă. Din goana vieţii II
58 Caragiale. Schiţe uşoare.
59 Vlahuţă. Din goana vieţii
III.
60 Prevost. Manon Lescaut I
61 Rosetti (Max). Trotuarul Bu-
cureştilor.
62 Tennyson. Enoch Arden.
63 Olănescu (Ascanio). Satire.
64 Costin. Spre primăvară.
65 Prevost. Manon Lescaut II.
66 Prevost. Manon Lescaut III.
67 Univers. şi minunile lui.
68 — Idem istoria naturală II.
69 — Idem omul şi org. III.
70 Dulfu. Legenda Tiganilor.
71 Stănescu C. Ce este frumu-
seţea?
72 Buzoianu. Egiptul.
73 } Vlahuţă. Dan (roman) I.
74 }
75 Sihleanu. Armonii intime.
76 Vlahuţă. Dan (roman) II.
77 Augier. Ginerile lui Poirier
78 }
79 Pann A. Nastratin Hogeia.
80 } Filimon. Ciocoi vechi şi noi
81 }
82 } — Idem partea II.
83 }
84 — Idem partea III.
85 Adamescu. Biogr. scr. rom.
86 Putlitz. Ce povesteşte päd.
87 Buzoianu. Berberii-Hesperii-
dele
88 Dumas. Denisa, dramă.
89
90 Lecca H. Cinci poeme.
91 Gastineau. Geniile ştiinţei.
92 Rosetti R. Sincere (poesii).
93 Pann Şezătoare la ţară.
94 — Idem partea II.
95 Buzoianu. Cartagena, Ro-
ma.
96 } Bernardin de St. Pierre.
97 } Paul şi Virginia (roman).
98 Stavri. De demult, (poesii).
99 Petoffi. Apostolul.
100 Andersen. Carte de chipuri.
101 } Ovid. Metamorfosele.
102 }
103 } Copée Fr. Poveste tristă.
104 }
105 } Mic. vocab. milit. (epuizat).
106 }
107 Cicerone. Despre prietenie.
108 Muller. Animale celebre.
109 Rosetti (Max). Moştenire de
la răposata (teatru).
110 Gloriile muzicii. Biografii.
111 Stoianescu Th. Poezii.
112 Morand. Introducere la stu-
diul ştiinţelor fizice.
113 }
114 Seneca. Liniştea sufletească.
115 Teleor. Alte schiţe.
116 } Vlahuţă. Iubire (poezii).
117 }
118 Vasile Popp. Fleacuri.
119 Carmen Sylva. Robia Fele-
sului (nuvete).

120	<i>Rosetti</i> . Un leu și un zlot.	172	
121	<i>Caragiale</i> . Notițe și frag-	173	
122	mente (schite)	174	Ediția III revăzută peste
123	<i>Blok M.</i> Mamele celebre.	175	700 pagini cu numeroase e-
124	<i>Lubbock</i> . Intrebuinț. vieții.	176	xemple locuțiunii prover-
125	<i>Pitaru Hristache</i> . Povestea	177	biale galicisme, etc.
	mavrogenască.	178	
126	<i>Bălăcescu</i> . Poezii I.	179	<i>Stavri</i> . Pe acelaș drum.
127	— Idem. Poezii II.	180	
128		181	<i>Alexandri V. Ovidiu</i> .
129		182	" Doine.
130		183	" Lăcrămioare.
131	<i>Hamangiu</i> . Codul Civil ad-	184	" Suvenire.
132	notat (cu numeroase juris-	185	" Mărgăritărele
133	prudențe.	186	(poezii).
134		187	" Pasteluri.
135		188	" Varia.
136		189	" Altele.
137		190	"
138	<i>Madan</i> . Suspine.	191	" Ostași noștri.
139		192	" Dumbrava ro-
140		193	șie.
141		194	" Legende.
142	<i>Hamangiu</i> . Procedura civilă	195	<i>Eminescu</i> . Poezii (ediție i-
143	adnotată (cu numeroase ju-	196	lustrată).
144	risprudențe.	197	<i>Hebbel</i> . Iudita și Holofern.
145		198	<i>Swift</i> . Gulliver. Călătoriile.
146		199	<i>Alexandri</i> . Teatru I.
147		200	Idem " II.
148		201	<i>Speranță</i> . Anecdote.
149	<i>Hamangiu</i> . Legea judecăto-	202	<i>Bolintineanu</i> . Manoil (ro-
150	riilor (eputsat).	203	man original).
151		204	
152		205	
153	<i>Zaloni</i> . Despre Fanarioți, is-	206	
154	torie, moravuri.	207	<i>Caligari</i> . Dicționar englez-
155		208	român, cu pronunțarea fi-
156	<i>Ureche Dr.</i> Cronicile Dr.	209	gurată, având la început o
157	<i>Ploetz-Leist</i> . Vocabular fran-	210	metodă practică pentru în-
158	cez-român.	211	vățarea și pronunțarea tim-
159	<i>Szavlovsky</i> . Cronol. calend.	212	bei engleze, cu exemple
160	<i>Rosetti (Max)</i> . Povești către	213	și lămuriri.
161	săteni.	214	
162		215	
163	<i>Zamfirescu D.</i> Viața la țară	216	<i>Urechidă Dr.</i> Ce naște din
164	(roman).	217	pisică.
165		218	<i>Bianu</i> . Momente culturale.
166		219	<i>Cervantes</i> . Don Quijote.
167		220	<i>Silvan</i> . Bătrânul Dan.
168	<i>Urechidă</i> . Dicționar francez	221	<i>Iorga</i> . Oamenii și fapte.
169	român.	222	<i>Shakespeare</i> . Hamlet (tea-
170		223	tru).
171		224	<i>Carmen Sylva</i> . Rugăciuni.
		225	<i>Ghica</i> . Scrisori către V. Ale-
		226	xandri vol. I.

- 226) Idem vol. II. 276 *Racine. Sărutarea.*
 227) 277 *Gorki. Azilul de noapte.*
 228) Idem vol. III. 278) *Eminescu. Povești și nuve-*
 229) 279) *le.*
 230) Idem vol. IV. 280) *Dumas. Dama cu camelii*
 231) 281) *(teatru).*
 232) *Victor Hugo. Ernani (tea-*
 233) *tru).* 283) *Alexandri. Fântâna Blandu-*
 234) *Sadoveanu. Povestiri (nu-*
 235) *vele).* 284) *Shakespeare. Femeia îndră-*
 285) *Coșbuc. Antol. sanscrită.*
 236) *Lecca. Casta-Diva (teatru).* 28 }
 237) 28 } *Goga Octavian. Poezii.*
 238) *Lecca. Jucătorii de cărți* 28 }
 239) *(teatru).* 288) *Ibsen. Dușman al popor.*
 240) *Facca. Frățuzitele (teatru).* 289) *Sophocle. Oedip Rege.*
 241) *Rădulescu M. Știință și e-* 290) *Traian Demetrescu. Cum tu-*
 242) *nergie (studii filosofice).* 291) *bim (roman).*
 243) *Virgiliu. Georgicele.* 292) *Gârleanu. Odată (nuvele).*
 244) *Bolintineanu. Elena, (roman* 293) *Pop Vasile. Ocna vieței.*
 245) *original).* 294) *Shakespeare. Romeo și Ju-*
 295) *lieta.*
 246) *Lecca H. Supremă forță (tea-* 296) *Alexandrescu Gr. Poezii, e-*
 247) *tru).* 297) *pistole, satire.*
 248) *D'Annunzio. Făclia sub O-* 298) *broc-*
 249) *Schopenhauer. Viața, amo-* 299) *Legouvé. Medeea.*
 250) *rul și moartea* 300) *Basarabescu Norocul.*
 251) *Molière. Bolnavul inchipuit.* 301) *Răd. Niger. La gura văie.*
 252) 302) *Euripide. Ecuba (teatru).*
 253) *Ibsen. Stâlpii societății.* 303) *Ranetti G. Fabule.*
 254) *Cazaban. Departee de oraș.* 304) *Rostand. Principesa înde-*
 255) *Molière. Doctor fără voie.* 305) *părtată.*
 256) *Nora. Clipe trăite (nuvele).* 306) *Gane. Novele (volumul I).*
 257) *Lecca. Căini (teatru).* 307) *Sienkiewicz. Quo-Vadis, (ro-*
 258) *Sienkiewicz. Bartek Inving.* 308) *man din timpurile neronie-*
 259) *Zamfirescu. Tânase Scatiu* 309) *ne cu numeroase ilustrații).*
 260) *(roman)* 310) *Conan Dayle. Aventurile lui*
 261) *Wilde. Salomea, (dramă).* 311) *Sherlock Holmes.*
 262) *Daniel de Foe. Robinson.* 312) *Dickens. O noapte de cră-*
 263) *Traian Demetrescu. Iubita.* 313) *ciun.*
 264) *Hugo V. Regele petrece* 314) *Hugo V. Ultima zi a unui*
 265) *(teatru).* 315) *condamnat.*
 266) *Flammarion. Călătorie în* 316) *Maupassant. Nuvele.*
 267) *cer.* 317) *Flammarion. Ce e viața?*
 268) *Spencer H. Progresul.* 318) *Vlahuță. Din durerile lu-*
 269) *Flammarion. Fenomenele* 319) *mei.*
 320) *spiritismului.*
 270) *Grillparzer. Hero și Lean-* 317) *Gogol. O noapte de Mai.*
 271) *dru.* 318) *Wagner. Tannhauser.*
 272) *Ureche. Căruța poștei.* 319) *Vlahuță A. Nuvele.*
 273) *Vlahuță. România pitoreas-* 320) *Goethe. Faust (tragedie).*
 274) *că (descriere cu numeroa-* 321) *Alexandri. Despot Vodă (tea-*
 275) *se ilustrații).* 322) *tru).*
 323)

- 324) *Istrati Dr.* București-Cairo (note de călătorie). 374 *Lecca.* Din viața lui Napoleon.
- 325) *Zamfirescu D.* În război (roman). 37 } *Goldsmith.* Vicarul din Wakefield (roman).
- 326) *Schiller.* Wilhelm Tell (teatru). 377 *Sudermann.* Moara părăsită.
- 327) 378 *Gogol.* Oameni vechi.
- 328) 379 *Flammariou.* Sfârșitul lumii.
- 329) 380 *Schiller.* Hoții (tragedie).
- 330) 381 *Shakespeare.* Othello teatru.
- 331) 382 *Humboldt.* Priveliști din natură (geografie).
- 332) 383 *Buna Cuvîntă.* Cum să se poarte omul în societate.
- 333) 384 *Ispirescu.* Isprăvile și viața lui Mihaîl Viteazul (istorie).
- 334) 385 *Înșeșu.* Sic Cogito. Ce e viața?
- 335) 386 *Bălcescu.* Puterea armată.
- 336) 387 *Kogălniceanu.* Desrobirea Țiganilor.
- 337) 388 *Daudet.* Aventurile lui Tartarin din Tarascon (roman).
- 338) 389 *Maeterlinck.* Intel. florilor.
- 339) 390 *Twain.* Un rămășag între miliardari (schite umoriste).
- 340) 391 *Ibsen.* Poezii (traducere de Iosif).
- 341) 392 *Maupassant.* (Duminicile) unui burghez.
- 342) 393 *Ranești.* Schițe vesele.
- 343) 394 *Maupassant.* De demult.
- 344) 395 *Kogălniceanu.* Acte, scrieri.
- 345) 396 *Fabule.* Culegere din Tichindeal, Asachi, etc.
- 346) 397 *Korolenko.* Nuvele siberiene.
- 347) 398 *Odobescu.* Mihnea-Vodă.
- 348) 399 *Zola.* Atacul morii, (nuvele).
- 349) 400 *Euripide.* Ifig. în Teurida.
- 350) 401 *— Ifig. în Aulida.*
- 351) 402 *Tom. Titi.* Știința amuzantă, experiențe.
- 352) 403 *Svatopluk Cech.* Căntecele sclavului, (versuri).
- 353) 404 *Odobescu.* Basme.
- 354) 405 *Bourget.* Cuvântul dat.
- 355) 406 *Kogălniceanu.* Îmbunătățirea soartei țăranilor.
- 356) 407 *Odobescu.* Pseudochinegneti.
- 357) 408 *—* cos (pov. vânat).
- 358) 409
- 359) 410
- 360) 411
- 361) 412
- 362) 413
- 363) 414
- 364) 415
- 365) 416
- 366) 417
- 367) 418
- 368) 419
- 369) 420
- 370) 421
- 371) 422
- 372) 423
- 373) 424

- 419 *Copée* F. Lăutarul din Cremona (teatru).
 420 *Simoni*. Văduva (comed.)
 421 *Dostoiewsky*. Povestiri.
 422 *Sienkiewicz*. Pentru pâine.
 423 *Lecca*. Domnița și Jupân.
 424 *Zamfirescu* D. Indreptări
 425 (roman).
 426 *Amicis*. Cuort. Inima de copil.—Povestire pentru tinerime.
 427
 428
 429
 430 *Kremnitz*. Regele Carol al
 431 României.
 432 *Tolstoi*. Romanul căsător.
 433
 434 *Cehow*. Nuvele (din rusește).
 435 *Lermontow*. Un erou al timpului. (roman).
 436
 437 *Minulescu*. Casa cu geamuri portocalii. (nuv).
 438 *Kogălniceanu*. Cuvânt introd. la cursul istorie.
 439 *Ruso*. Cântarea României.
 440 *Meyer-Förster*. Heidelberg
 441 *Flaubert*. Trei povestiri nuv.
 442
 443 *Alexandri*. Poezii populare
 444 (culegere).
 445
 446 *Ilioasa*. Lucru manual. Impletiri cu nuele, răchită.
 447
 448 *Turghenieff*. Ghilotina.
 449 *Hașdeu*. Răzvan și Vidra,
 450 (teatru).
 451 *Edgar Poe*. Povest. extraordinare
 452 *Densușianu*. Din cronicari,
 453 cum și ce povestesc.
 454 *Andreiew*. Gândirea.
 455 *Dauș*. Blestemul.
 456 *Ibsen*. Ziua învierii.
 457 *Gogol*. Mantaua (nuv).
 458 *Hoffman*. Povestiri extraordinare.
 459
 460 *Dostoiewsky*. Precocii.
 461
 462 *Chamiso*. Omul care și-a pierdut umbra.
 463 *Caillavet*. Amorul vegheză.
 464 *Candrea*. Povestiri din diferite regiuni ale României.
 465
 466 *Esop*. Viața și pildele lui.
 467 *Alexandru* Macedon. Povestea lui (Alexandria).
 468
 469 *Lepădatu*. Din zilele de cădrădere ale lui Mihail Vi-teazul.
 470
 471 *Kacine*. Andromaca.
 472 *Turghenieff*. Rege al Stepei.
 473 *Odobescu*. Moșii și Curcanii.
 474 *Odobescu*. Câteva ore la Snagov. (descriere).
 475 *Voltaire*. Destinul.
 476
 477 *Grimm*. Povestiri pentru tinerime cu ilustrațiuni.
 478
 479 *Pop*. De dragul celor mici.
 480 *Halm F.* Camoens.
 481 *Anestin*. Cucerirea aerului, baloane și aeroplan.
 482
 483 *Zola*. Nantas.
 484 *Irwig*. W. Povestiri și Legende.
 485
 486 *Bilciurescu*. Znoave.
 487 *Pușkin*. Dubrowsky.
 488 *Heine*. Nopti florentine.
 489 *Maupassant*. Ulcica.
 490
 491 *Adam*. Teatru școlar.
 492
 493 *Hârsu Lia*. Schițe.
 494 *Beaumarchais*. Barbierul din Sevilla. (teatru).
 495
 496 *Anatole France*. Povestiri.
 497
 498 *Jules Verne*. Cinci săptămâni în Balon. Descriere de călătorie cu ilustrațiuni.
 499
 500 *Metchnicoff*. Bătrânețe.
 501 *Speranță*. Scriitori vechi.
 502
 503 *Rosetti*. Din Egipt, (călătorii) 200 de ilustrațiuni.
 504
 505 *Grigorovița*. Povestiri răsărite.
 506
 507 *Conan Doyle*. Spovedania unui medic.
 508 *Cantemir*. Descrierea Moldovei.
 509
 510 *Bazin*. Povestiri duioase.
 511 *Dostoiewsky*. Suflet de copil. (nuvele).
 512
 513 *Cum se ghicește în palmă*.
 514

- 513 *Coșoi. Poveștile Răului.*
 514 *Molière. Avarul (comedie).*
 515 *Ibsen. Nora (Casa păpușii).*
 516 *Tolstoi. Revoluționarii.*
 517 *Andrieu. Răsul roșu.*
 518 *Ivela. De-ale Muziceii.*
 519 *Maupassant. D-șoara Fifi.*
 520 *Genoveva de Brabant.*
 521 *Suderman. Stane de piatră.*
 522 *Candrea. Poezii populare.*
 523
 524 *Maupassant. O viață. (roman*
 525 *ilustrat). trad. H. Lecca.*
 526
 527 *Balzac. Eugenia Grandet (ro-*
 528 *man).*
 529
 530 *Turghenieff. Poeme.*
 531 *Bolcaș. Năvăliri barbare.*
 532 *Caillavet. Măgarul lui Buri-*
 533 *dan.*
 534 *Björnson. Falimentul.*
 535 *Iosif și Anghel. Legenda Fu-*
 536 *nigeilor.*
 537 *Nicolau. Urmările (teatru).*
 538 *Beldiceanu. Povești mărunte.*
 539 *Compayré. Herbart și educa-*
 540 *ția prin instrucție.*
 541 *Niger. Căpitanul Ropotă.*
 542 *Gogol. Revizorul, comedie.*
 543 *Nicodemi Dario. Refugiu.*
 544 *Swift. Gulliver la Uriși.*
 545 *Dunăreanu. Nuvele.*
 546 *Valliers Adam. Nuvele.*
 547 *Rădulescu Heliade. Bucăți*
 548 *alese.*
 549 *Chateaubriand. Atala.*
 550 *— Id. René.*
 551 *— Id. Ultimul Abencerage.*
 552 *Aguletti. Din istoria Patriei.*
 553 *Grande. Fulga (roman).*
 554 *Căpescu. Amintiri Război-*
 555 *nice.*
 556 *Bacalbașa. Moș Teacă din*
 557 *cazarmă.*
 558 *Musset. Frederic și Berne-*
 559 *reta.*
 560 *Gorun. Alb și Negru.*
 561 *Aslan. Problemele Vieții.*
 562 *Capranica. Amorul Dante.*
 563 *Adam. Din Viață.*
 564 *Murger. Viața Artiștilor*
 565 *(Vie de Bohème (roman)).*
 566 *Bălcescu. Biografii isorice.*
 567 *Pop Reteganul. Nuvele.*
 568 *Müller I. Sistemul meu.*
 569
 570 *Anunzio. Martirul (nuvele).*
 571 *Pora. Din alte vremuri.*
 572 *Anatole France. Albina.*
 573 *Maeterlinck. Justiția.*
 574 *Descartes. Studii asupra ma-*
 575 *todei*
 576 *Chiru-Nanov. Păcate vechi.*
 577 *Kampf. Seara cea grozavă.*
 578 *Schiller. Intrigă și Amor*
 579 *(teatru).*
 580 *Me Hansen. Isprăvi Vână-*
 581 *toarești (ilustrat).*
 582 *Iosif și Anghel. Portrete.*
 583
 584 *Tolstoi. Învierea (roman tra-*
 585 *dus din rusește).*
 586
 587 *Theuriet. Frida.*
 588 *Rădulescu M. Cultura Ro-*
 589 *mână și politicianismul.*
 590 *Panfile. Feți frumoși.*
 591 *Caselli. Fecioara Argeș.*
 592 *Björnson. Tovarăș vesel.*
 593 *Moldovan. Flăcări. (versuri).*
 594 *Fundescu. Basme.*
 595
 596 *Andreev. Poveștea 7 spânzu-*
 597 *rați.*
 598
 599 *Zola. Tereza Raquin.*
 600
 601 *Dufresne. Jocul de șah. Că-*
 602 *lăuza practică pentru înce-*
 603 *pători și amatori.*
 604 *Densușianu. Tradiții, leg.*
 605 *Flammarion. Lumen.*
 606
 607 *Demetrescu Traian. Intim*
 608 *Demetrescu Traian. Sensti-*
 609 *tive.*
 610 *Demetrescu Traian. Aqua-*
 611 *rele.*
 612 *Maupassant. Tare ca moar-*
 613 *tea (roman).*
 614
 615 *Bolintineanu. Călătorii pe*
 616 *Dunăre.*
 617 *Russo. Cugetări și Amintiri.*
 618 *Gauthier. Avatar.*
 619 *Langianu. Icoane Popor.*
 620 *Millian Gh. Puternicul.*
 621 *Hebbel. Inclul lui Ghighes.*
 622 *Corneille. Horațiu.*

- 617 } *Popescu. Fata dela Cozia.*
618 }
619 *Boussenard. Zece mił de ani*
sub bloc de ghiață.
620 *Regnard. Legat. univers.*
621 *Sudermann. Ion Botez.*
- 622 *Demetriad. Regeneratul.*
623 *Wagner. Lohengrin.*
624 *Molière. Vicleniile Scapin.*
625 *Caraivan Virgil. Snoave.*
625 *Speranța. Anecd. marinat.*
627 *Chendi. Portrete literare.*
628 *Wagner. Oland. Zburător.*
629 *Dostoiewsky. Nuvele.*
630 *Codreanu Mih. Din când în*
când (poesii).
631 *Leon Dr. Generația Spota-*
nee și Darwinismul.
632 *Wundt. Hipnotism și suges-*
tione. (stud. d. filosof).
- 634 }
635 } *Daudet Alph. Jack, roman*
636 } *tr. Haral. G. Lecca (cu nu-*
637 } *meroase ilustrații).*
638 }
639 }
640 }
641 } *Maupassant Guy. Bel-Ami*
642 } *(roman).*
643 }
644 }
645 } *Sacher Masoch. Hadaska.*
646 *Ivela Povestiri Muzicale.*
(47)
648 } *Ispirescu. Basmele Rom.*
649 } *(culegere de basme).*
650 }
651 *Molière. Tartuffe. (teatru)*
652 }
653 } *Anestin. In lumea spiritelor*
654 }
655 } *Shakespeare. Regele Lear*
656 *Memțeanu. O călătorie în ț-*
ara albinelor.
657 *Andersen. Grădina raiului,*
658 } *povestiri pentru tinerime.*
659 *Wildenbruch. Invidia.*
660 *Carlyle Th. Munca, sinceri-*
tate, tăcere.
661 } *Jules Verne. Ocolul pământ-*
662 } *ului în 80 de zile, descriere*
663 } *de călătorie cu ilustrațiuni.*
664 }
665 *Corneille P. Cidul, teatru.*
666 *Rădulescu M. Păr de lup.*
- 667 *Locusteanu. Funcționarul de*
la domenii, (teatru).
668 *Brătescu-Voinesți. Neamu U-*
dreștilor, (teatru).
669 *Reinhardt Cristine. O pagi-*
nă din viața românilor.
670 *Pamfil. Firișoare de aur.*
671 } *Nottara. Suflete obosite (ro-*
672 } *man).*
673 }
674 } *Nordau Max. Minciunile*
675 } *Convenționate ale civilizați-*
676 } *unei noastre.*
677 *Anunzio. Cartea Fecioarelor.*
678 } *Zamfirescu D. Lyda.*
679 }
680 *Zamfirescu D. Furfanțo.*
681 *Tinc Nicolae. Versuri pentru*
copii.
682 } *Gorky. Scene din viața Va-*
683 } *gabonzilor.*
684 }
685 } *Andrieu L. Anatema (piesă).*
686 }
686 *Alexandri Vasile. Serisori co-*
resp. cu Ed. Grenier.
687 *Gorky M. Conovalov, (nuv).*
688 } *Bălcescu N. Serisori către*
689 } *Ion Gica.*
690 *Gogol N. Portretul, (nuv.)*
691 *Walter Scott. Văduva din ț-*
ara Highlandzilor.
692 *Tinc. Monologuri în vers.*
693 *Celler Gottfried. Legende.*
694 *Baican. Palavre și Anecd.*
695 *Bret Harte. Povești din ț-*
ara Aurului, (nuv).
696 *Istoria prea frumosului Ar-*
ghir și a Elenei.
697 *Șincai Gh. Din cronica lui.*
698 *Kistemackers. Instinctul.*
699 *Eftimiu V. Dar de nuntă.*
700 *Munteanu Gh. N. Costache*
Negri. Viața lui.
701 *Tufescu. Din văi și vâlcele.*
702 *Scarlat. Vorbe și Anecd.*
despre oameni celebri.
703 *Negruzzi. Serghie Pavlov.*
704 *Scurtescu N. Rheia Silvia.*
dramă în versuri.
705 *Tolstoi L. Cu ce trăiesc oa-*
menii (povestiri).
706 *Hervieu P. Goana Torțelor.*
707 *Popescu Spiridon. Din pov.*
unui vânător de lupi.
708 *Anatole France. Baltazar.*
709 *Cazaban. Oamenii cum se*
cade (nuv.)

- 710 *Nicolau și Simion*. Fiul ei.
 711 *Anghel D.* Triumful vieții.
 712 *Browning R.* Mildred, trag.
 713
 714
 715
 716 *Candrea A.* Dicționar de pro-
 717 verbe și zicători românești.
 718
 719 *Sienkiewicz.* Amintiri din
 viața de artist.
 720
 721
 722
 723 *E. Porn și Alexandrescu-*
 724 *Dorna.* Dicționar Italian-Ro-
 725 mân cu peste 600 pag., cu
 726 numeroase exemple, locu-
 727 țuni și având la început o
 728 metodă practică, pentru a în-
 729 vâța limba italiană.
 730
 731
 732
 733 *Dauș Ludovic.* Satana (nu-
 734 vele).
 735 *Pamfil T.* Cântece de stea.
 736 *Colinde, Vicleime, etc.*
 737 *Schiller F.* Conjurația lui
 738 Fiesco la Genova (teatru).
 739 *Turgheniev.* Părinți și Co-
 740 pii (roman).
 741 *Manual de Fotografie, cu*
 742 *formule și modele noi de*
 743 *E. Dimitriu.*
 744 *Gauthier Th.* Moarta inamo-
 745 rată (nuvele).
 746 Cum poți deveni hipnotiza-
 747 tor. Artă fascinantă.
 748 *Burnett Fr.* Micul Lord, cu
 749 numeroase ilustrații.
 750 *Teodorian Maria Carada.*
 Maica Sofia (roman).
 751 *Tolstoi L.* Trei morți și alte
 povestiri.
 752 *Moldovan Corneliu.* Cântă-
 rea Cântărilor.
 753 *Caraivan Virgil.* Alțman
 Voinicul (poveste).
 754 *Georgescu N.* Preot. Este
 Folositoare religia Creștină?
 755 *Slavici.* Pușorii. (nuvele).
 756 *Bernstein M.* Cheia de Aur.
 Un act în versuri.
 757 *Zola.* Cheful la Coqueville.
 758 *Bawr.* Banul norocos.
 759 *Korolenko.* Visul lui Macar
 (povestire iacută).
 760 *Richepin.* Morți bizare.
 761 *Richepin.* Debuturile lui Ce-
 sar Borgia
 762 *Richepin.* Martira (piesă).
 763 *Negru M.* Povestiri orienta-
 le.
 764 *Feuchtersleben.* Higiena su-
 fletului.
 765 *Pamfile T.* Culgere de ghi-
 eitori.
 766 *Benj. Constant.* Adolf.
 767 *Compayré G.* Pestalozzi și e-
 ducatiunea elementară.
 768
 769
 770
 771 *Kant Emman.* Pedagogia.
 772 *Amicis E.* O moarte pe câm-
 pul de război.
 773 *Rădulescu-Motru.* Adevăr și
 minciună.
 774 *Alexandrescu-Dorna.* Popa-
 suri (nuvele).
 775 *Anestiu V.* Romanul cerului.
 776 Astronomie pentru toți.
 777 *Oust. Le Bon.* Nașterea și
 moartea materiei.
 778 *Sion G.* Una sută una fabule.
 779 *Traian Demetrescu.* Prive-
 liști din viață.
 780
 781
 782 *Coppée François.* Vinovatul.
 783 (roman cu ilustrații).
 784
 785 *Kleist H.* Logodna din St.
 Domingo.
 786 *D. Pătrășcanu.* Ce cere pu-
 blicul de la un deputat.
 787 *Aslan G.* Educația prin sine
 însuși.
 788
 789
 790
 791 *Bourget P.* André Cornelis,
 Roman.
 792
 793 *Munteanu-Râmnic.* Spre cen-
 trul Pământului.
 794 *Sienkiewicz.* Nuvele.
 795 *Dumitrescu St.* Viața bu-
 blică și privată la Romani.
 796 *Rosetti K.* Pravoslavnica
 Rusie.
 797
 798
 799 *Florantin I. Pop.* Horea ro-
 man istoric.
 800 *Mark Twain.* Drepturile fe-
 meii.
 801 *Aslan Edg.* Marieta.
 802 *Ranetti.* Mașache Pisălog.

- 802 Tolstoi. Pamfil și Iuliu.
803 Cicerone. Catilinarele (tra-
804 ducere din latinește.
805 Hugo Victor. Legenda fru-
mosului Pecopin.
806 Haff. Wilh. Cerșetoarea dela
807 podul Artelor.
808 Furtună. Firicele de iarbă.
809 Adam I. Glume țărănești.
810
811
812
813
814 Em. Grigorovitz și W. Ghul
815 Dicționar complet German-
816 Român.
817
818
819
820
821
822 Băldescu-Danubian. Din
823 largul mării (schițe marine)
824 Fulmen. Scrisori de femei.
825 Demetrius. Puterea farme-
celor.
826 Nemțeanu. Povestea unei i-
dile.
827 Carmen Sylva. Cuvinte su-
828 fletești.
829 Lamartine. Amiralul Nelson.
830 Hoffmann. Povești morale
831 pentru tinerime.
832 Balzac H. Moș Goriot. (Ro-
833 man).
834
835 Maerlinck. Timpul, florile și
nemurierea.
836 Oproiu. Greșelile părinților
în educația copiilor.
837 Collodi. Pățaniile lui Vasi-
838 lache (Istoria unei paiate) cu
839 numeroase ilustrații.
840 Lungianu Mih. Postelnicu
Cumpănă.
841
842 Segur Contesa. Povestiri cu
843 zâne, trad. de Ludovic Daus.
844 Gorun. Știi românește?
845 Lecca Haralamb. Crâng.
846 Adamescu G. Istoria Litera-
847 turii Române de la început
848 până în zilele noastre, cu
849 portrete biografice, etc.
850
851 Daudet Alph. Fromont și
852 Risler. Moravuri parisiene.
853
854 Perrault. Poveștile lui.
855 Carmen Sylva. Poveștile u-
856 neei Regine.
857 Claretie Jules. Drapelul.
858 Heyse P. Mireasa lui Crist.
859
860 Agârbiceanu I. Datoria.
861 Rădulescu-Codin. Făt Fr
mos.
862 Maeterlinck. Sora Beatrice.
863 Conta Vasile. Metafizica.
864
865 Alina G. Artă de a vorbi în
866 societate și la diferite oca-
ziuni.
867 Ruskin John. Comori și gră-
dinii.
868 Nenițescu I. Puî de lei.
869 Poezii eroice și naționale.
870 Anghel D. Steluța, fantezii.
871 Robida. Pe clopotniță.
872 Rădulescu-Niger. Unchiul
Cristea.
873 D'Annunzio. Pământ virgin.
874 Bourget Paul. Dureroasă e-
875 nigmă.
876 Mladenovici. Scamatorii, ma-
877 gie artificială, prestidigita-
ție cu figuri explicative.
878 Apostoliu C. Povești alese
pentru copii.
879 Musset Alfr. Emelina Mar-
880 got. Nuvele.
881
882 Balzac. Femeia la trefizeci
883 de ani. Roman.
884 Goethe. Dragoste cu toane,
trad. St. Iosif.
885 Wagner-Rich. Rienzi, mare
operă tragică.
886 Leger Louis. Istoria litera-
887 turii rusești.
888 Conta Vasile. Teoria Fatalis-
889 mului.
890 Sallustius. Conjurația lui
Catilina.
891 Budai Deleanu. Țiganiada.
892 Poemă eroi-comică în 12
cânturi.
893 Turghenief. Anciau sau Ar-
borele morții.

- 894 *Davidescu*. La fântâna Castaliei. Poezii.
 895 *Cehov*. Farmacista. Nuvele și schițe.
 896 *Pamfil*. Un tăciune și-un
 897 cărbune (Povești).
 898 *Alfred de Muset*. Andrei del Sarto.
 899 *Caton Theodorian*. Cum plânge Zinica. Schițe și Nuvele.
 900 *Stamatiad*. Din trâmbițe de aur (Poezii).
 901 *G. Aslan*. Cultul Oamenilor Mari.
 902
 903
 904 *Stendhal*. Despre Amor.
 905
 906
- 907 *Conan Doyle*. Moarte lui Sherlock-Holmes trad. de Leca H.
 908 *G. Tutoveanu*. Alabastru. Poezii.
 909 *Mărgărita Miller Verghi*.
 910 Copiii lui Răsvan. Încercare
 911 premiată de Academia Ro-
 912 mână.
 913 *Lia Hârsu*. Fără Noroc.
 914 *Pr. Nedelea Georgescu*. Des-
 915 pre existența lui Dumnezeu.
 916
 917 *Aly Baba*. O mie și Una de Nopti.
 918
 919 *A. Petöffi*. Funia călăului.
 920 *Demidov*. O călătorie în Principatele Române.

921. — Victor Anestin : Ce trebuie să cetim.

CUNOSC...

Cunosc un cimitir : el n'are piatră,
 Și nici morminte, cruci nu sunt într'insul.
 Acolo nu se-aud din guri de preoți
 Cântări ori rugăciuni; e stins și plânsul.

Cunosc un cimitir : nici fir de iarbă
 Ori flori nu cresc în el, templul tăcerii.
 Acolo nu răsună nici un sunet
 Duios de clopot, în amurgul serii.

Acest cimitir tainic este marea
 În care valul doar sărută morții.
 Arar raze de soare ori de lună
 Pătrund la ei, svârliți din mila sorții.

IOAN TOTU

[illegible]

CEURI VOLATILE
GARANTAT PURE
VANILINĂ CUMARINĂ ETC

EXPLOATAREA NÂRCILOR:
PARFUMERIE FRANCOISE DU MIDI
— 1984 —
PARFUMERIE MONDIALE EXPERANTO SI
A TUTULOR FABRICATELOR

PROPOSE DE
M. HUSSAR, CHIMISTE PARFUMEUR
DIRECTOR ASSOCIAT

FABRIQUE DE PARFUMERIE
SUNÉRIEURE

D^rA. URBEANU & Inginer N. PETRESCU,

TELEFON 14/18

EXTRACTION
LOTIONS VÉGÉTALES
DENTIFRICES

ARÔME DE BRAD SYLVEN[®]
ESSENTE COMPOSEE par le FABRICI DE SAPUN

SPECIALITATE:
VÂNZARE CU DECALITRU
FABRICATIUNE DE
ARTICOLE MONOPOL

REGELE ȘERPILOR

LEGENDA INDICA

Înainte cu multe, multe veacuri trăia în pădurea nepătrunsă a Indiei, în care nu călcase încă nici un picior omenesc, regele șerpilor, Nag. Acesta auzise atât de multe despre înțelepciunea oamenilor, în cât se hotărâ în fine ca să-l cunoască. El luă figura unui tânăr frumos și plecă spre Kasi. (Benares de astăzi), cetatea sfântă a Hindușilor. Acolo trăia împreună cu fiica, un bătrân și învățat Pandit (Brahman), al cărui renume umpluse întreaga Indie, și unde peregrinaiu de aproape și de departe învățăceii Brahmanilor, ca să asculte învățăturile sale.

La el veni și Nag îmbrăcat în haine scumpe ca un tânăr distins, cu rugămintea, ca să-l inițieze pe el, care este un fiu de Brahman în tot ceea ce privește înțelepciunea omenească.

Și Panditul îl luă în casa sa, îl trimise la școalele publice și-l învăța el însuși, astfel încât Nag ajunsese în curând ca o lumină între conșcolarii săi.

Departa ca și renumele înțelepciunii bătrânului Pandit ajungea și renumele frumuseții fiicei sale, obrazul ei semăna cu aurora dimineții, părul ei cu razele soarelui și ochii ei cu stelele care străluceau în fiecare noapte de pe bolta albastră a cerului.

Nag și fiica lui Pandit se iubeau și când regele șerpilor își termină studiile, luă de soție pe

frumoasa Brahmană, cu consimțământul tatălui ei.

Odată într-o noapte, când luna revărsase lumina ei argintie peste grădinile fermecate ale Indiei, Nag chinuit de vise urâte se svârcolea pe așternutul său de mătășă. Soția sa sta lângă el și privea cu teamă la lumina lunii care umplea camera, trăsăturile feței soțului ei. Era ca și când el se lupta cu vreo putere necunoscută. Trăsăturile sale se contractau, gura i se deschise și din ea ieși limba ascuțită a unui șarpe. Soția sa începu să țipe și cuprinsă de groază fugi în unghiul cel mai extrem al camerei unde stătu tremurând până dimineața fără să doarmă.

Și fericirea acestor oameni dispăru. Soția regelui șerpilor fu chinuită de o nestăpânită curiozitate de a afla secretul limbii de șarpe și conjură pe Nag pe toți zeii Indiei, ca să-i spună. Sărmanul rege fu cuprins de o spaimă grozavă. Numai sub condițiunea, ca să nu trădeze nici odată vreunei ființe pământestii origina sa, a putut să ia figură omenească, afară de limba care ca semn al originii sale trebuia să rămână limba de șarpe. El nu știa cum să scape de rugămintea soției sale, care-l chinua zi și noapte și aproape i se scărâ ochii ei frumoși de atâta plâns.

Deodată îi veni o idee bună. El propuse o călătorie, în care

ei spera că impresiunile din această vor abate gândul soției sale și-și va uita de curiozitatea ei.

Fiica Panditului primi cu bucurie aceasta propunere, și sîterse lacrimile și se duse să facă pregătirile pentru călătorie.

Nag călători ca un Radja (rege), ceea ce și era, pe un elefant gigantic, frumos împodobit cu purpură, aur și argint, și cu o suită de servitori și cămile, cari duceau bagajele.

Totul mergea bine și soția lui Nag părea că uitase cu totul istoria limbii. Ea era veselă și ochii îi străluceau ca și când n'ar fi vărsat nici odată lacrimi.

După o călătorie de mai multe zile, ajunseră pe la amiază la un lac, care era limpede și liniștit ca un ochi de Zeu și ale cărui tărnuiri splendide invita la odihnă. Nu se putea găsi un loc mai bun pentru gătitul prânzului. Se scoborâră, întinseră covoare pe iarbă și ridicară corturi, pentru a se apăra de razele arzătoare ale soarelui.

După ce se termină prânzul și pe când regele șerpilor voia să își facă siesta, soția sa își aduse iarăși aminte de istoria limbii și ea începu să se roage și să plângă, fără când el fu biruit de vorbă și lacrimile ei și-i destăinui că el nu este un fiu de Brahman, după cum îi spusese ci regele șerpilor Nag. Abia eși din gura sa ultimul cuvânt, când curioasa femeie văzu înaintea ei în loc de soțul ei frumos, un monstru de seapre care se ridică în sus, o privi cu ochii

trști și cu un șuerat lung sări în lac.

Tipând de disperare femeia căzu leșinată. Ea recunoscă acum ce crimă mare săvârșise. Ea își smulse părul, își rupse hainele ei scumpe și se rugă de zei și de oameni s'o ajute.

Dar zeii nu ascultară pe păcătoasa femeie, ei se hotărîră, s'o piardă.

Ei îi dăruiră un copil. Dar ce era să facă ea, văduvă cu un copil fără tată, de a cărui asasinare trebuia să fie acuzată? Adevărata femeie de Hindu urma la moarte pe soțul ei. Ea învăli cu îngrijire copilul în mantaua brodată cu fire de aur, îl depuse lângă un arbore și apoi scoțând un tipăt sfâșietor se aruncă după soțul ei în valuri.

În seara aceleiași zile veniră păstori cu vitele ca să le adape în lac, dar se retraseră îngroziți. La marginea lacului sta încolăcit un șearpe uriaș și legăna un copil care plânga. Ei voiau să fugă îngroziți dar șearpele îi chemă înapoi:

— Stați, zise el, și nu vă temeți. Eu sunt Nag, regele șerpilor și acest copil este fiul meu. Mama lui a fost o Brahmană. El este de nașterea cea mai nobilă, luați-l eu noi, el va răsplăti odată cu bogății, el va deveni regele acestei țări.

Păstori îi ascultară și fiul lui Nag deveni străbun al familiei de Radja, din Garipur, care domnește și astăzi. Familia aceasta poartă și azi numele de Nagbanshi (Nag—șearpe și bansh — urmași).

Corneliu Scurtu

— După anuarul oficial rus, în imperiul rusesc sunt aproape 6 milioane stupi cu albine.

— Bugetul Italiei pentru instrucția publică era de 140 milioane lei în 1913.

— A fost o vreme când munții Bucegi, Paringu, Retezatul și alții, erau acoperiți cu ghetari.

Oțet Cocos

*igienic
natural
est în*

FABRICA
D^E A. URBEANU
BUCUREȘTI.

DEVÂNZARE:

TELEFON 14/18

LA MAGAZINELE DE COLONIALE DIN ȚARA

RAZBOIUL EUROPEAN

În Iulie 1914 s'a deslănțuit în Europa un război cum nu s'a văzut de când există omenirea

sfârșit nu ne poate prevedea acum, dar care de sigur vor face ca harta Eu opel să sufere mari

D. Poincaré, președintele Republicii Franceze; regele George al Anghiei; împăratul Wilhelm al Germaniei; țarul Nicolae al Rusiei; regele Albert al Belgiei; împăratul Franz Iosef al Austro-Ungariei; regele Petru al Serbiei și regele Nichita al Muntenegrului

pe pământ. Cinci state mari ale Europei, ajutate de alte state mici, au început lupte al căror transformări. Războiul a început prin ultimatul pe care Austro-Ungaria

I-a trimis Serbiei, ultimatum așa de umilitor, încât nici un stat mai mic decât Serbia nu l-ar fi putut primi fără o revoltă suflătoare. Dar declararea acestui război a stârnit o mare indignare în Rusia. Leagănul Slavismului nu putea să rămână indiferent. Rusia a decretat imediat mobilizarea. Germania, aliata Austro-Ungariei îngrijată de atitudinea vecinei sale, i-a cerut lămuriri, dar cum Rusia mobiliza mereu, guvernul german a procedat și el la mobilizare.

Aliata Rusiei, Franța, s'a sim-

putut să protesteze, apoi Belgia, cu toată armata ei cea mică, s'a hotărât să lupe cu energie.

Japonia, aliata Angliei a declarat și ea război în contra Germaniei și nu știm până în momentul când scriu aceste rânduri, dacă la rândul lor, Statele-Unite nu vor declara război Japoniei.

Astfel, la începutul războiului, deoparte era:

Germania și Austro-Ungaria.

De altă parte:

Franța, Rusia, Anglia, Belgia, Serbia și Muntenegru.

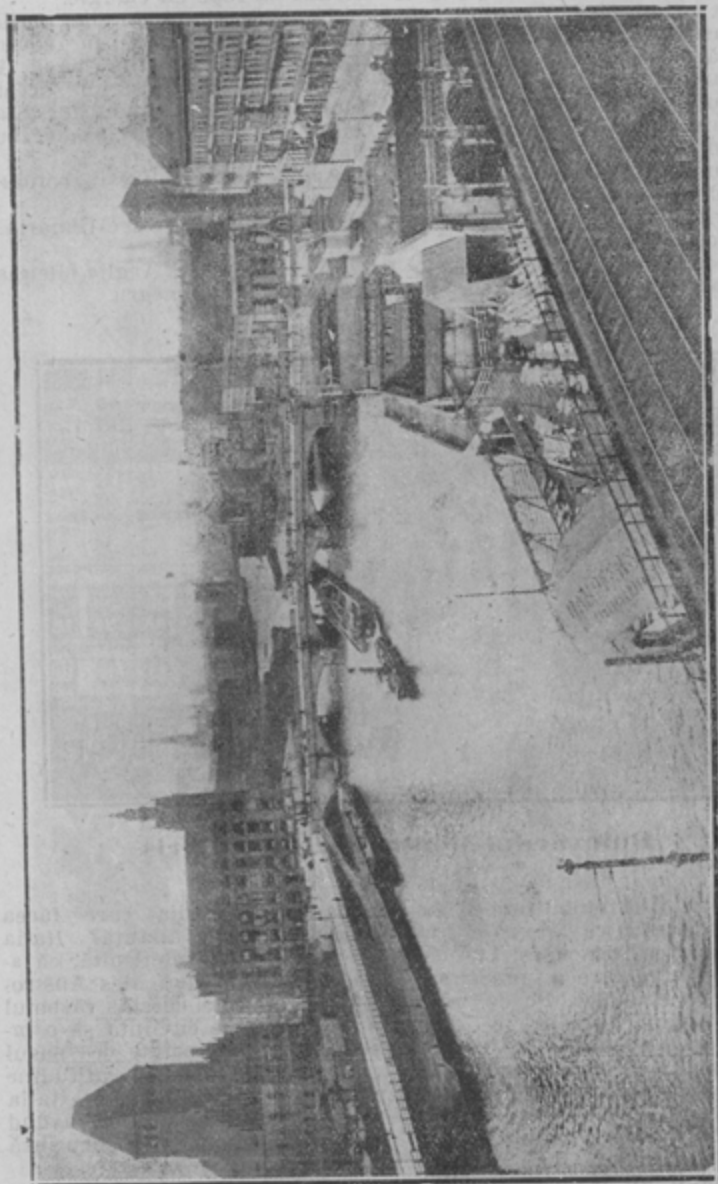
Bulevardul Montmartre din Paris

tit obligată să mobilizeze și ea, mai cu seamă că „revanșa”, adică reluarea Alsaciei și Lorenei e o chestiune care a preocupat veșnic pe Francezi. Pe de altă parte, Anglia, care are o dușmănie și mai mare în contra Germaniei, i-a declarat și ea război, punând trupele de uscat la dispoziția Franței și mobilizând în grabă gigantica sa flotă.

Germanii au ocupat imediat Luxemburgul și au intrat și în Belgia. Dacă Luxemburgul nu a

Dar Italia, Italia care făcea parte din tripla alianță? Italia s'a simțit cu totul jicnită, că aliatale sale, și mai ales Austro-Ungaria, care a deschis războiul nu au găsit de cuviință să o înștiințeze mai dinainte de pasul ce'l vor face. Această atitudine a aliatelor sale a făcut pe Italia să păstreze neutralitatea, având însă grije să nu fie surprinsă de evenimente neprevăzute.

Au mai declarat neutralitatea lor: Suedia, Norvegia, Olanda,

VEDERE DIN BERLIN

Danemarca, Spania, Portugalia, Bulgaria, Grecia, Elveția etc.

Turcia, câțva timp a arătat vîile sale simpatii pentru Germania și aceasta a apropiat-o de Bulgaria, ale cărei simpatii pentru Austro-Ungaria sunt destul de cunoscute.

România și-a declarat de asemenea neutralitatea, de oarece nu putea să arate nici o preferință. Dacă Ungurii stăpînesc Transilvania și Austriacii Bucovina, în schimb Rușii sunt stăpînii Basarabiei. Trecutul ne-a învățat să fim prudenți și în loc să facem o politică austriacă, sau rusă, să facem numai o politică dictată de interesele noastre.

Luptele au început, întîi e Austro-Unguri și Sârbi, între Austro-Unguri și Ruși, între Germani și Ruși, între Germani deoparte și Francezi, Belgieni și Englezi, de alta. Despre aceste lupte vorbim mai departe. Deocamdată, ne interesează adevăratele cauze ale acestor războaie fără precedent, căci motivul pentru care Austro-Ungaria a declarat Serbiei nu poate fi privit ca motiv serion. O încăierare europeană era așteptată de mult, căci adevărate cauze sunt de mult cunoscute. Războiul european era așteptat de toți cei care cunoșteau situațiunea politică în Europa.

Dușmăniile între statele europene erau prea numeroase. Dela 1871 pînă azi, Francezii au cântat mereu:

*Vous n'aurez plus l'Alsace et la
[Lorraine]
E malgré vous nous resterez
[Français,*

1) Nu veți mai avea Alsacia
[și Lorena.
Și cu toată împotrivirea voastră tot
[Francezii vom rămîne.
Ați reușit să germanizați pămîntul.
Dar inima noastră tot franceză
[va fi.

*Vous avez pu germaniser la
[plaine
Mais notre coeur sera toujours
[français*

De aceea, Germanii se înarmau mereu în vederea unui apropiat război germano-francez, iar Francezii făceau neconținute pregătiri. În multe rînduri, cele două mari țări erau pe punctul să-și declare război și în 1905, din cauza Marocului, și cu concursul lui Delcassé, pe atunci ministru de externe al Franței, războiul devenise aproape de neînlăturat. Se pare însă că Franța nu era pregătită; Delcassé s'a retras și războiul a fost evitat.

Dar aceasta avu ca urmare noul mari pregătiri militare și deoparte și de alta.

Anglia, în nenumărate rînduri, purtase război contra Franței și ea fusese cea care dedese cea mai strașnică lovitură lui Napoleon. Anglia se asigură însă că interesele ei comerciale nu vor mai fi stînjinite de Franța. Un alt dușman însă se ivise pentru Anglia, un dușman și mai periculos: imperiul german, devenit puternic după înfrîngerea francezilor în 1871. Germania aspira să fie rivala Angliei. Națiune săracă, locuind un sol ce refuză să fie cultivat, sau cel puțin, solul arabil fiind prea mic, față de densitatea populațiunei, Germania are nevoie de numeroase colonii, are nevoie să-și desvolte comerțul și industria. Dar această presupune numeroase vase comerciale, pázite la rîndul lor de o puternică flotă militară. În fiecare an, Germania creia noul unități mari navale și în fiecare an Anglia făcea același lucru.

Un timp, Anglia se temuse de puterea crescîndă a Rusiei în Extremul-Orient, dar ridicînd pe Japonia, zdrobise influența rusească în acea parte a lumii. De Ruși nu se mai temea Anglia. Un singur rival îi sta în

cale: Germania. Anglia aştepta deci şi ea momentul favorabil pentru a da o mare lovitură imperiului german şi deci acesta avea toate motivele să se întâlnească, nu numai pe uscat, ci şi pe mare. Se înţelege deci pentru ce Anglia şi Franţa s-au înţeles să poarte război în contra Germaniei.

Între Germania şi Rusia neînţelegerile nu erau prea mari şi nu ar fi dus la un neevitabil război; războiul germano-rus e mai mult o consecinţă a duşmăniei dintre Austro-Ungaria şi Rusia şi mărul discordiei dintre

părţii teritoriilor cucerite şi şi-au declarat război, ceea ce era un pericol pentru toate statele vecine. Atunci a intrat România în acţiune, făcând pacea care s'a încheia la Bucureşti.

Pacea aceasta supă a pe Bulgari, care se crezură nedreptăţiţi. Şi lucru curios, tocmai Bulgaria, cel mai înviersunat duşman al Turciei fu acela care căută prietenia acesteia. Politica aceasta e explicabilă. Bulgaria vrea să la Serbiei şi Greciei, ceea ce crede că li ne cuvine şi de sigur, nu va părăsi i-

Hofburg-ul din Viena

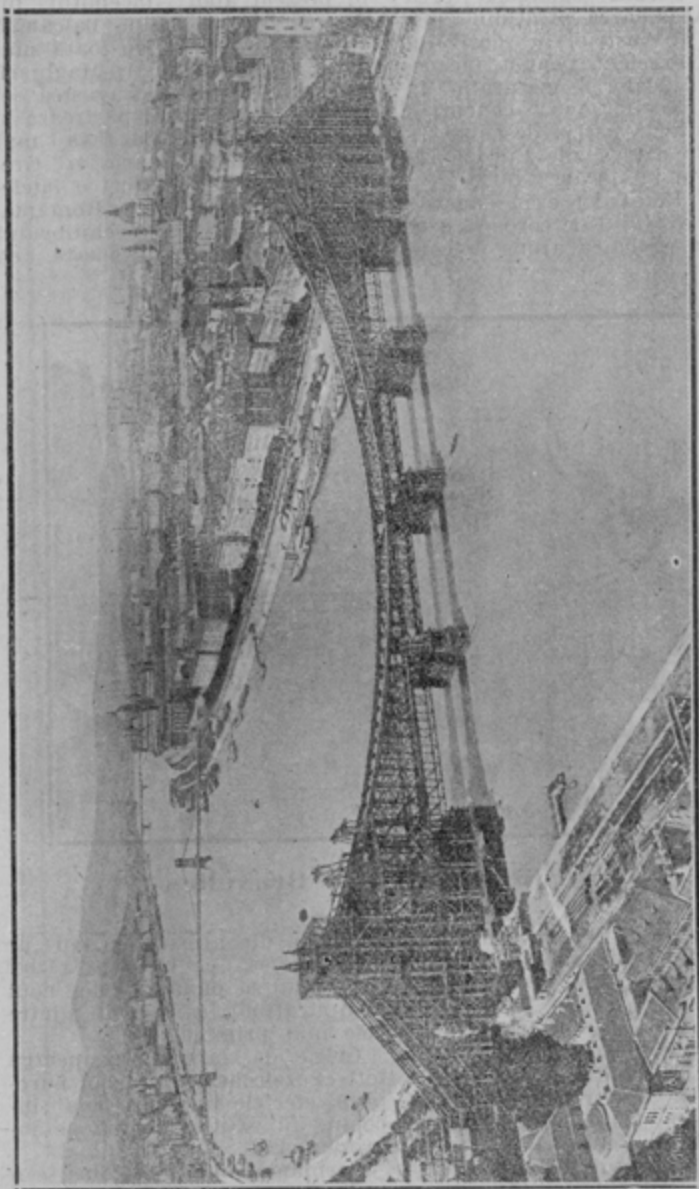
aceşti doi vecini e influenţa în peninsula balcanică, chestiunea care ne priveşte şi pe noi foarte de aproape.

În peninsula balcanică e auz înainte două tabere, deoparte Turcia, iar de alta Bulgaria, Serbia, Grecia şi Muntenegru, state relative tinere. Războiul din 1913 şi prăbuşii ea unui mare imperiu ca cel turcesc, nu putea să nu aibă şi alte consecinţe.

După înfrângerea Turciei, aliaţii nu s-au înţeles asupra în-

deia unei revanşe în contra vecinei de peste Dunăre.

În timpul războiului balcanic, dacă Germania s'a a atât prietenă sinceră a României, în schimb Austro-Ungaria a luat aproape pe faţă partea Bulgariei. Motivul era lesne de înţeles. O Bulgaria mare nu poate să vatăme — deocamdată — interesele austro-ungare. O Serbie mare e însă un veşnic pericol pentru monarhia vecină, care numără în imperiul său milioane de slavi. Duşmănia dintre

PODUL SCHWURPLATZ DIN BUDAPESTA

Sârbi și Austro-Maghiar e veche și în urma păcii dela București. Serbia câștigase prea mult. Asasinarea prințului moștenitor al Austriei fu deci un pretext excelent pentru începerea ostilităților. Asigurată în contra Rușilor de concursul Germanilor, Austria deschise focul și în câteva zile Europa întreagă fu în flăcări.

Rolul României e în adevăr greu și consiliul de coroană convocat în grabă, a ajuns la con-

altfel, o putere mare ca Italia și-a declarat neutralitatea. Până în prezent apoi (începutul lui August), în peninsula balcanică e liniște. Bulgaria, cu toată simpatia sa pentru Austro-Maghiari, Turcia cu toată dragostea ei pentru Germani, își păstrează și ele neutralitatea. Ba ceva mai mult, Turcia, Bulgaria și Grecia, tratează în August o înțelegere împreună cu România, pentru menținerea echilibrului balcanic, ceea ce dovedește, că

Piața Brouckère din Bruxelles

cluzia, că singura conduită ce convine patriei noastre, e să păstreze cea mai strictă neutralitate.

Bine înțeles, că în orice moment, curente secundare sunt destule. Unii cred că a sosit momentul, să trecem Carpații să desrobim pe frații noștri. Alții cer să trecem Prutul. Părerii riscate în momentul de față. Ce va aduce viitorul e altă socoală. Deocamdată neutralitatea e cea mai sigură situație. De

nici una din aceste țări, nu ar avea interes, ca în plin război european, să pună la cale noi complicațiuni, care ar fi dintre cele mai primejdioase.

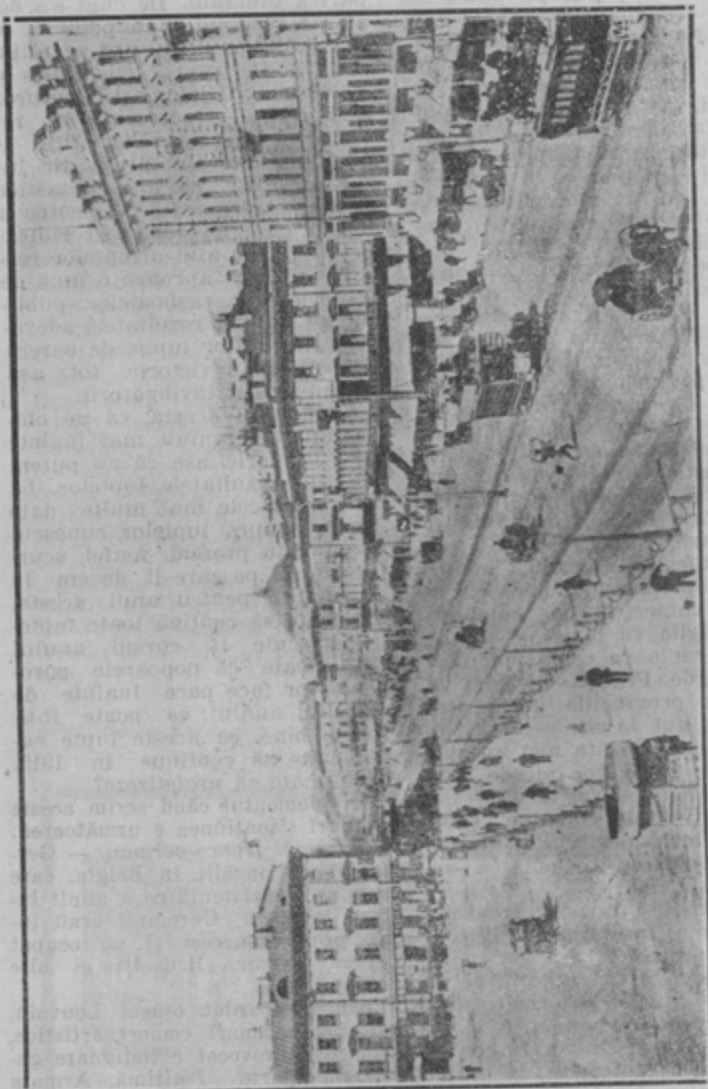
Oricât de clare ar fi pentru toți cauzele acestui război european, efectele lui, încă dela început, au avut darul să ne îngrozească.

Germania, înțelegem bine, e o țară săracă, a cărei populație crește mereu, are deci nevoie de expansiune, trebuie să-și creeze

un comerț și o industrie înfloritoare; Franța, țara tuturor artelor și țară bogată, are faimoasa „revanșă”. Anglia nu lasă pe

Fiecare țară are motivele ei binecuvântate, ca să lupte pentru idealurile ei.

În orice caz, războiul și mat

PIATA NEWSKI DIN PETERSBURG

nimeni să-l ia înainte, Rusia e o putere ce abia acum se des-teaptă la viața cetățenească.

ales așa cum s'a început, e hidos. Au luptat oamenii mii de ani pentru cultură și progres,

ca într-o bună zi să le dărâme! Profita-va oare vre-unul din statele europene de victoria sa! Nu. Și aceasta se va dovedi în urmă.

Pe vremuri, Europa putea să poarte cele mai crâncene războaie. Își făcea rău, dădea civilizația îndărăt, dar tot Europa era în urmă conducătoarea omenirei. Azi situațiunea e schimbată; în America de nord, sunt două state mari, Canada și Statele-Unite, populate cu oameni harnici, doritori de progres și care fac silințe și sacrificii considerabile, pentru a ocupa primele locuri. Dacă azi Canada e a Englezilor, nu va fi însă totdeauna. În America de sud, e Argentina ale cărei progrese încep să se deseneze admirabil.

Dacă pe vremuri, războaiele aduceau oarecare pagube Europei, azi, un război european, ajutat de progresele științei va fi un dezastru. Invingător și învins nu-și va reveni multă vreme în fire. Fiecă Germania e victorioasă, fiecă va fi învinsă, ea va suferi o groaznică lovitură prin pierderea flotei ce-i asigură comerțul cu coloniile. Dacă Anglia va birui pe mare, aceasta tot o va costa pierderi de miliarde. Franța, dacă își va recăpăta provinciile dorite, tot va suferi ani de zile.

Nu, nu va profita nici un stat european, toate vor pierde câte ceva. Nu mai punem la socoteală, complicațiunile în coloniile tuturor statelor, amestecul unui stat tânăr și plin de intensitatea vieții ca Japonia.

Dacă războiul va fi groaznic, cu atât mai mult Europa întreagă va pierde.

Socotisem apoi cu toții, că în veacul 20, dacă nenorocirea va aduce vre-un război mare, el nu va fi dus în orice caz, în contra populațiunei inofensive, în contra tineretului și a copiilor, în contra infirmilor și bătrânilor. Pretutindeni însă se ridică protestări, din toate părțile se ridică spre cer vaetele celor care nu

puseseră mâna pe pușcă. Toți combatanții se acuză reciproc de cruzimi neauzite. Nu acuzăm pe nimeni în parte și nu luăm partea nimănui. De cum s'a declarat războiul, s'a petrecut aceleași scene de groază pretutindeni, la Berlin, ca și la Paris și Petersburg. Diplomațiile tuturor țărilor, s'a transformat în redacții și agenții telegafice, inundând întreaga presă din lume cu știrile cele mai fantastice și mai contrazicătoare, pentru a forma curente, pentru a ridica, probabil, moralul armatelor respective. După aproape o lună de la declararea războaielor, publicul tot nu știa rezultatele adevărate ale multor lupte, de oarece învinșii tipău victoria tot așa de ta e, ca și învingătorii.

Almanahul acesta, ca de obicei, apare cu mult mai înainte de 1 Ianuarie, așa că nu putem să știm rezultatele luptelor, ba ne lipsesc cele mai multe date exacte asupra luptelor cunoscute până în prezent. Astfel, scutul istoric pe care îl facem în almanahul pentru anul acesta, nu poate să conțină toate faptele petecute în cursul anului 1914. Poate că popoarele europene, vor face pace înainte de sfârșitul anului; se poate însă foarte bine, ca aceste lupte nepomenite să continue în 1915. Cine poate să profetizeze?

În momentul când scriu aceste rânduri situațiunea e următoarea:

Războiul franco-german. — Germanii au năvălit în Belgia, care a opus o rezistență ce a uimit lumea întreagă. Germanii erau însă prea numeroși și au ocupat Liège, Namur, Bruxelles și alte orașe.

Au bombardat orașul Louvain, distrugând mari comori artistice, ceea ce a provocat o indignare generală foarte legitimă. Armata belgiană, împreună cu regele și guvernul, s'a retras la Anvers, pe care germanii l'au luat cu asalt.

Armatele germane au intrat apoi în Franța și generalistmul

francez Joffre, nu le-a opus rezistență prea mare.

Era o tactică a sa. Germanii au ajuns până la Paris. Poziția lor era însă riscată, mai cu seamă că erau amenințați din Verdun și alte cetăți franceze.

S-au retras, urmăriți în mod violent de francezi și acum se dau lupte la frontieră, care poate vor fi decisive.

Francezii au fost ajutați și de un corp de armată englez pus sub comanda generalului Frenck.

Războiul germano-rus. Rușii au năvălit în Prusia orientală pe care au ocupat-o, ajungând la nord până aproape de Königsberg, la sud până aproape de Thorn.

În urmă, au fost învinși în regiunea lacurilor masuriene și respinși peste graniță.

Războiul austro-rus. — În schimb, Rușii și-au luat revanșa cu austriecii, ocupând aproape toată Bucovina și toată Galiția. Armatele austriace sub comanda generalilor Dankl și Auffenberg au suferit pierderi mari. Rușii au ocupat cele mai multe cetăți din Galiția.

Războiul austro-sârb. — Austriecii au bombardat Belgradul, dar toate încercările lor de a pătrunde în Serbia au fost zădărnice.

Au suferit pierderi foarte mari și sârbii, uniți cu muntenegrenii au pătruns în Bosnia până aproape de Serajevo.

Războiul pe apă și în colonii. — Pe apă nu s-au dat încă rupte mari. Anglia și Germania și-au scufundat reciproc câteva vase, dar nu din cele mai bune și mai noi.

Flote franceze și engleze navighează în Adriatică și în marea Mediterană, bombardând câteva porturi de pe coastele Austriei.

Japonia, aliata Angliei, a atacat posesiunile germane din China. Burii și englezii au atacat posesiunile germane din sudul Africii. Australianii au atacat posesiunile germane din Oceania.

Războiul nu mai e european, ci mondial și nu se poate ști ce se va mai fi întâmplat până ce vor apare aceste rânduri.

Se pare însă că războiul acesta va dura mult, deoarece și o parte și alta, caută să sfârșitul să fie de așa natură, în cât adversarul să nu se mai ridice.

Era foarte natural ca simpatiile României să meargă cu Franța care e atât de iubită la noi.

Profesorii universitari, studenții, clerul, toți și-au manifestat simpatiile pentru cauza Franței.

Furnizorul Curții Regale
6 Medalii de aur și Diploma de onoare. Membru în Juriu la Expoziția din 1906. Hors concours.
Str. Sărindar, No. 12,
exact vis-à-vis de „Adevărul”

Fard Rouge

L. PANAFIEU
PARIS

Cele mai bune
și mai igienice

FARDURI, CREDAŢIE
PENTRU SPRINCENE
ȘI BUZE

CEREȚI PREȚUTINTENI.

Ceaiul Ridgway

5 O'CLOCK este cel mai
fin CEAIU ENGLEZESC
de o reputație universală
și furnizat regulat
CURȚII REGALE EN-
GLEZE.

În pachete dela Lei 1,
în sus la toate magazi-
nele de delicatese. — Ce-
reți o MOSTRAGRATIS
al rendiuitului

The Ridgway FIVE O'CLOCK

RASOIR DE SURETE AutoStrop

Singurul aparat de ras care
se ascuțe automatic și con-
servă tăișul timp îndelungat.
Nu implică cheitueli contin-
ue pentru lame, nu se de-
montează și lama ascuțită
zilnic cu cureaua, rade de
nenumărate ori ca și cum
ar fi nouă.

Se găsește în toate magazi-
nele de cuștitorie și articole
de toaletă

Repr. pentru România:
SENECA KEMPNER

2, — Bulevardul Maria. București

Model auto-stop No.
1 argintat, o duzină
de lame, o curea de
piele de cal pentru
ascuțit, totul într'o
cutie de piele extra-
fină

LEI 25

„Prietenii Științei”

Într-un an de zile numai, numele acesta de „Prietenii Științei” a ajuns cu totul popular. Numărul membrilor acestei societăți a trecut de o mie. Conferințe, cursuri, vizite la diferite instituții, excursii, reprezentații cinematografice, toate mijloacele

G. Țițeica, președintele activ al societății, ținând o cuvântare în timpul mesei, la Slănic.

Președinte de onoare e cunoscutul învățat d. St. C. Hepites, iar secretar general d. Victor Anestin.

În comitet se află d-nii I. Si-

aă fost întrebuințate pentru răspândirea culturii generale.

Între alte excursii „Prietenii Științei” au vizitat și Slănicul, pentru a admira salinele. Gravura alăturată reprezintă pe d.

mionescu, dr. Stănculeanu, profesori universitari, dr. Călugăreanu, conferențiar universitar, dr. I. Jianu, docenți universitari, C. Popazolu, medic veterinar, Ar. Grădinescu, doctor în științe.

inginer Ciocâlțu, colonel Georgescu, Ionescu-Șișești, directorul școalei de agricultură de la Herăstrău, Emil Giurgea, doctor în științe, avocat Dragomirescu, doctor în drept și alții.

Sediul societății se află

clădirea azilului Teodora Cazzavilan (lângă Circ), localul fiind pus la dispoziția societății cu multă bunăvoință de d-na și d. Dumitrescu Cămpina, directorul ziarului „Universul”.

CONSUMAREA PETROLULUI

Încetul cu încetul petrolul nu mai e întrebuințat pentru iluminat, dându-se preferință electricității; în schimb a devenit un foarte prețios combustibil pentru mașini.

În 1870 erau de ajuns 700 mii tone de petrol, în 1880 însă era nevoie de 4 milioane, iar azi se consumă 47 milioane. Primele locomotive cu petrol au apărut pe căile ferate din Caucaz, acum câțiva ani; în prezent, trei sfēr-

turi din locomotivele americane nu întrebuințează decât petrolul. Argentina, Mexicul și Japonia au transformat și ei mașinile lor tot în acest scop.

Petrolul a început să fie întrebuințat și la nave, într'un an, marina americană a consumat un miliard și jumătate de litri. Anglia a început și ea să-și facă rezerve de petrol și numai în 1913 a strâns petrol în valoare de aproape 12 milioane lei.

„HENOL”

Cea mai bună tinctură pentru păr, îndreptează părul prost nuanțat de alte tincturi. TOATE NUANȚELE.

— CUTIA 5 și 8 LEI —

DE VÂNZARE LA TOATE FARMACIILE ȘI DROGUERIILE IAR
UNDE NU SE GĂSEȘTE ADRESAȚI-VĂ DIRECT
DEPOZITULUI GENERAL:

== MARELE SALON DE COAFURĂ ==

DORTHEIMER Str. Clemenței, 7
Telefon

Istoricul aviațiunii în România

Era în anul 1911. Lumea întreagă era entusiasmata de nouă minune, aeroplanul, cu care secolul nostru o poate mândri. Stăpânirea aerului, atât de mult dorită de atâtea generații de mai înainte, era de câțiva ani asigurată. Se zice că viața este o luptă, iar spre a învinge se vede că totdeauna este nevoie de sacrifi-

omului, pe de altă, inima tuturor era strânsă de durere pentru toți eroii ce au plătit cu viața lor îndrăzneala de a fi părăsit pământul, spre a se avânta spre zărilor azurii ale cerului.

Aplicare practică imediată a aeroplanului a fost în serviciul armatei, iar țara noastră a fost printre cele dintâi ce a găsit ne-

D-nii locot. aviatori Șt. Protopopescu și Gh. Negrescu

cii. În noua izbândă a omului asupra naturii sacrificiile au fost și sunt foarte numeroase, căci mulți, foarte mulți din acei îndrăzneți, ce s-au devotat acestei noi specialități, și-au găsit moartea, o moarte de un eroism clasic. De aceea dacă pe deoparte lumea se uimă în fața acestei frumoase născociri a minții

cesar înființarea serviciului de aviație militară.

În primăvara anului 1911 un grup de ofițeri sunt trimiși la aerodromul Chitila spre a învăța conducerea aparatelor zburătoare. Cu toate accidentele aproape zilnice ce se întâmplau la acea epocă, cu toate nesiguranța in-

rență necunoașterii elementului ce trebuia stăpănit, ofițerii noștri s-au arătat demni de mistuirea greș și periculoasă la care benevol se angajaseră. Cei dintăr ofițeri români ce cu atât curaj și entuziasm au început seria zborurilor și au contribuit în urmă la dezvoltarea aviației noastre sunt d-nii locot. (pe atunci sublocot.) Protopescu și Negrescu ale căror fotografii le dăm mai sus. Cu aparatele construite în atelierele dela Chitila acești doi aviatori vin la aerodromul militar dela Cotroceni, unde întregul București a avut ocazia să le admire frumoasele zboruri odată cu ale noului Vlaicu și a celorlalți ofițeri ce începuseră mai târziu școala cu prințul Bibescu.

La manevrele regale din 1911 de la Roman atașați la corpul III de armată d-nii locot. Protopescu și Negrescu au putut arăta, importanța aviației în organizarea armatei, cu care ocazie au fost decorați cu „Virtutea Militară” de către M. S. Regele.

După câțva timp dela întoarcerea din manevra întreprinsă primul raid mare aerian: București-T. Severin. Am redat la timp entuziasma primire, ce Severinul a făcut atunci Sublocot. Protopescu, concetățeanul lor.

În primăvara anului următor 1912, d-lor au fost numiți profesori la școala de pilotaj dela Cotroceni. Paralel cu instrucția noilor aviatori, antrenamentul celor doi profesori continuând prin raidurile București-Constanța, executat de Locot. Protopescu și București-Bărlad executat de Lt. Negrescu. Aceiași primire entuziastă o fac Bărlădenii concetăț-

eanului lor aviatori.

În toamna anului 1912 după terminarea manevrelor regale d-l Lt. Protopescu este trimis la Paris pentru doi ani spre a urma cursurile Școlii superioare de aeronautică și construcții mecanice. D-l Lt. Negrescu este trimis în Anglia pentru aparatele *Bristol-Coanda*. În anul următor 1913 d-l Lt. Negrescu continuă a fi profesor la școala de aviație până când în toamnă este și d-lui trimis pentru un an să urmeze cursurile aceleași școli de care am pomenit mai sus. Puțin înaintea evenimentelor la care asistăm cu toții, ambii noștri aviatori au obținut cu succes *diploma de ingineri în construcțiuni mecanice și aeronautice*.

În aceste momente de nebunie generală, când soarta fiecărui popor este hotărâtă de forța armată și când orice lipsă în materialele necesare armatei nu se poate completa din străinătate cu nici un preț, reese imediat necesitatea de a se construi în țară tot ce armata are nevoie. Pentru a reveni la aviație cu ofițerii ce s-au instruit și cu un atelier ce ar trebui construit, am putea fi fericiți de lipsă de aparate în momentul de față.

Războiul ce se desfășoară cu atâta furie înaintea noastră și în care este posibil să fim și noi târați, va arăta, când istoria acestui război va putea fi scrisă, ce rol mare a avut aviația.

Din puținele știri ce ne vin de pe teatrele de război se vede că acei ce au dat cea mai mare atenție aviației, Francezii și Germanii, trag acum și cele mai mari foloase.

E. I. RESSER BUURESTI

STRADA CAROL No. 14

TELEFON 1713

Casă de încredere fondată în anul 1880

Cel mai mare depou

cu mașini de cusut

Sistem „PFAFF”

cu aparat de brodat și de țesut
ciorapi

Biciclete „PEUGEOT”

MOTOCICLETE de orice MARCĂ

SE PRIMESC COMENZI

pentru orice fel de marcă, cu
prețuri reduse

Cel mai modern atelier

cu motor și mașinerie

special amenajat pentru reparațiuni de
mașini de cusut, Biciclete, Motociclete,
Automobile, e'tc.

Construcțiuni de orice fel de
Angrenage, Roți dințate, conice
elicoidale, etc.

Vânzare cu preț _____
_____ comptant și în rate

Executare promptă _____
_____ Prețuri foarte reduse

„Credit Petrolifer“

Societate pentru favorizarea dezvoltării industriei petrolifere în România

SEDIUL: BUCUREȘTI, STRADA LIPSCANI, 10

Adresa telegrafică: CREDIPETRO, București

Sucursala: Ploești.-Agenții: Buștenari, Moreni, Găgeni

CONDITIE PROPRII:

Buștenari-Grăușor-Răicoi-Ploești; Țintea-Găgeni-Ploești; Moreni-Băicoi-Ploești

Capital social autorizat: 6.000.000 lei :::::

::::::: Capital efectiv: 5.000.000 lei

Case de Bancă: Direction der Disconto-Gesellschaft, Berlin; S. Bleichroder, Berlin; Banca Gen. Română, București

AVANSURI ȘI IMPRUMUTURI

PARTICIPĂȚIUNI ÎN ÎNȚEPRINDERI PETROLIFERE

Vânzări și cumpărări de petrol brut, precum și de toate derivatele petroleului

ÎNȚEPRINDERI DE CONDUCTE ȘI REZERVORII

EXPEDIERI

ÎNCHIRIERI DE VAGOANE-CAZANE

Orice fel de afaceri relative la exploatarea și industria petrolului

EXPORTATIUNE

de benzină, petrol lampant, gaz-oil, esențe și uleiuri pentru motori, uleiuri lubrifiante și păcură

Moartea Regelui Carol I cel înțelept

În momentul când punem sub presă acest Almanah, țara întreagă e în doliu. Regele Carol, Carol I cel înțelept nu mai este, el a trecut în împărăția celor drepi.

A fost ales ca succesor M. S. Regele Ferdinand I, iar ca prinț moștenitor A. S. R. Principele Carol.

Rămășițele regelui Carol I au fost îngropate la Curtea de Argeș în ziua de 2 Octombrie.

M. S. Regina văduvă Elisabeta

Noul Rege al României

M. S. Regele Ferdinand I

ALMANAHUL ZIARULUI UNIVERSUL

Noua Regină a României**M. S. Regina Maria**

Noul Moștenitor al Tronului**A. S. R. Principele Carol**

INSTITUTUL DE EDITURA FLACĂRA

BUGUREȘTI, STR. CÂMPINEANU, No. 40

Deși înființat numai de doi ani, acest institut, sub conducerea energică și pricepută a d-lui P. Locusteanu, a ajuns cea mai de seamă întreprindere românească de acest soi.

Intr'un timp foarte scurt acest institut a isbutit: să înființeze trei BIBLIOTECI POPULARE cari au cucerit, chiar dela început, pe de-o parte prin ieftinătatea și îngrijita lor execuție, pe de alta prin cuprinsul lor extrem de interesant, pe cititorii cei mulți; să obție pentru EDITURA LITERARĂ operele celor mai de seamă scriitori ai noștri; să atragă, în sfârșit, pentru EDITURA ȘCOLARĂ, grupul cel mai strălucit de autori de cărți didactice.

În adevăr, azi, institutul de editură «FLACĂRA» administrează:

„**FLACĂRA**” interesanta revistă literară, de sub direcțiunea d-lui *Const. Banu*. Această revistă, care este azi cea mai răspândită publicație literară de la noi (având un tiraj constant de 30.000 exemplare), publică regulat producțiile celor mai de seamă scriitori de la noi, în fruntea cărora stau: G. Coșbuc, Al. Vlahuță, I. Al. Brătescu-Voinești, O. Goga, Ion Gorun, G. Galaction, D. Nanu, M. Codreanu, G. Diamandy, G. Topîrceanu, Al. Cazaban, Victor Eftimiu, Mircea Rădulescu, etc., etc.

Abonamentul la «FLACĂRA» este numai de 6 lei pe an. Învățătorii și preoții satești plătesc numai 5 lei.

BIBLIOTECILE POPULARE. Acestea sunt de trei categorii:

1) BIBLIOTECA ISTORICĂ, care publică amintiri și fapte din viețile marilor monarhi sau oameni de arme. Prețul ei este de 60 bani. 2) BIBLIOTECA «FLACĂRA», în care se

publică traduceri din limbi străine ori lucrări originale românești în a doua ediție. Prețul ei este 40 bani. 3) ROMÂNII CELEBRI, în care se publică viețile marilor noștri scriitori. Prețul unui exemplar este de 50 bani.

În BIBLIOTECA ISTORICĂ au apărut până acum 19 numere, dintre cari numai următoarele se mai găsesc de vânzare: No. 2 (Amintirile lui Napoleon), No. 6 (Împărăteasa Elisabeta), No. 7 (Amintirile unui fost prefect din timpul răscoalelor), No. 8 (Domnia și detronarea lui Cuza-Vodă), No. 9 (Eroii Unirii), No. 10 (Iubirile lui Napoleon), No. 11 (O curtezană pe tron), No. 12 (Marchiza de Pompadour), No. 13 (Napoleon în Rusia), No. 14 (Memoriile d-nei Steinheil), No. 15 (Don Juan rege), No. 16 (Crimele teroarei), No. 17 (Puiul Vulturului), No. 18 (Campania în Bulgaria), No. 19 (Enric IV).

BIBLIOTECA «FLACĂRA» a publicat până acum: *Bulgaria sângerândă* (Detlev Stern), *O afacere întunecoasă* (H. de Balzac), *Spionii lui Napoleon* (Rodolphe Bringer), *Primii oameni în lună* (H. G. Wells), *În temnițele Sтамбуlului* (Victor Eftimiu), *Privighetoarea japoneză* (Onoto Watana), *Romanțioșii* (Edmond Rostand), *Ace Maria* (Victor Eftimiu), *Păiajenul* (A. de Herz).

ROMÂNII CELEBRI au publicat viețile lui *Aurel Vlaicu*, *M. Eminescu*, *Veronica Micle*.

Toate aceste trei biblioteci au coperta în 8 culori.

EDITURA LITERARĂ. În timp de doi ani de zile, editura literară a FLACĂRII a isbutit să publice toate scrierile mai de seamă. din acest timp, precum și toate lucrările mai de senzație. Astfel, în editura «FLACĂRA» au apărut rând pe rând și s'au angajat spre a apărea în curând, volume noi de I. L. Caragiale, Al. Vlahuță, Ion Al. Brătescu-Voinești, Octavian Goga, M. Sadoveanu, D. Anghel, St. O. Ipsif, Victor Eftimiu, Al. Cazaban, Caton Theodorian, Iser și Locusteanu, A. de Herz, G. Diamandi, Pompiliu Eliade, H. G. Lecca, I. Minulescu, D. Nanu, etc.

EDITURA ȘCOLARĂ. În sfârșit, activitatea de până acum a institutului FLACARA a fost încoronată de EDITURA ȘCOLARĂ. Un grup alcă-

tuit din cei mai de seamă scriitori și profesori, în frunte cu: *G. Coșbuc, Sp. Popescu, D. D. Pătrașcanu, G. Dima, I. Baboia, I. Lupu*, etc. au tipărit în această editură: **ABECEDARE, CITIRI, GRAMATICI, ARITMETICI**, etc. cari au fost apreciate în modul cel mai elogios de întreg corpul nostru didactic, rural și urban.

Și în sfârșit, toată această activitate este susținută de **INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE «FLACĂRA»**, care este înzestrat cu cele mai moderne instalații de compoziție, tipografie și legătorie și care este în stare să execute orice fel de lucrări de această ramură, în mod trainic și artistic, cu prețurile cele mai moderate.

Moartea lui Jaurès

În primele zile ale războiului Jaurès, cunoscutul șef al socialistilor francezi, a murit asasinat mișelește la Paris, [de către un tânăr ce nu era în firea lui.

SFATURI

MAMELOR

MENAGERELOR

MÂNCĂCIOSILOR

NESTLÉ

**CUMPARAȚI VINURILE
SOCIETATEI COOPERATIVE**

„Dealul Odobestilor“

din Odobesti (Putna)

Vin Galbenă de Odobesti.	Litru	0.80
Vin Negru de masă	„	0.90
Risling	„	1.40
Negru „Pinot Noir“	„	1.40
Galbenă de Odob. Super.	„	1.20
Augustinca Tatovici	„	2.50
„ „	$\frac{1}{2}$ Litru	1.30

DEPOZIT

Strada Poterasi, No. 20

Telefon 5813. - Serviciu la domiciliu

FABRICA de CIOCOLATA

== CACAO SI BOMBOANE ==

BERINDEI

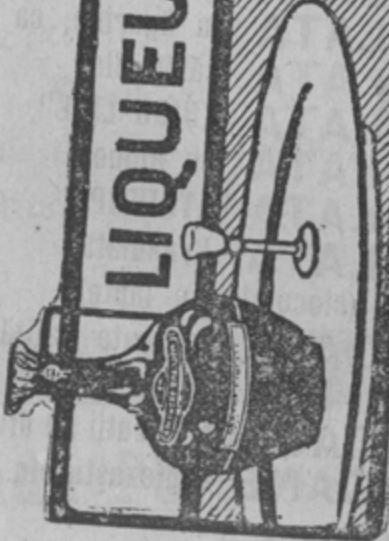
renumită prin produsele sale

Specialitățile Fabricii sunt:

CIOCOLATA	pentru gătit, de toate calitățile
CIOCOLATA	în figurine, ca desert
CIOCOLATA	călătorilor
CIOCOLATA	„HIGH-LIFE”
CIOCOLATA	cu alune
CIOCOLATA	„TRIUMPH”
CIOCOLATA	Granulată
LACTA (ciocolată cu lapte)	
BOMBOANE	de toate calitățile
NAPOLITANE.	
PRAF CACAO	în cutii de diverse mărimi
BOMBOANE	englezești, etc. etc.

FABRICA:

37, Strada Puțu cu apă rece No. 37.-București

LIQUEURS-COGNAC

BRESSON

BUCAREST - STR. D. FÉLIX 33
TELEFON 21/87

**OTETUL
STIRBEY**

ESTE CEL MAI BUN

En gros :
REPREZENTANȚA DESTILĂRIEI DĂRMĂNEȘTI
Str. Carol 54, București
Telefon 34/84

Moartea Papei Pius X

La începutul războiului european, Papa Pius X, în urma unei scurte boale, și-a dat obștescul sfârșit. A fost ales în locul său Papa Benedict XV.

Noul Papă

Benedict al XV-lea

::: AGENȚIA DE PUBLICITATE :::

D. ADANIA

București. — Strada Carol, 104 — București

„NATIONALA“

SOCIETATE GENERALA de ASIGURARE în BUCUREȘTI

Capital de acțiune deplin vărsat franci aur 3.000.000,—

Fond de rezerve, de prime și daune . . . 33.791.319,28

Total franci aur . . . 36.791.319,28

Preș. Consiliului de Administrație, **AL. BAICOIANU**
Director general, **B. Popovici**

„NATIONALA“

asigură contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport și valori. Asigură asupra vieții omului în toate condițiile utilizate :
caz de moarte, supraviețuire, zestre și rente

Sediul social : Palatul Societății, strada Doamnei 12. — București

Reprezentanța Generală în București, str. Doamnei

AGENȚII ÎN TOATE ORAȘELE

Din toate și de toate

- Trigonometria este știința care determină laturile sau unghiurile necunoscute ale unui triunghi, slujindu-se de cele cunoscute. Ea se aplică pentru Pământ, ca și pentru bolta cerească.
- Denierne a de coperit în pechblendă substanța numită actinium
- Primele experiențe de electro-cultură le-a făcut profesorul Lemstrom în Suedia (1885).
- Carbonul se vaporizează la 3500 grade; tot aceasta e și temperatura arcului voltaic.
- Gossutius, arhitect roman, trăia pe la 196 înainte de Isus Cristos. A construit templul lui Jupiter Olimpianul. La Atena, templul început sub Pisistrate.
- Saunderson, profesor de matematică și optică la universitatea din Cambridge, era orb.
- La 970 grade se topește argintul.
- Carrara de unde se scoate faimoasa marmură cu același nume, se afla într-o vale a Alpilor, aproape de orașul italian Spezia
- Citiți toți revista intitulată „Ziarul Științelor Populare“ singura publicațiune științifică populară.

E. WOLFF

— BUCUREȘTI —

INTREPRINDERI PENTRU INSTALAȚIUNI

DE STABILIMENTE INDUSTRIALE

MARE DEPOZIT DE ARTICOLE TECHNICE

TEVI, ROBINETE, POMPE, UNELTE, MOTOARE, ARĂTĂRI, ETC., PENTRU STABILIMENTE INDUSTRIALE ȘI ANTHEPRIZE

UZINA LA FILARET-BUCUREȘTI

PENTRU CONSTRUCTIUNI DE FIER. — REZERVOARE DE ORICE DIMENSIUNI

PENTRU PETROL, ALCOOL ȘI APĂ

— CAZANE DE ABURI. — MARE CAZANGERIE —

Specialitate: Injectori de petrol pentru cazane, locomobile, locomotive și vapoare.

OFICIUL DE

Vânzare de hârtie.

Produsă în țară

Depozit General: Str. Academiei 4, BUCUREȘTI

Primește comande de orice fel de hârtie

Modele și cataloage se expediază franco la cerere

Compania Continental de Cauciuc și Gutapercha
SOCIETATE ANONIMA
— BUCUREȘTI —

— Strada Alexandru Lahovary No. 3 —
FURNIZEAZĂ TOATE ARTICOLELE DE CAUCIUC
— Depozitari în toată țara —

Specialist numai în ceasornicele cele mai fine, mărfuri în aur și argint. — N'avem marfă de neguștori. Furnizorul ceasornicelor de serviciu ale Căilor Ferate

CEREȚI

Admirabilul Preț Curent

cu peste 3000 de desene!

SE TRIMETE GRATUIT ȘI FRANCO

Ceasuri de argint	K. 6.50
cu trei capace de argint.	„ 9.50
Veritabil Tula cu dublu capac	„ 13.—
Ceasuri de oțel	„ 6.—
Double de aur american	„ 10.—
Ceasuri Roskopf nikel	„ 3.—
Ceas de aur de damă 14 kar.	„ 19.—
14 kar.	„ 40.—
Omega argint 1 calitate	„ 28.—
Schofhaus argint ambele cu resort	„ 48.—
Lanțuri de argint Panzer	„ 2.—
Lanț aur 14 kar.	„ 20.—
Inel aur 14 kar.	„ 2.—
Pendule cu bătaoare	„ 9.50
Ceasuri de perele	„ 2.40
Deșteptătoare	„ 2.40
Deșteptătoare luminând noaptea	„ 3.—

GARANȚIE

3 ani

Pentru ceea ce

nu convine

SE INAPOIAZĂ

BANII

Astfel se acordă

14 zile de probă

deci nici un risc

No. 150. Deșteptător de perele cu elopot mare de turn, foarte tare, mergând 36 ore, cu ramă poleită și capace de sticlă, cu foarce care luminează noaptea, 2 greutăți, numai 1 calitate, K. 7.85. Garanție 3 ani

No. 151. Ceas cu sculptură de artă, arătătorul și cifrele în os, ora și jum. oră. Strigătul cucului, înălțime 36 cm. cu 2 greutăți, numai 1-a calitate. K. 7.75. Garanție 3 ani!

No. 152. Ceas scumpră d'cu o foarce foarte frumoasă pictată, bătaoarele și jumătățile de oră, toate aceste mergând în metal, numai cea mai bună calitate, K. 5. Garanție 3 ani!

No. 153. Deșteptător cu două clopote, foarte tare, în nikel, înălțime 18 cm., numai cea mai bună calitate luminând și noaptea, K. 3.75. Acela cu 4 clopote, luminând și asemenea noaptea K. 5. Garanție 3 ani.

No. 154. Deșteptător de nikel, înălțime 48 cm., cea mai bună calitate, foarte regulat în mers, K. 2.80. Acela luminând noaptea, K. 3

A. KIFFMANN,

CEA MAI MARE FABRICĂ DE CEASOARNICE
Deposit. Specialist în ceasuri fine, Mărfuri în aur și argint

Marburg a Drau No. 626 (casă creștină)

Banca Generală Română

BUCUREȘTI — CONSTANȚA — GIURGIU — BRĂILA —

CRAIOVA — PLOEȘTI — TURNU-MĂGURELE

SERVICIUL

Casetelor de economie

Depuneri dela **5 LEI** în sus, se primesc la
centrala Băncei, la toate sucursalele și la toți
corespondenții ei din provincie

DISPONIBILUL SE POATE RIDICA ORI-CÂND

Informațiuni și detalii se pot lua _____
_____ ori-când dela serviciul sus zis

„BANCA GENERALA ROMANA“
ESTE UNICA DEPOZITARA
A CASETELOR DE ECONOMIE

«PATENT, C. O. BURNS» & Co. din New-York

Cumpărați Bijuterii și Ceasornice

===== numai la =====

Cel mai vechiu Magazin de încredere

„Ceasornicăria Colței”

București, Str. Colței No. 31, București

— Catalog la cerere gratis —

„ELECTRICA”

Societate română pe acțiuni fost Lahmeyer

Telefon 57/74-24/31, — Str. Matei Millo, 2

Proectare și executare de instalațiuni complete
DE

**Lumină Electrică și Transmitere de forță de ori-ce
mărime prin curenți continui, alternativi și trifazați**

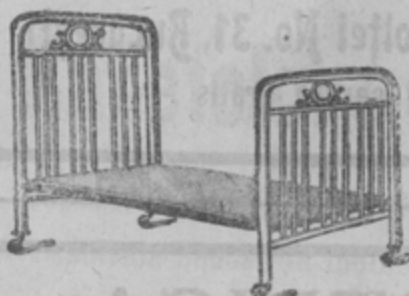
Instalațiuni de sonde complete inclusiv instalațiile electrice după sistemele cele mai noi, în urma experiențelor noastre dobândite în interval de mai mulți ani. — Vânzări de orice fel de material electric

Informațiuni în ce privește costul instalațiilor cât și pentru prețul materialelor electrice se pot lua la birourile Societății

FABRICA

— DE —

MOBILE de BRONZ

Sfătuește a nu
cumpăra până ce nu
vă veți convinge de
efținătatea, solidi-
tatea și eleganța
lor la depozitul Fa-
bricei

M. GUTMAN

București

72, Strada Sfinții Apostol, 72

(colț cu Calea Rahovei)

— TELEFON 361 —

Banca Comercială Română

Societate anonimă. - Capital lei 12.000.000. - Deplin vărsat

BUCUREȘTI—BRĂILA—GALAȚI—CONSTANȚA—

PLOEȘTI—CRAIOVA—BĂLCIC

ORI-CE OPERAȚIUNI DE BANCĂ, ș. a.:

Vânzări și cumpărări de efecte publice române și străine. — Avansuri asupra efectelor publice. — Acțiuni și cupoane nescăzute. — Emisiuni de cecuri. — Serisuri de credit și plăți telegrafice în țară și în străinătate. — Secont de portofoliu și Incasso în condițiile cele mai favorabile — Conturi de depozite la vedere și cu termen fix, conservare de valori, etc.

Operațiuni de Cereale

Birou de Voiaj

care se ocupă de vânzarea de bilete de călătorie și de vagoane de dormit în toată lumea. Biroul de voiaj este, în mod gratuit, la dispoziția publicului pentru ori-ce informație

Instalație de CASE de FER

pentru închirieri de compartimente, care reprezintă toată siguranța contra furtului și incendiului

COMPARTIMENTE DE LA LEI 18 PE AN

CIOCOLATA CU LAPTE

Ideal

SPECIALITĂȚI
:: SUPERIOARE ::
CEA MAI BUNĂ FABRICAȚIUNE ROMÂNEASCA

EFFECT SURPRINZATOR , I SIGUR**ÎNAINTE**

ÎNTEBUI-
ȚAREA EX-
CELENTELOR
PREPARATE :

DUPA

**CIEMA, LAPTE
SAPUN, PUDRA**

DE PELIN

Crema de Pelin, Borcanul 1.43

Lapte " " Sticla 2.20

Săpun " " Bucata 1.00

Pudra Princip. Royale, cutia 1.50

(Preparată cu Lapte de Pelin)

Cereți la toate Farmaciile și

— Drogueriile din țară —

Invențiunea cea mai nouă, eficientă și igienică pentru înfrumusețarea și distrugerea petelor și piștruilor de pe obraz

APROBATE de CONS. SANITAR SUPERIOR
URMATOARELE PREPARATE ALE FARM. :

A. BENEDICT :

EMULSIA AROMATIZATĂ

DE UNTURĂ DE PEȘTE

SUPERIOARĂ, ÎN COMBINAȚI-
UNE CU FOSFAȚI

Excelent fortifiant recomandat contra Scrofulozei, Slăbirei generale, Afecțiunilor pulmonare și Rachitismului. Această preparațiune este foarte activă și plăcută.

PREȚUL LEI 2.50

VIN DE CHINĂ GLICERO-FOSFAT FEROS

Tonic și reconstituant contra Debilității, Convalescenței, Anemiei, Clorosei.

PREȚUL LEI 3.50

Sirop sulfo-guicaolic

Remediu contra afecțiunilor pulmonare și ale laringelui, cataractelor, bronchitei cronice, tusei convulsive.

PREȚUL LEI 2.50

Peptonat de fer lichid

Foarte asimilabil preparat de fer cu un gust plăcut, restabilește pofta de mâncare, recomandat contra anemiei, clorosei, pentru adulți și copii.

PREȚUL 2.50

Se găsesc la toate Farmaciile și Drogueriile din Țară

DEPOU GENERAL FARMACIA A. BENEDICT, CALEA GRIVIȚEI 183, BUCUREȘTI. — Telefon 27/10.

La comanda CU RAMBURS prin poștă se adaugă PORTO LEI 1.25

Vopsea Email și Lacuri

orice culoare și calitate

de proveniență olandeză

Cereți numai marca

dela fabrica

MOLYN

Molyn & Comp.
Rotterdam

Representant: GIUSEPPE DOGLIONI

— București, Mircea-Vodă 33, București —

CEREȚI PRETUTINDENI DELICIOȘII

BISCUȚI IOSIEK

Toate specialitățile ca :

PETIT BEURRE, ALBERT, MARIE, CARRE, LUGULLUS, OSWEGO, etc. etc.

deasemenea și

PASTE FAINOASE „IOSIEK“

in pachete și vărsate

Macaroane, Fidea, Cușcuș, Lazane, Regate, Litese, etc.—Specialitate : Tățeți și Peticele cu ouă

Singura Representanță și depozit principal pentru Austro-Ungaria al

ROSKOPF—CĂILE FERATE, LEI 5

După probă de 14 zile se poate trimite înapoi ori-ce ceas primind întregul cost, de aceea nu e nici un rizic ci numai convingere proprie. — GARANȚIE 3 ANI.

Avantagiile acestor ceasornice

Adevăratul Roskopf-Căile Ferate, nu e de mult de când a fost construit chiar pentru serviciul Căilor Ferate, cu noile modificări, ca precizia mersului, axele cele mai solide, lagăre, totul mergând în piatră. Timpul mersului 32 ore, purtându-l, atârându-l sau ținându-l jos mergând cu exactitatea jumătății de minut, având un patent care face ca la întoarcere să nu se poată strica arcuț; casa garantează că fiind de nikel veritabil cu un al doilea capac contra prafului, totul în arău închizându-se perfect. După ce s'au examinat aceste ceasornice au fost admise în mod oficial la diferite gări în urma bunului mers și totuși prețului estin. Rog a nu se confunda aceste ceasornice cu cele ordinare puse în comerț ci a se convinge fie-care personal fără nici un risc. Mare catalog cu 2000 ilustrații se trimite gratis la cerere.

Cea mai mare fabrică de ceasornice
Depozit, specialist numai în ceasornice fine
A. KIFFMANN, Marburg a. d. Drau
No. 626. — (Casă creștină).

Mii de oameni au fost vindecați de

REUMATISM

dureri în coapse, dureri de șale, prin renumitele BLEASTRE BENSONS ale firmei SEABURY & JOHNSON.

Dacă se întrebuințează bleastrul la primele simptome ale boalei, o singură întrebuințare a bleastrului ajunge de obicei. Cine se in-

teresează de sănătatea lui, să aibă totdeauna în casă bleastrul Benson. Cereți într'adins: BLEASTRUL BENSON al firmei SEABURY & JOHNSON și feriți-vă de imitațiuni. Se găsește la toate farmaciile.

BENSONS PFLASTER, Hamburg, Holzbrücke 7-11

Vânătoare pentru toți

MARELE MAGAZIN de ARME

B. D. ZISMAN

București, calea Victoriei, 44
Furnizor al Curții Regale

dorind să popularizeze frumosul și igienicul sport al vânătoarei și a face cu puțință fle-căruia cumpărarea unei arme de vânătoare care să îndeplinească condițiunile indispensabile unei arme bune, a pus în vânzare:

PUȘTI de vânătoare POPULARE

cu prețuri modeste, și cari nu lasă absolut nimic de dorit ca soliditate, tir bun, mare durabilitate și construcțiune frumoasă.

Model No. 1812. — Pușcă foc central cu două țevi, calibru 12 sau 16, chea de deschidere sus între cocoase, cocoasele punându-se singure la pică de siguranță, sina striată, prelungindu-se în basculă, țevile de oțel.

Lei 50.--

Model No. 1906. — Pușcă foc central cu două țevi, calibru 12 sau 16, identică cu precedentă, însă cu oțelurile mainle, patentate. Această armă este mecanică, adică lucrată cu mașina, ca armele de războiu. Calitate superioară, absolut garantată în toate privințele, țevile de oțel. *Pușcă reklamă.*

Lei 60.--

Model No. 1022. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, identică cu No. 1906, însă triplu zăvor de siguranță Greener. Armă superioară. Țevile de oțel.

Lei 75.--

Model 2240. — Pușcă foc central cu două țevi, calibru 12 sau 16, identică cu No. 1022, triplu zăvor de siguranță Greener, însă cu țevile de damasc fin și gravată frumoasă.

Lei 85.--

Model No. 4411. — Pușcă foc central cu două țevi, calibru 12 sau 16, triplu zăvor de siguranță Greener, de mare soliditate, basculă lucrată fin cu aripoare. Armă splendidă, tir neîntrecut.

Lei 100.--

Model No. 2541. — Pușcă foc central cu două țevi, calibru 12 sau 16, dela renumita fabrică Peper-Bayard, țevile de oțel foarte fin Bayard, armă ireproșabilă ca bună construcțiune, tir direct, mare penetrațiune, soliditate și eleganță. Armă absolut superioară. Model brevetat.

Lei 120.--

— Expedițiuni în toată țara —

Comenzile se vor prescrie numai după acest anunț, indicând modelul armei dorite și calibrul, prețurile fiind absolut fixe și se înțelege numai cu bani gata sau contra ramburs.

Comenzile se expediază în ziua primirei lor

MECANO

COMPOZIȚIE LICHIDA PENTRU

**CURĂȚIREA ȘI LUSTRIREA ARĂMEI, AURULUI,
ARGINTULUI; NICKELULUI, etc.**

*Este perfecționarea produselor curățitoare, nu se descompune și este de o fabricațiune foarte regulată. este de o întrebuințare foarte agreabilă, se întinde foarte ușor, strălucește imediat și fără efortare. nu sgărie, face să dispară toate petele, nu arde mâinele, dă un luciu superb și clar **care rezistă foarte mult timp** la aburi sau umezeală; aceasta e foarte important pentru accesoriile de automobile, ustensilele de bucătărie. săli de baie, etc.*

ROSÉE DU HAREM

(ROUA HAREMULUI)

La Rosée du matin au fleurs

La Rosée du Harem aux femmes

ROSÉE DU HAREM este o adevărată ploaie parfumată de frumusețe. Impedică și face să dispară sbârciturile, pistruiile, arsura soarelui, mâncărimi etc. Dă un ten alb admirabil.

ROSÉE DU HAREM este un lichid incolor și plăcut parfumat. Fiind un produs absolut igienic este recomandat în special de medicii din facultatea din Paris.

Cereți catalogul produselor du Harem, precum și modul de întrebuințare.

• Doamnei V-ve VACHON, 277 rue St. Honore Paris, sau D-lui BRUNO SCHERER, reprezentant, Str. Paris (fost Doamnei) No. 10 București.

YOST No. 20

Regina Mașinelor de Scris

Vizibil, fără de panglici, carul lung,
conducerea centrală

Vânzare și în rate mici. Primim
orice mașini în schimb. Furnizăm
Mașini de Calculat, Aparare pentru
Circulări. Orice accesorii și furni-
turi pentru mașini și birouri

54, Calea Victoriei, 54

Telegrame: YOST, București. — Telefon 12/73

Banca de credit ≡ ROMAN ≡

— SOCIETATE ANONIMĂ —

Capital și rezerve lei 30.000.000 deplin vărsați

Sediul Central: București, Str. Stravropoleos

Sucursale: BRĂILA, IAȘI, GALAȚI

AGENTIE IN CONSTANTA

Coffres-Forts

Case speciale de
— siguranță —

Clădit după sistemul celor mai mondiale case de bancă

Se însărcinează cu toate operațiunile de bancă
în condițiunile cele mai favorabile

Birou special

pentru cumpărarea și vânzarea de valori și efecte

PRIMEȘTE BANI SPRE FRUCTIFICARE

Sucursalele din Brăila și Galați și Agenția din
Constanța fac avansuri pe cereale și îngrijesc de
vânzarea lor în comision.

RECOMANDAM LUMEI MUZICALE
Noul Magazin de Muzică
EM. PENCHAS & Comp.

Societate în comandită

București, Calea Victoriei, 60 (Pasajul Imobiliara)

Cel mai bine asortat în :

PIANE, NOTE, VICRI, etc.

Inchirieri de Piane

. Vânzare în rate

. Preturi convenabile

Noul Magazin de Musică

este astăzi cel mai modern și mai
bine asortat din țară

— Cereți prospectul —

Este Cunoscut:

Că fiecare om sănătos, sau bolnav trebuie să se îngrijească de o **NUTRIȚIUNE ABONDENTĂ** și de o **digestare ușoară**. La aceasta se opun însă dificultăți din partea organismului omenesc care trebuiesc mai întâi îndepărtate.

Fiecare om știe îndea'uns cât de dificil este a **combate lipsa de poftă de mâncare** sau a o îndepărta cu totul. Cu toate acestea sunt mijloace destul de eficace prin care se pot obține la mic și la mare, tânăr sau bătrân rezultate uimitoare prin

EXTRACTUL de COAJA de CHININĂ Dr. NANNING

Această veche rețetă de casă olandeză care câștigă mereu noi aderenți. — Patru la număr sunt calitățile pentru cari preparatul de chinină Dr. Nanning este preferat în cercurile medicale:

1. **Eficacitatea extraordinară** doveditoare prin mulți de certificate medicale precum și experiența zilnică.

2. **Este foarte ușor de luat** 20—25 de picături în apă zahărită sau vin dulce o jumătate de oră înainte de masă.

3. **Nu produce nici un efect vătămător** chiar dacă este întrebuințat mai mult timp de oarece nu conține decât compoziția atinătoare ale coajei de chinină fără nici un adăug de alcool.

4. **Este foarte eficient** căci o sticlă originală care costă **LEI 2.50** un adult o poate întrebuința timp de 20 zile iar un copil mai puțin — așa încât cheltuiela nu revine la mai puțin de 12 bani pe zi.

Din această cauză extractul de chinină Dr. NANNING (Extr. Chinæ Nanning) slujește tuturor anemicilor, scrofuloșilor, tuberculoșilor, convalescenților și acelor care au lipsă de poftă de mâncare ca o adevărată și bună rețetă de casă.

Picăturile de Chinină Dr. Nanning

Se găsește la toate Drogheriile și Farmaciile în flacoane cu
:: cutia roșie ::
— a LEI 2.50 FLACONUL —

Dr. H. NANNING

DEN HAAG (Olanda)

PS. Pentru a prepara un vin bun de chinină superior tuturor celorlalte produse, se varsă conținutul unei sticlețe în 2 litri de vin dulce sau de Malaga.

DATORIILE STATELOR

Un individ care are datorii prea mari nu e deloc bine văzut. Statele însă au datorii enorme și nu totdeauna au întrebuințat aceste împrumuturi pentru cauza progresului.

Franța, cea mai bogată țară din lume, are o datorie de 32 miliarde și jumătate de lei, Rusia are 22 miliarde și jumătate, Austro-Ungaria 1, Anglia aproape 18, Italia 13 și jumătate, Spania

10, Germania 6, Portugalia 4, Turcia și Belgia câte 4 mil, Olanda 2, România 1 milion jumătate, Grecia aproape liard.

Celelalte state au mai puțin de 1 miliard, așa Suedia are milioane, Serbia 701, Bulgaria 654, Norvegia și Danemarca 500, iar Muntenegru 9 milioane și jumătate.

TEIRICH & Co., S-sor C. WEINLIC

BUCUREȘTI

STRADA COBĂLCESCU (fostă Berzei), No.

== Telefon 6/71 ==

APĂ, GAZ, TELEFON,

TELEGRAF, PARAFULGER

INCALZIRI CENTRALE

SALON DE EXPOZITIUNE

Tipografia Ziarului „UNIVERSUL”

ANTICARIATUL nr. 6
Lei 50

10/5